

تەنزیی

PDF4Kurd

شیرزاد حسەن

تەنباایی
چیرۆک

چاپی سێهەم

2005

ناوی کتیب: تهنیایی
نابت: چیرۆک
نووسەر: شیرزاد حەسەن
وینەیی بەرگ: سەرۆت ئەنۆەر سەوزە
بەرگی دواوە: عەلا بەشیر
چاپی یەکەم: ۱۹۸۳
چاپی دووەم: ۲۰۰۲
چاپی سێیەم: ۲۰۰۵
تیراژ: دانە
تایپ و مۆنتاژ: عەبدولقادر دانسان
چاپخانە: ی
لەسەر ئەرکی: نووسەر چاپکراوەتەو

پیشکشہ بہ:
کہڑاں

ریشۆنه

خۆر دوو باالی ماوه ئاوابی... لهوه دهترسی تاریکی شهو
 ریشۆلهکان بپچیتتهوه... بهلام نهخیر... هه به هیوایت... ورهت
 بهرنه داوه... بی مروه تانه ئیمرۆ فریویان دای... تاویک نیشتن و تاویک
 هه لفرین... بهلام کی دهلی گرهو نابیهتهوه؟ زیاتر دهسته قلیشاوهکانت له
 گوریسه که گیرکرد... ههردوو چاوه سیس بووهکانت چاوه پروان و ویلی
 ئه و رهوه ریشۆلانه بوون که له ئاسمانا قهتارهیان بهستبوو... نیو تهنه که
 گهنمت بۆ ریشتوون... کهچی خۆت له زوو پیکه وه بۆنی ئارد له
 کهندوو کهت برآوه... راوه ریشۆلهش سووک و سانا نییه... بهلام که
 شتیکت گهره که... دهبی چاوه له شتیکی دیکه بپۆشی...!
 زیاتر په نجه رهق و باریکهکانت له گوریسه که قرساند... گرژ
 بووی... لهوه دهچوو له جیاتی تۆپیک دنیات بهو سههری گوریسه که
 بهستبیتتهوه... چنگت له زهوییه کی غه ریب و بهسام گیرکردوو... گه رچی
 وهک چاوی هه مین ئاشنایه . ریشۆلهکانت له ئاسمانیکی ترهوه هاتوون
 و ته ریون... چه ندیش هۆگری زستان... ئا له م رۆژانه شدا شهخته و
 بهسته لهک دهست له زهوی ناکاتهوه... هه وره رهش و قورس بووهکان
 بهرسکی ئاسمان بهرنادهن... «با» ی سارد و تیژ چاوهکانت دهنووقینئ...
 بهلام دلت هه ر وریایه... پر له خنده و پر له هیوایه...!
 زۆر به یانیانی زوو... بهر له وهی خۆر هه لبی و شهخته بهندهکان

بتوینیتتهوه... له خه وهآدهستی... دواى نوپژ... يهك دوو پارو نان و نوک دهخوى... پيالآيهك چاى خيىراى بهسهردا ههآدهقورپنى... ههر به جامانهكه دهموچاوت له سهرما دهشاريتهوه... تورهكه و كيسىك گهنم و پيشهقان و بيلآهكهت ههآدهگرى... خواحافيزى له ههمين دهخوازى... دهركاى ههوشهكه لهسهر خوت و گويدريژهكهت دهكهيتهوه... به بازىكى چالاكانه لهسهر پشتى قوت دهبيتتهوه... روو لهو دهشته سههولآبهندانه دهكهيته و شار بهجيدىلى... به ههر ده پهنجه يارىيهكى قورس لهگهل ئهوشهخته و بهستهآهك و خاك و خولآه تهزيوهدا دهكهي... سروشت به تووه زيندووه... بى توش گيانىكى بى خوينه... خوت لهناو پالتوييهكى زهردباودا دهشاريتهوه... تهواو ناتپارىزى... چاوهكانيشته ديمهنى رهوه ريشولآهكان جيناهيلن... گوپى گرانت بو فرهفري باليان ههآدهخه... خوش ئهويه كه نزيك دهنيشنهوه... له ناكاودا به ترسىك دهماره دهزوولهيهكانت گرژ دهن و خاودهبنهوه... ژانهسهرىك بهرهبهره هيژت لى دهستينى... ههست دهكهي توپهآه بهفريت و دهتوييتهوه... له ناخهوه ههست به سهرما دهكهي... سهرماى گهراوه بو شار به خوو به تورپكى بهتالآهوه... چى دهگورپى... ئيمرو نزيك باخچهكانيت... بهيانى تورهكهت لهسهر تازه كىلگهكانا رادهخه.

لهو روژهوه كه «عهبه»ى كورپ بيوهژنهكهي هينا... زور زووتريش تو هوگرى راوه ريشولآه بووى... خوت ئهه بيوهژنه بهتهمهنهت له مى بهست... دوايش ههر خوت پهشيمان بوويتتهوه... خهلكى واى دهزانى ههويى ههمينه... دهتويست عهبه بى به مهلايهك لهو مهلايانهى مزگهوتىك بهريوهدهبن... نهبوو... پى نهگهيشته... ههروا دهست و پى سىپى مايهوه... بهلام ههر خوشته دهويست... ههر خوشته دهوى... زيدهجرگه و زادهى ئهوهزهيه توى به ههمين بهستووتهوه... كهچى بو

بېوژنىك له تۆتەرى و... به جېي هېشتى... كەسەرىكە لەسەر دلت بوو ته گرى و ناكريتەوه. دەستەكانت له گورىسه كه قورستر بوون... زياتریش خۆت شاردهوه... ريشۆلهكان رووهو سهەر هەر چوار لا هەلدهفرين... پۆل پۆل بهناو يه كديدا دەسورانەوه... واقت وړما كه چۆن وېك نەدهكهوتن... دەستىكت خزانده گيرفانت و بهر كاغهزهكهى «عهبه» كهوت:

«... باوكه گيان دەستەكانت ماچ دهكەم... بچوكى تۆم و لىم ببوره... پەشىمانم و نازانم بۆ جىمەهېشتى... ئەم ژنه نەگريسهم دانەدەنيشت دەستەكانى داىكم ماچ دهكەم و تا ماوم كهوشەكانى لەسەر...»
ئەها... وريابه هات... چ رەوهيهكى پر بهخته... نا... فرى... نزم هات و دوور هەلفرى...!

ماوهيهكى زۆر هەر نكۆلى لىدهكهى - با بروا ئەو زۆله - بۆته وپردى سەر زبانت... له هەموو دانىشتنىكد لاى پير و مير باسى دهكهى... هەر نەفرەتى لى دهكهى... شهويش تا خو دەتباتەوه هەر له خەيالى ئەوداى... تۆ هۆى ئەم گرييهى... تۆ؟... نا... هەژارى و بى دەرامەتى بهرەو بەزمى - ژن به ژن - رايكيشاى... «خەجه»ى كچيشت ماوهى چەند مانگىكه سەرى بهو كه لاوهتان دانەگرتوو... تازەبووكه و گەلى رەزايە... ئەم ژيانە خۆش و پر تامەى ئىستاي به دلە... گلەيى نەكهى... تۆش وەك ئەوان زەمانىك گەنج بووى... هاوتاي گوزەرانىكن... تۆ راوه ريشۆله پيشەته... ماله خەزورانىش هەلوا فرۆشتن... عەبه رۆيشت... خەجەش، تەنها هەمىن پەناى تەنيايىته... هەمىنى سوكنايى و سىبورى و خەم رەوين... ئەو هەمىنەى ئىستاكەش پاشماوهى جوانييهكى كۆن له رووخساريدا مەييوه... ئەو جوانييهى سالانى كه كچ بوو ئاژاوهى دەنايهوه... قورپى دەگرتەوه... قاو و قيژ و هاواری لەنيو خيزان و مالىكى زۆردا بەرپا

دەکرد... ئاغاژنەکانیش تووشی دلەراوکی ببوون... کوپ گەلی ئەو
گوندەهی خۆتان وپ و کاس لەناو ئاوی دەسورانهوه... «کی کوپی کی
بوو؟»... ئەوهبوو حال... ئەمیش بۆ تۆ پسابوو... بەدوای تارمایی و تەمی
تۆدا ویل و ون بوو... لەم دەریای عیشقەدا خۆی نقوم کرد... نە قۆز و نە
پارەداریش بووی... هەر تەنھا سەپانکی کۆیلە بووی... بەلام دوعا بۆ
دەنگە خۆشەکت بەکە... کە بە لاوکی یا حەیرانی دەتچریکاند، گوندت
دەخستە سەر ئاخ و سەما... لەبیرتە لە بەهار و زەماوهندیکی
گوندەکەتانا گوپی لە دەنگت بوو... هەمین بۆ یەكجاری رۆحی هەلفری و
ئاگری عیشق هەلیگرت... دلی وەک چۆلەکەیی سەربراو هەلدەپەری.

قورساییت خستە سەر گوریسەکە... پۆلە ریشۆلەیهک بە تاو نزیک
کەوتەوه... لەسەر بازنەهی تۆرەکە هەلنەنیشت... ئەمشەو هەینییه...
ناخۆشە دەست بەتال رووه و شار بگەریتتەوه... هەر بۆ ئیوارە...
هەمینیش لە ماله دەولەمەندەکان دەگەریتتەوه... سەرمایهکی سەر لە
ئیسقانهکانتا گەردبووتەوه... گری حەسرەتیک لە چاوهکانتا کلپە
دەستین... بەسەر ئازاریکی مەزنتا پیچ دەخۆیتتەوه... چوار پەلت
ئارەقەیهکی سارد دەردەکەن... بوویت بە گردیک لە ژان... هیشتا هەمین
جوانە... جوانی ئەو رۆژانەهی ئاغا یەکانیش لیکاو یان بۆ دەباراند... ئاخ
لە زەبر و زەنگی برسیتتە... ئەمستاکەش وای لی کردوون لە دەرگای
کۆشکی ئەو ئاغا یانە بدا... هیلکە و شیریان پی بفرۆشی... چ ترسیکی
گەورەیه... لەم دوا ییەدا تامەزرۆی سیبەری کۆشکیک بی... چوار رۆژ
لەمەوبەر هەمین پیی وتی:

«دەرۆش بایز... دەزانی دواي ئەو هەموو سالانە باپیر ئاغا
ناسیمیهوه... لەمەودوا بەلین وایە بە یانیاں هیلکە و شیریان بۆ بەرم!»
«گوندیان جیھیشت... شار تیک بدەن!»

هەزىش ناكەى گومان رى بۆ دلت خۆش بكا... سالى مانگىك له خەلوتەداى... هەمىن لەو كارەت لالوتە... تىى ناگەى ئەو ژنەت بۆ ئەوئەندە له كوفر نزيكه...؟ خەمە له يەكترى دوور بن... خەمە ئەو دۆزەخى تۆ بەهەشتى بى... گياندارىكه گومان... هىچ شك نەبا... هەر خۆى دەخوا... گومانىش رەو ريشۆلە ئاسايى سىبەرە رەش و قورسەكەى تۆ و تۆر و زەوى پىچاپەو... هەمىن هەر رۆژەى سەدەها جار سەر بەم مالى و بەو مالىدا دادەگرى... لىيان دەچىتە ژوورەووش... هيشتا تەرە و هەوئەس بزوينە... پىاوى سميىل فش و نەوسنىش زۆرن... له هەموو كونىكا هەن... ئەوئەش بالا بەرزەكەى... ئەو خوينە گەشەى سەر لووت و كولم و نەرمایى گوپى هەر نەمردوون... ئەو سپىهەتیهى لامل و گەردنى كه له ژىر پەردەى كرپىژىشدا زىكه و هاوارىهەتى... كەم خۆ شۆرە... كوانى وەختى؟! دەبى بژىن... ژيانىش راکردنىكى ژىر خۆرى تەمووزى سووتاو... دەبى له دەرگای دوو پەردەى و سى پەردەى كۆشكەكان بدا... راو ريشۆلە و هیلکه فرۆشتن... بە بالندەو بەستراونەتەو... رىكهوتىكه گەلى جوان...!

هەفتەى رابردوو... ئىوارەيهەكى درەنگ گەراپەو... خوینىكى ئالتر پەرى بوو دەم و لىوى... چاوەكانى داخستبوون... پاشماوى ئارەزوويهەكى شاراو و مردوو له قوولایى چاوەكانيا مەلهى دەکرد... هەر بە خومار و خەوالوو بوون... جا چۆن گومان سەرت نەخوا؟! گومان و ئەو بىدەنگىیهى تۆى تيا نقوم بووى... له خەوى شەوىكى نىو گۆرستان ناخۆشترە... شەوى هەينىش بوو... وەك هەموو شەوانى هەينى رابردوو... نەهات و خۆى لەژىر بآلت بسوى... نيوە شەو بىدارت کردەو.

« – هەمىن... هەمىن گيان!

راپەرى و پرسى:

– چیتە؟

– ھەمىن...!؟

– ھېزى ئەوھيانم نىيە تو خوا...!

ئەھا رەوھىيەكى تر... ئەوھات... لە تۆرەكە نزيك كەوتەوھ... بەقەد پانتايى نيوھى ئاسمانى گەرەكەكەتان... لە شوپىنى خۆت جوولآيت و خۆت كۆكردهوھ... زياتریش خۆت شاردهوھ... ريشۆلەكان ئەوھندەھى گيژن... زۆلېشن... ورياي گوريسەكەھى... رەوھىيەكى ديكەھى بەدواوھ بوو... زەوھىيەكە وەك خەلووزى پيا كرابى... رەش دەچووھوھ... گوريسەكە كۆنە برينىكى دەستتى تازە كردهوھ... لە پرىكا ھەرزانى مريشكى مەكينة قينى ئەستورتر كرده... ئەو بايە توند و بەھىزەھى ريشۆلەكانى شل و شەكەت كرده... لاي تۆ بيووھ شەھى شەمال... ديمەن و پروخسارى شتەكان گۆران... خەيال و زيندە خەون... بەلام چۆن وا خيرا گۆران؟!... شادىت... شادى پاكردنى ئەو ھەموو ريشۆلەنە... ئەو ھەمووھ، سامانىكە... بەلام داخ كە سامانىكى دووردهستە... سامانىكە سەربەست و بەرەللا و ھەلفريو... پاكردنيان پالداھەھى يەك دوو مانگى زستانە... دوو ھەزار ريشۆلە... دوو ھەزار درھەم... سەد دىنار... كيميائە...!

عەبەت وەبىر ھاتەوھ... شەش ھەوت دىنارىكى بۆ دەنيرى... ھەروا زوو بىرت چووھوھ چەندە بلح و بزىوھ...؟! رقى باوك ھەرگىز نازى... خەجەش منالە و ئاشتى دەكەيتەوھ... دەلېن گوايە عەبەش كورپكى ناوژەد كردهوھ... بوويت بە باپىرە... وا پىریش نيت... ئەوھ نىيە روو بە رووى زوقم و سەرما و سۆلەھى زستان دەبىتەوھ... دەستت خستووھتە ناو ئەم خاك و خۆلە سىر و بەستووھ... گرياي... فرميسك بەرى پروانينى گرتى... ئاي لەو دلە ناسكەھى تۆ...؟ بە پەلە چاوه سىس بووھكانت سىرپىنەوھ... نەھىنى ئارەزوويەكى گەرم و تىژ لە ھەناوتا ھەستا...

جوانیشە ریشۆلەکان گێژانە خۆیان دەخەنە تۆرەکەوہ... دەرویش بایز... دەلئی دەستیکی غەیبی پرووہو تۆرەکەت ھەلیان دەدا... لەوہتە یاروہ ریشۆلە پیشەتە... ئەوہیان یەکەمین ریکەوتە... نائێستاکە گومانیش نەما و مرد... لە بێباکیدا لێوت ھەلقورتاند... لە باتی پۆلە ریشۆلەیکە... چاوہ رەشەکانی پڕ لە خەم و ماندوویتی ھەمین سکالایان لێ دەکرێ... خۆی بوو... چۆن بیری دەچیتەوہ؟! ئەوسای کە ئەسپ و تانجی ئاغا یەکان دەوریان دەدا... ئەو کاتە ی باسی جوانی ھەمین شەوچەرە ی شەوانی کورگەلی ئەو گوندە بوو... زۆر لە تۆ بە پشتەوہتر دلایان بۆ رادەخست... خەلکی بەدوای سێبەریدا رایان دەکرد... ئەویش ھات و خۆی بەدوای تۆدا ھەودال کرد...! چەناگە ی چوار برا و باوکی لە قور نا... سەری ھەموویانی شۆرکرد... کە وتیان:

«ئەوہ نابیت و نا کرێ!»

شۆرشیکی بەرپا کرد... گوپی لە کەس نەگرت و رەدووت کەوت... ئەمێستاکەش شەوانە ناخەوێ تا گوپی لە دەنگە خۆشەکەت نەبێ... شەوانە وەک دوو منال لە پشیلە بترسن... دەخزینە نیو باوہشی یەکدی... ھەر لە باوہشی دا ترست دەمرێ... ترسی ئەو پۆژە ی ھەلتگرت... ترس و تارمایی چوار برا... لەم شەوانەشدا تەمی گومان لەگەڵ دووکەلی زۆپاکەدا بە ئاسمانا بەرز دەروا و دەتویتەوہ... دەرەویتەوہ... ئەمجارەیان گلەیی لە خۆت دەکەیت و چاوہکانیشت بەدووی ریشۆلەکاندا ویل و ماندوون... بەلام پڕ لە ھیوا و ئارەزوون... ئەم بالندانە لە ترس دەگەن بەر لەوہی دەنووک لە ھێلکە دەربھین... لەسەر بازنە ی مردنیش ھەلدەفرن... مەسەلە ی مان و ژیانە... بۆئەوہی بژی... دەبێ رۆحت لەنیو ددانەکانتا ھەلبگری... ھەرچۆنیک بێ... بەم تۆرەوہ دەبن... بیست جاریش ھەلفرن... جاریکیان ھەر پێوہی وەدەبن...

لەبەر دیدەى خەیاڵتا چاوەکانى ھەمین پێدەکەنین... چەند ئیوارەییەکی بەھاران تەھەو ە یاد... شەوانى خەلۆت... چەند بەربانگیکی چەور... دلت بەو شەوانە شادە کە لە مەودوا لە باوەشیایت... ئیستا حەشارگە تەرەکی ژیرت - ھەر وەک کۆشى... وەک باوەشى - نەرم و گەرم دادى... چ سىحریکە؟! خوینىکی گەرمتر دەمارەکانتى بووژاندەو... ھەروا چاوەروانىت...

یەك بالى ماوه خۆر ئاوابى... پتر ھیزت خستە بەر خۆت... ھەردوو ماسۆلكەى قۆلەكانت گرزتر بوون... ترسای بەرلەوہى گوریسەكە رابكیشى... ریشۆلەكان بفرن... یا لەبەر زۆرى بەدواى خوێانەوہ راتبکیشن... ددان ت جیرکردەوہ... بە ھەموو توانات گوریسەكەت راکیشا... بەسەر پشتدا كەوتى... ھیزىكى فرەترت دەویست... بە پەلە بەرەو تۆرەكە تاوتدا... قاچت بەر تاشەبەردىك كەوت و تلۆر بوویتەوہ... لە زەویەكەوہ بەرزەپى راستبوویتەوہ... دووبارە راتکردەوہ... نازارىكى گەرم سەرى پى خوار كرىتەوہ... خوین لەژیر كەلە پەنجەى پى راستتەوہ فيچقەى دەکرد... لای تۆرەكەوہ وەستایت و سەیریكت كرد... خوینىكى كەم رژایە سەر خۆلەكە... نە رەنگى خۆل بوو... نە ھى خوین... گەرماوگەرم ھەستت بە ژانىكى زۆر نەکرد... بەلام سىر بووى... رەوہیەكى «نە كەم نە زۆر» ھەلفى... بۆ دوا جار سەرکەوتیت... ساتەوہختى مت وەستای... پاشان بۆى نوشتایتەوہ... لچ و لىوى تۆرەكەت وىك ھیناىەوہ... لە كۆنەكانەوہ دنووکیان دەردەھینا... دەپارانەوہ و قازەیان دەھات... ھەر بەسەر چىچكانەوہ بىرت لە گەرانەوہ و ھەمین و ھەولى ریشۆلەكان دەکردەوہ... ھەولى فرینى سەربەستى... بەرە بەرە ژانى نینۆكەكەت زیاتر دەبوو... ھەر لە بالندەكان ورد دەبیستەوہ... بەستەزمانن... تۆش دلى پیاویكى لە خوا ترست لە سنگدایە... خەمت بۆ

ھەولیان دەخوارد... تازە تەواو... دەشزانى سەربەستى ئاۋ و نانە...
 ژيانىشە... رېشۆلەكان ژيانىان تەواو... بەس تۆ چى بکەى؟!... ھەر وا
 بووہ... ئەم لەسەر ئەوېتر ژياوہ...! تۆرەكەت خستە سەر پشتى
 گویدرېژەكە... ھەر بە شەلەشەل بە دووى كەوتى... ئازارېك لە نېنۆكتەوہ
 تا شادەمارى سەرت بروسكەى كرد... لەناو خوېنتا دەيجرېواند... قاژە
 قاژى رېشۆلەكان بېدەنگى و خامۆشى ئەم دەشتە چۆل و ساردەى
 مراند... گوئى درېژەكە چەند تەرسەقوئېكى بەردايەوہ... لېئى
 دووركەوتىتەوہ... بېرت لە يەك دوو مانگى زستان دەكردەوہ... ئاخۆ
 دەحەسېتەوہ؟! گەش بوويتەوہ... ئېستا كە دەگەرېتتەوہ... ھەمېنىش
 ھاتۆتەوہ... زۆپاكە دادەگېرسېنى... ئاگرەكە خوشتەر دەكا... شەوى
 ھەينىيە... چەند رېشۆلەيەك سووك سەردەبېرى... بەشكو دەست و پى و
 جلەكانت خوېناوى بن... ئەوسا كە بېنوئېژ بووى... خوېن دەكەى بە
 بېانوو... تا ئاۋ گەرم بكا... كە چوويتە ھەمامە گلېنەكەش داواى لى
 دەكەى پشتت... بشوا... مالى چۆل و تەنيايى و گەرما و و بۆنى رېشۆلە
 سووركراوہكان... دەمارى ھەوہس دەجوولئى و خۆت بۆ زەوت ناكرى...

دوايېش...!! ئۆخەى...!!

شەوانى ھەينىت بەدلە... ھەزىان لى دەكەى... لەم شەوانە ئارەزووہ
 گەرمەكەت چاوت پى سوور دەكا... دەتخاتە سەر دلەكوتى... ئارەزووى
 گوشت و خوېن... بۆنى مېخەك تېكەل بە شتە پېرۆزەكانى شەوى ھەينى
 دەبن... قىن لە خۆت ھەلدەگرى... ھەوہسەكەت گەرەتر و قورسترە...
 بەلام مەزنتەر بى؟... نا... ئەم نەوسنىيە چارى نىيە... تا ئەو ئاگرەى
 دەرونت دانەمركىتەوہ... شتەكان لېل و وېل دەبېنى... خوشى و لەززەتى
 شەوى ھەينى و تۆرېكى پراوېرى رېشۆلە ھەنگاۋەكانىان پى سووك
 كرى... ھەتا لە مال نىك دەكەوتىتەوہ... خېراتر ھەنگاۋت

هەلەهەینایەوه... که گەیشتی هەمین باوەش و دەرگای بۆ کردیتەوه...
تۆش ژانی نینۆکە هەلکەنراوەکەت بە تەواوی لەبیرچوووەوه... خۆر
ئابوو... تەنکە تاریکی ئیوارەیهکی درەنگ خۆتان و کەلاوەکەهی
پێچایەوه.

هەولێر - شوباتی « ۱۹۷۷ »

* لە گۆڤاری «بەیان»ی ژمارە « ۴۳ »ی سالی « ۱۹۷۷ »دا بڵاوتەوه.

نهو شهوهی سهگم تیا خوښ ویست

تا ئەمشەویش دوژمى سەگ و بنەمالەيان بووم... گورگ و پړوى و
تانجى و توولەش ھەر دوژمنم بوون... دوژمىيان بووم... چونكە لەگەڵ
سەگدا يەك پەچەلەكن... ھەر كەسێك بەخپوى بكات... خوښى بوو...
باسى بكات... من ھەز بە چارەى ناكەم... مەگەر بەدەگمەن... ئەگىنا تا
ئىستەش كە - تەمەنم لە سى سائىك تىپەپىو - بۆ گەشت و گوزارپش
پووم نەكردوووتە ئەو گوندە جوان و خنجىلانانەى لای خوښمان... كە
خەلكى بىگانە بە عەزەتن بەس بىانبىن... گوندى پڕ لە ھىمنى و پاكى
و شاعىرانە... ھەر لەبەر زۆرى سەگىشە كە پوويان تىناكەم...

ئۆف خوايەكە... تا ئەمشەویش چەندە دل پڕ لە كىنە بووم... ئەم
دوژمىايەتییەش بۆ سەردەمى منائىم دەگەرپیتەو... ھەر شەوێك گویم لە
وهرىن و لوورەى سەگىك بى... بە تەواوى خەوم لى دەزرى... دلتەنگ و
پەست و بىزار دەبم... نازانم بۆ منائىم بىردەكەووتەو؟ كە ھەرگىز ھەز
بە منالى خۆم ناكەم و نامەوى بىرم بكەووتەو... بەلام چاكىش لەيادە
لە منائىمدا... شەوانە كە سەگىك دەيقروسكاند... يان تانجىيەك دەستى
دەكرد بە لوورە لوور... دايكم ترسى لە چاوەكانما بەدى دەكرد و پى
دەوتم:

« - رۆلە شىرىنەكەم... بخەو... ھىچ نىيە مەترسە... عزرائىلە و بۆ
گىان كىشان دىتە خواری... لىفەكە پاكىشە و خۆت بشارەو... ئەم

سهگه بينيويتى... تهنه بى زمانه كان ده بينن... بويه لورهى ناسمانى وا
تهنيوه... خوت بشاره وه كورم!

منيش له وه توقى بووم... له سهربانه كهى ئيمه دا بنيشيته وه... به لام
نه خيتر... سهربانى پان و پورتر هه بوون... ئيزرائيلى زه به لاج و ناقولا له
سهربانه تهسكه كهى ئيمه دا جيگهى نه ده بووه... كه ده شخه وتم... خه ونم
هر به ئيزرائيله وه ده بينى!

گهرچى له گهره كيكى پر له سهگ و برسياهى و جوين و پره ورده
بووم... خو ده بووايه منيش سهگ باز بوومايه... كه چى دور له منالانى
گهرهك و به پيچه وانه وه هوگريان نه بووم... تيكراى خه لكى ده لئين سهگ
به وه فايه... بهس من چيروكى سهگ ناخوينمه وه... له هر وينه يه كدا
هه بى... نهو وينه يهش ده درينم... سهر به هيج مالتى كدا داناگرم... ناچمه
سهيرى هيج فليميكت... وه پينى سهگيكتى تيا بى... شه وانيش درهنگ
ناگه ريمه وه... خو زوريش ههز به شهوى كپ و جريوهى نه ستيره و
پياسهى ته نيائى شه قامه تاريك و چوله كان ده كه م... شه وانى درهنگ...
نه كهس شانى له شانم ده سوئ... نه ده موچاوى ئاوساوى پر كينه
هه ن... نه ئافرهتى به ره لالا و بى سيحر و كيوى... تهنه نه وه نه بى...
شه وانه سهگى به ره لالا زورن و پيم ده وه رن... بويه ههز ناكه م زور درهنگ
بگه ريمه وه!

تا نه مشه ويش... تا بوون و رهنگى مردن قينم لئيان بوو... باوه ريم به
كوشتن هه بووايه... ده مكوشتن... هه ر گرييه كى ده روونى... گريى ترس و
خه م و خو شى و قين و ههز و شه رم و شيتى... تيكرايان بو سه رده مى
روون و ناسكى منالى ده گه رينه وه... ئيمه هه موومان... باش و به دمان...
نه هر يمه ن و فريشته مان... به هيزى پر له نه ينى نه م زه مانه دور و
ديرينه وه ده تلپينه وه... چه ند روژيكت له مه ويه ر... له كتيبيكى «ده روون

شوناسى منال»دا دەرکىم بەم راستىيە برد... خۆشم نەويستوون...
كەسپىش نەيتوانىوۈ وام لىبىكا خۆشم بوين... من لە وەفا و خۆشەويستى
سەگ تىناگەم... خۆپەرست و ھەلپەرست... ھەر كەسپىك لەتپىك نانى
خستە بەردەمى... دەبى بە دۆستى و سەرى بۆ شۆردەكا... كەچى
ئامادىيە دوژمنايەتى ھەزارانى تر بكا... ھەزارانى چاك و خەراپ... لەو
فەلسەفەيە تىناگەم... سەگىش كە - شەر و كىشەي چىنايەتى - نازانى...
پتر نازارى پى دەخۆم و قىنم ئەستورتر دەكا... ھەندىكىان ھاوپى
شوانى ھەژارن... ھەندىكىان لەناو ناز و نىعمەتى كۆشكەكانا دەژىن...
سەگى ترىش ھەن... بەدبەخت و چارەپەش... گەر دەبن و لەسەر
زىلخانەكانا دەتۆپن!... گەلى سەيرە!

بۆ ئەوھى خەلكى قسەكانم بە ھىند لى وەربگرن... بە دل
دوژمنايەتى سەگ بكن... زۆر خۆم ماندوو كرد... كتىبىكى زۆر و
زەبەندىم لەسەر سەگ و نەخۆشەيەكانى خويىندەوھ... خەلكم بەم
نەخۆشەيە دەترساند... كەلكى نەبوو... چونكە ھەر كەسپىك كە شتىكى
خۆش ويست... ھەرچى ترس و نازار و پىسى ھەيە... لەپىناويدا
ھەلپەدەگرى - وەك كۆلى گەنم لە گرانىدا - تەنھا ھەر خۆم خۆشم ناوين!
ماوھەيەكە چەند برادەرىكى خۆم وەپسىم دەكەن... ھەوالىكىان لە
پۆژنامەيەكدا خويىندۆتەوھ... وەك مپش دپنە وپزەم و بەردەوام
دەيگىرنەوھ... ديسانەوھ چىرۆكى وەفا و سەگە:

«سەگىك سەد و بىست كىلۆمەتر لە خاوەنەكەي دوورخرايەوھ...
كەچى ئەو نەفرەت لىكراوھ... ئەم رپگە دوورەي ھەر بە راکردن برپوھ...
يەك نەفەس تا پەكى خستووھ و لەويدا وەنەوزى داوھ و تۆپيوھ.»

منپش ھەموو جارپىك پىم دەوتن:

«گومان لەم جۆرە ھەوالانە دەكەم!»

بۆئەوۋەى زياتر بەرپەرچى ئەوان بدەمەوۋە... ئەم چىرۆكەى بۆ
 سەدەھا كەسم گىراۋەتەوۋە... بۆ ئەوانىش دەمگىراپەوۋە:
 « - كە منال بووم... لە گەرەككىدا دەژيام پرى بوو لە سەگ و
 توولەى بەرەللا... ھەر منالئىك دوو سى سەگى ھەبوو... سەگەكان دى و
 نەگريس و پيس و ھار بوون... خۆم نەبى... بەستەزمانترين و
 بىدەستەلاترين سەگم دۆست بوو... چونكە كەس نەيدەويست بۆ من
 مايەوۋە... كەسىك خۆشى نەدەويست... ھەرچى دەھات و نووكە شەقى
 خۆى تى ھەلدا... تىكرى خەلكى گەرەك... منالانى ترى ھاوپىم...
 سەگە بەرەللاكانى دىكە... دلرەقانى دەيانخستە قروسكە قروسك... گەر
 بوو... كىم و زوون بە لەشيدا چۆراوگەى دەبەست... تووك بە پىستىيەوۋە
 نەما ھەلۋەرى... قاچىكيان شكاند... چاۋىكيان كوۋر كرد... لە
 ھەمووشيان بچوكتر و زراوتر بووم... وەكو سەگەكەش بىدەستەلات و
 داماو بووم... ھەر ئەو بى دەستەلاتىيەش بوو لەگەل سەگەكەدا
 كۆيكردىنەوۋە... بە دیدارى يەكدى شادى كردىن... لىيان دەپارامەوۋە... زۆر
 زۆرىش... ھانام بۆ دەبردن... گوۋىيان نەدەگرت... زۆر جارېش بە ھۆى
 سەگەكەمەوۋە دايان دەكوتام... دەيان تەپاندم... گەر بۆم برەخسايە...
 منىش بە دزىيەوۋە پەلامارى سەگەكانىانم دەدا... واى لىھات لىم دابران...
 وەك بالندەيەكى پەراگەندە و تەريو بووم... لە يارى و بەزم و پەزمىيان
 دوورخرامەوۋە... تەنيا... ھەر بە تەنيا مامەوۋە... لە رقبەبەرى و
 خۆشەويستىم بۆ ئەم سەگە نامۆ و تەنيايە... لەبەر چاوم داركارىان
 دەكرد... تۆپەلە ئىسقانىك بوو... دەرۋىى... زۆرى بۆ دەگريام... دەستم لە
 مى دەكرد... دەمگرتە باوۋەش... بەسەريا دەنوشتامەوۋە... دەمشاردەوۋە...
 ھەموو كون و كەلەبەرىكيان بۆ دەپشكنى... تا دەياندۆزىيەوۋە... بەوۋەش
 پازى نەبوون... رۆژىكيان بە كۆمەك خستىانە ناو كۆنە چالئىكى پىسى

گەرەكەكەمان... نەموپرا پېيان بلىم:

«كورپنه وا مهكەن... تو خوا نهيكەن.»

خۆم هەشاردا... چاوهروان بووم تا خۆيان و سەگە نەگريسەكانيان
له چاوبزبوون... زوو بۆ ناو چالەكە شۆرپوومەوه... نوزە و گريان و
وهپيني بە ئاسمانى تەنگ و تاريكى چالەكەدا دەنارده ئاسمانى بەر
فراوانى دەرەوه... بۆ منى دەنارد تا فریای بكەوم... زۆر ئاگام لەوه بوو
بەسەريا نەكەوم... بەلام بیرم لەوه نەكردبووه كە شارە زەردەهوالەيهكى
زۆرى تيايه... گەيشتمە لای... وەك دوو عاشقى دووروولات... پووبەرۆوى
يەكدى بووينەوه... نووشتامەوه... زياتر بۆى نووشتامەوه... ويستم بيگرە
باوہش و سەرى بخەم... دەربازى كەم... لىم بوو بە شەيتانى كوپرە...
لەچاوتروكانىكدا خۆى خزاندە نيوان هەردوو قاچەكانمەوه... دوو قاچى
باريک و رووت و بى ماسۆلكەى ژيركراسيكي شىر و دريژ... توند ددانى
گرتە نەرمایى بەلەكم... قىژاندم و زيڕەم لى هەلسا... لە ئازار و
هەژمەتى قاچم دەخولامەوه و خۆم بە ديوارى چالەكەدا دەدا... گيژ
بووم... زەردەهوالەكان و روژان و ھار بوون... خۆم لە دەم و ددانى سەگە
نەفرەت لىكراوہكەم راپسكاند... بۆ لە ئاستى من بوو بە شۆرشيگير...؟
نازانم... زەردەهوالەيهكى زۆر لەسەر مل و دەست و دەموچاوم نيشتەوه...
ھەندىكيان بليمتانە گەيشتنە شوينى سەيرتريش... بە پەلەپروزي
ھەولمدا سەركەوم و بۆى دەرچم... ھەردوو پىم لەو قۆرتانەى قەد
ديوارى چالەكە گيركرد... خز و خليسك بوون... دوو جار بەسەر
سەگەكەدا كەوتم... نازانم... بەلام تا ئىمپروۆش باوهرم وايە كە ھەر ئەوسا
دەندە و پەراسووه ساغەكانى ديكەى لەژيما شكان... ھەردوو چالى
چاوم بزر ببوون... دەگريام و دەمبۆراندم... خۆم ون كرد و ريگەكەم بۆ
نەدۆزرايەوه... بە پەلە خەلكى گەرەك كووبوونەوه... چەند ژن و پياويك

کهوتنه داد و بیدادی... دهستیان گرتم... گویم لئیان بوو:

- دهک داوهشیی... کورپهکهی سمهیه.

- ده وهللا دهمری!

- دهک عومر کورت بی کورم.

- سا بهخوا باوکی هه لیده واسی!

دوایی بوو به غه لبه غه لب و ژاوه ژاویک... قیامه تیکی بی ئامان... له هیچ تی نه ده گه شتم... بو ماله وه رایان ده کیشام... وهک نازه لئیکی کوپر ساتمه له خه لک و خاک ده کرد... له دووره وه بوئی نه وه م کرد که باو کم له بهر ده رگا که یه... نه و باو که ی به در یژایی ته مه ن منی چه وساندو ته وه... به ئاسته م که ویتو وه بهر بینایم... منی بینی که ف و کوئی کرد و هه لچو... زانیم ئیستا دهماری پشتی برو و لاجانگی ئاوساوه... خه لکی گه ره کیش هه زیان له شانو گه رییه کی کو میدی پر گالته ده کرد... چیروکی من و سهگ و چال و زرده وال هیان بو گپرایه وه... نه ویش پر و په ست و که لله رهق... خوینی که رییه تی زیتتر په رییه شاده ماری سه ری... هه ردوو کونه لووتی وهک هی نه سپیکی ماندوو ده کرانه وه... هی رشیکی سامناکی بو هینام... تامی شه قییم ده زانی... بو یه زوو ده ستم له خو م شوشت... هیشتا له چه پوکی دوور بووم که پیلاره لاستیکه کانم پر بیوون له میز... سی چوار جووته ی چاکی لیدام... دهماره کانی پشتمی خا وکرده وه... نه وه نده ئاوسا و بووم وهک ده هوئی درا و ته پپه م لیوه ده هات... به زهمه ته وه له بهر ده سستی رزگاریان کردم... شل و شه که تی کردم... دهمزریکاند... هه موو شتی کم بیرچو وه وه... ته نها سه گه نه فره تییه که نه بی... دایکه گرینو که که م به سه رما گریا... زوریش گریا... نه و دایکه ی به در یژایی ته مه ن هه ر چه پوکی باو کمی خوار دو وه و بو من گریا وه... تکه ی فرمیسه که کانی به پشتی ملما شو رده بو وه... تاویک گهرم و دوایی سارد

دهبوونهوه... بهسه رما لار بووه وه... نوشتايه وه... وهك - مريهم - بهسه ر
عيساي بريندار نوشتايه وه... باوه شي پر له ميهره باني شاردميييه وه...
ماله دراوسيتييك گلياندامه وه... سي چوار رۆژ بووم به عهنتيكيه ي
خه لكي و بو بينيم دههاتن و دهچوون... پيره ژنيكي زور داو و درمانيان
بو گرتمه وه... ئاخو چوون سهگم خووش بوئ... كه له گه ل بنه ماله ي سهگدا
پاداشتي من نه وه بووي؟!».

هر جاره ي كه نه م چيرۆكه دهگيرمه وه... سه رنجي هاوريكانم
دهدم... بزانه چي له چاوانيانا دهخوئيمه وه... پيم ده لئين:
«نه ميان ته نها ريكه وتييكه و له گه ل سهگدا كه م دووباره دهبيتته وه.»
تا نه مشه ويش حه زم ده كرد قريان تييكه ويئ... هه لوهرين... دهمويست
چهرخي زيريني سهگ كوژه كان بگه رپته وه... ئيستاش كه رپوت ده بمه وه
و شوئنه واي گازه كي ده بينم نه فره تيان لئنده كه م... تا نه مشه ويش ترسم
نه رپه وييه وه... خووم ده زانم چي نه م يادگار تالانه ي خسته وه يادم...
...نه مشه و پئنجه مين شه وه من له گه ل سهگيكا ده ژيم...
بيربكه نه وه... ليكي بدنه وه... من... منييك كه دوژمن و خوئنه خووري
توخمي سهگم... پئنج رۆژ و شه وي ته واوه - له يهك حه وشدا - له گه ل
سهگيكا بژيم... رق و قين واي لي كر دووم... وهك هيندييه كان باوه رپم
به وه بي كه هه مو سهگييك - بهر له مردن - مرؤقيكي درنده چه په ل و
نه گريس بووه... رۆحيكي شه ر و نه فره ت ليكراوه... ته نها نيم... له گه ل
برادر تيكا به يه كه وهين... هه ردوو زگورتين... نه و هاوريپيه م نه وه نده ي
سهگ خووشده وي به وه ريني ده كه يته سه ر سه ما... ده يليسيته وه...
دهيشوا... ماچي ده كا... بوئي ده كا و خو ي تي ده سوئ... له ترسي من
نه بي... هه مو سهگه به رپه للاكاني شاره كه مان له و حه وشه يه دا
كو ده كاته وه...

ژووریکى تهنیا... دەروانیتته سەر باخچه و چیمهنیکى گهوره و فراوان... به چواردهوریدا یوکالیپتوس و ئەسپیندارهکان باوهشیان بۆ ئاسمان کردۆتهوه... کۆتایی پایزه و بالآ و باوهشى درهختهکان پرووتن... سهراپای چیمهنهکەش زەرد هەلگه‌راوه... له پایزدا دنیا زەردە... سروشت بۆ شەرم پرووت دەبیتتهوه... له هەر چوار کەژى سال... پایزم لا دلگیرتره... زەردە وەک چاوی دەستگیرانهکەم... «مات و زین» چەندم لاخۆشه که بۆنى گه‌لا وشکه‌وه‌بووه‌کانى ده‌کەم... خو‌قرچەى شکانى گه‌لايه‌ک له‌ژێر پێمدا برینیک ده‌خاته دلى منه‌وه... جار جارەش... له‌گه‌ل ڕه‌شەباى تاو نا تاویک لیم دەبن به‌ چۆله‌که‌پاسارى و هه‌لده‌فرین... که به‌ریکه‌وتیش گه‌لايه‌ک به‌ر دەموچاوم ده‌که‌وئ... هه‌ست هەر به‌و موچرکه‌یه ده‌کەم که «ئەو» خویم تى دەسوئ... به‌لام هاتنى ئەم سه‌گه‌ وه‌رسى کردووم و هیچم به‌بیردا نایه... خو‌شى و عیشق و جوانى پایزیان لا گۆرپووم... سه‌گه‌کەش وەک دیارییه‌ک بۆ هاوړی ڕه‌به‌نه‌که‌م هاتووه... ئەم براده‌رى من چ سه‌گیكى بۆ بى و چ قه‌لاتیک... خاوه‌نى ئەم به‌هه‌شته خنجیلانه‌یه... دره‌ختى زۆر خو‌شده‌وئ... ئیمه هەر بۆ خزمه‌تى چیمهن و دره‌خته‌کانى کریگرتەین... پیمان ده‌لین:

«تو خوا ئاو له چیمهن و دره‌خته‌کانم مه‌پرن!»

ئەم کابرایه بۆ دره‌ختیک ده‌مرئ و ده‌ژیتته‌وه... من بۆ پایزی چاوی ده‌ستگیرانه‌که‌م... براده‌ره‌که‌شم بۆ سه‌گیک... ئیوه‌ش هەر که‌سه‌ی بۆ شتیک...!

ئەم ژووره گچکه‌ پازاوه‌یه... چیمهنه‌که... دره‌خت و کژ و گیا... گولی کتویی... جریوه‌ی چۆله‌که‌ی سەر دره‌خته‌کان... زستان و به‌هار و پایز و هاوین... به‌سه‌ر ئیمه و دره‌خته‌کانا تپه‌په‌رین... ئەمانه هه‌موویان جوانن... پتر دنیاى خه‌یال و عیشق و شیعرن... شه‌وانى باران... ڕه‌شەبا و

گه لاریزانی پایز... چ دنیا یه کی پر له عاتیفه و غوربهت و خه م و خویشی و شیئییه... پره له خهون و ههز و گریان... به لام چی بکه م... بوونی ئەم سه گه ئاوینه ی جوانی لی ته لڤ کردووم... له خه م و ترسی ئوقره م نه ماوه... دیله سه گیککی سووری تووکن... دوو له پی پیشه وه ی که وانیه ی... دپ... بۆ یه که م جار که یه کتریمان بینی... من سوور هه لگه رام و ئه ویش وه پی... براده ره که م تی گه یاند و هیور بۆوه... سه رنجی دام... رام و بۆنی کردم... هه ر ئەو بۆنه ئاشنامی کرد... که چی له دلدا کینه یه کی ره شم بۆ هه لگرت... گویم به برسیه تی و تینویه تی ئەو نه ددها... مردن و منالی و چاله که و تیه لدانی باوکی بیرده خسته وه... وه پینی رۆژ و شهوی وه پس و بیزاری کردم... ژانی ده خسته دلمه وه... که که سیک بۆلام ده هات... ده بوایه تا ژوره که په نای لی بکه م... ئەو حالم بوو...!

هه تاکو ئەمشه ویش که ده وه پی هه ناسه ی پی ته نگ ده کردم... ده یویست خویم لا خو شه ویست بکا... سه مای ده کرد... جرت و فرتی بوو... له خو ی هه لده دا و هه لده په پی غاری ددها و خو ی له چیمه نه که هه لده سوو... په ستی ده کردم... ده مویست ئازاری بده م... تۆله ی باپیره گه وه ی لی بستینمه وه... هه وه سی رابواردنی که وتبووه سه ر... مرخی لی خو ش کردبوو... له م ماوه یه دا چهند گۆله سه گیک له ماله که مان نزیک که وتنه وه... ده ور و خو لی دیله سه گه که یان ددها... غه شیم نه بووم... چون وازدینم...؟ نه مه یشت... له دلایا بوو به خه م و خه فه ت... چاکتر... زۆر جار برسیتی و تینویتیم له چاوانیا ده خوینده وه... بی باکتر بووم... گویم پی نه ددها...!

براده ره که م له گه ل کچیکدا که وته عشق و عیشق بازی... ئاگای له سه گه که بپا... زیاترم بۆ ره خسا... که وته وه بهر به زه بی دل و ده روونم... شه وانه کاتی ده گه رایه وه... سه گه که ی له ژوره وه داده کرد... شه وانی

پایز ساردن... که خهوی لی دهکوت من دهمکرده دهرهوه... به لکو
 سهرمای بی و بمری... نه مرد...!

دوو پوژی ره به قه... هاوری ره به نه کهم پویشتوو و بزربوو... بو
 کوئی...؟ له بهر چی...؟ نازانم...!

خۆم و ئەو سهگه به جووته ماینه وه... گه لی سهیره... من... منیک که
 دوژمنی سهگی هه موو ئەم دنیا به... دوو شهو و پوژی ره به ق... له گه ل
 سهگی کدا به ته نیایی به سهری بهرم... ئەوهندهی نه ما بوو شیت بم... دل
 زۆر بچوک ببۆوه... ده بووایه خۆم خزمه تی بکه م... نه مکرده!

هه کاتی ده رگا کهم ده کرده وه... ده خزایه ژیر ده ست و پیم... که
 جیم ده هیشته... ده رگای هه وشه و ژوو ره کهم داد هخست... له هه
 جووله یه کیا هه ستم به تالانه وه و داوا کردن و پارانه وه ده کرد... له وه رین
 و هه لبه ز و دابه زیدا... زۆر برسی و تینوو دیار بوو... جا چی بکه م...؟
 خۆم به شیت و گیل ده زانی گه ر نان و ئاوی بده می... که ده هاتمه وه ش
 خر ده رگا کهم کلیل ده دا... ئەو له دهره وه و من له ژوو ره وه... کاسی تی
 گوژانی و سه مام ده خسته سه ر... له ویدیو جامی په نجه ره که وه - به دوو
 چاوی کز و خه مناک - سهیری ده کردم... وه ک بلایی لیم پیرسی:

«چۆن دلت به به ره وه ده وه سته سه ما بکه ی... که من لیره برسی و
 تینوو بی؟!» منیش بیرم له وه ده کرده وه گه مرۆفیک برسی ده بی چۆن
 ئەم دنیا به کاول نابی...؟ به سه ئەم لیکدانه وه یه دلی نه رم کردم... هه له ی
 وا بکه م ئەم سه گه تیر بکه م و خو شم بوئی... من خه مم بو برسی تی
 مرۆف ده خوارد... سه گیش با بو سه گ بیخوا...!

ئه مشه و... شهوی پینجه مه و سه گه که زۆر شه که ته... باوه ر نا که م
 ده می به هیه شتیک ته ر بووبی... جگه له گژوگیا و ورده به رد و گو یزان
 و شووشه ی بیره و کۆنه پیلای و چۆله که ی سه ر دره خته کان... هه وشه که

هیچی تیا نییه... ئەمشه و به پێچهوانه‌ی هه‌موو شه‌وانی دیکه که‌مێک دره‌نگتر گه‌رامه‌وه... ئەگه‌رچی نه‌ریت و خووی منیش نییه... به‌لام له‌ داخی سه‌گه‌که‌ خووم تیکچوو... که‌ ده‌رگا که‌م کرده‌وه و ته‌قه‌ی هات... هه‌ر له‌ دووره‌وه سه‌گه‌که‌ خۆی کۆکرده‌وه... هه‌ولێ ده‌دا غار بدا و نه‌یده‌توانی... بازی ده‌دا... بۆی نه‌ده‌کرا و ده‌که‌وت... بازی ده‌دا و ده‌که‌وت... به‌ سه‌که‌خشی خۆی گه‌یانه‌ به‌ر ده‌ست و پێم... خزایه‌ به‌ر پێلاوه‌کانمه‌وه زه‌لیلانه‌ ماچی کرد... نووکی پێلاوه‌که‌می ده‌لسته‌وه و سی جار سه‌ری به‌رزکرده‌وه به‌ ده‌ورما سوپایه‌وه... وه‌ستا بووم... کلکه‌ له‌قیی بوو... هێزی نه‌ما بوه‌پێ... له‌ پیریکی ده‌چوو تووشی کۆکه‌ بووبی... ده‌نووزایه‌وه و ده‌کروزیه‌وه... چاوه‌کانی وشک بپوون... ئەگینا تیر فرمی‌سکی داده‌باراند... دیسانه‌وه گویم پێی نه‌دا و بی باکتر بووم... هه‌ستم به‌ له‌زه‌تی سه‌رکه‌وتن کرد...

ئ‌ه‌وه تۆله‌یه‌...!

له‌وه ده‌ترسام وه‌ک باپیره‌ گه‌وره‌ی گازم لی بگرێ... به‌لام نه‌خێر... هێزی ئ‌ه‌وه‌ی نه‌مابوو دم بکاته‌وه و قه‌پ بگرێ... که‌وته سه‌ر پشت و خۆی وه‌رگیرا... سک و مه‌مکی ده‌رکه‌وتن... قیژ و بیژم له‌ مه‌مکانه‌ بووه‌وه... هه‌ستایه‌وه... له‌سه‌ر دوو قاچی شل و شه‌که‌تی دواوه‌ی وه‌ستا... به‌حال وه‌ستا... ئ‌ه‌وه‌نده‌ی نه‌مابوو بکه‌ویته سه‌ر پێلاوه‌کانم... بۆ دواوه‌ خزام و ... خۆی بۆ نه‌گیرا و که‌وته سه‌ر له‌پ... دم و لمۆزی له‌ خۆل و زه‌وییه‌که‌ چه‌قی... باریکه‌ داویکی خوین زه‌وییه‌که‌ی سوور کرد... ده‌رگای هه‌وشه‌که‌م داخست... به‌ره‌و ژووره‌که‌م هه‌نگاوم نا... له‌ دوامه‌وه ده‌خشا و پاژنه‌می ماچ ده‌کرد... چه‌ند جارێکی دیکه به‌ر پێلاوه‌کانم که‌وت... وه‌ک پیاویک ژنه‌که‌ی دۆراندبێ... ئ‌اوپری دواوه‌م نه‌دایه‌وه... ده‌رگای ژووره‌که‌م کرده‌وه... ئ‌ه‌و هه‌ر نوزه‌ی ده‌هات... وازی نه‌هینا... ویستم ده‌رگا که‌ له‌سه‌ر

خۆم داخەم... لە چاوتروکانیكا له ناوهرهكدا بينيم... ويستم توپى ههلهدم... نهمتوانى... وهك توپهله سهمغىك بهو عهردهوه نووسابوو... داواى دهكرد و ئيم دهپارايهوه... ترساندى... مرؤفئىكى تهنيا وشه و سهگىكى برسى... له ژوورىكى وا چؤلشدا... هيج شهيتان و... هيج عفرىتىك تووشى نهبووه و دلم لهرزى... خهريك بوو له دهممهوه دهريپهپى. هىلاك و ماندووى كردم... ئارهقهى سووكه ترسىك گهرمى داهينام... نوشتامهوه... كهوتمه سهر چؤك... بؤقهتهى مليم گرت... سهريم بهرز كردهوه... ئاى كه سهير بوو... ئا لهم ساتهدا تىكراى خهلكى ئەم دنيايه ناتوان ئەم ههموو ژان و ئازاره له چاوانيانا بشارنهوه... دوو چاوى خهمناك و زيرهك و زيندوو... دوو چاوى زؤر ئادهميانه... داوا و هاوارىكى بى كؤتايى... زريكهيهكى بى ئامانم تيا بهدى كردن... بىدهستهلآتى و كروزانهوهى مات و سهرسامى كردم به چاوهكانى دهيان دواندم... وىك هاتبوووه و ئازاى جهستهى وهك بينى ئاو دهلهرزى... له قوولايى ههردوو گؤمى چاوه وشكهكانيا... دوو ماسى برسيتى و تينوئيتى دهمردن... ههر داوا بوو... برسيتى... تينوئيتى... مرؤفاهيهتى... يا ئەو پهيوهندييهى نهئىنييه بوو كه ههموو گياندار و بى گيانىك بهيهكهوه دهبهستتهوه... ههر له خؤل و ئاو و ئەستپره و... تا دوا گهرد و بهردى ئەم جيهانه پر له سيحر و سهمهريه... له زمانى چاو تىدهگه... چاوهكانى هاواريان دهكرد... هاوارىك زؤر لهوه بهرزتر كه گوئى بؤ نهگرم... نالهيهكى بهكروزه... تلاندمييهوه... هاوارىك... زريكهيهك دهريايهكى كپ و مردووى ههر سؤزىكى دهخسته سهر شهپؤل و گىژهنه... له ناوهومدا ههستم به بؤن سؤى پاشماوهى گرپىك كرد... زهليلى يهكهى دهمارى رىق و كينههمى وشك كرد... نيگاي دهكردم و چاوهكانى نهدهتروكاند. ههتا ئەم ساتهش ههر دوژمنه گهرهه جارانى

بووم... به لَام نای که مرؤف سهیر و پر نهینیه... که زیاتر پروانیمه نیو
 چاوهکانی... واقم ورما و چهپهسام... تهواو شل و خاو بوومهوه... چی
 ببینم؟... دوو چاوی زهردی پایزی... دوو چاوی زهرد... پر له خه م و پر له
 دهرد... برسی و تینوو... وشک و ماندوو... سهیرتریش له مرؤف:
 خه یالیه تی! ههستم کرد دوو چاوه زهرد و خووشه ویستهکانی
 دستگیرانه که من... له باتی ههردوو چاوی سهگه که... دوو چاوی «ئو»
 هاتنه بهر دیدهی خه یالْم... ئو دوو چاوهی بویان دهژیم و دهمرم و شیت
 دهم و به شهردیم و دهخۆم و دهخۆمهوه و خهونیان پیوه دهبینم... ئو
 دوو چاوهی پایزیان لا خووشه ویست کردم... وایان لی کردم خوژگه
 بخوازم تهرمه که شم له پیره درهختیکی وشکه وه بووی پایز بی...
 بهردهکانی سهر سینگیشم ئو تاشه بهردانهی ناو چه می پایزیکی پر
 باران بی... وه سیه تیشم ئه وهیه ئو درهختانه بروین که گه لا
 ئالتونیه کانیا هه لده وه رین و گۆره که م داده پۆشن... سهگی عفریت ئه م
 دوو چاوه جوان و پایز رهنگانهت له کی... له کوئی خواستوون؟ ههستم
 کرد چاوهکانی «ئو» ن و دهگرین و داوام لی دهکن... برسیانه... بۆم
 جوئی نه کرایه وه... هه مان خه م... هه مان رهنگ... هه مان بی دادی... هه مان
 هاوار... دهستم له ملی بهردا... بهرزه پی راست بوومه وه... وه کو تیریک
 له جی چه قیم... چی بکه م... هه ر ئیستا تیری ده که م... خو هیچ نه بی...
 دوکانی گوشت فرۆش و چیشخانه داخراوهکان پاشماوهی زوریان جی
 هیشتوو... ئه وهنده یان جی هیشتوو به شی سهگیکی برسی بکا...
 شهرم دایگرتم و له م رق و کینه یه په شیمان بوومه وه... خو م بۆ نه گیرا...
 ههردووکیان بوون به یه ک و دلْم بویان ژانی ده کرد... قولپی گریانی سۆز
 و نهینیه که له بینما گیرا و نه ته قیییه وه... بیرم له برسیتی چاوی
 ههردووکیان ده کرده وه... دنیا چهنده پان و بهرین و پر کی شهیه...

هزاره‌ها... ملیونه‌ها کیشە‌ی ورد و درشت... کهچی من به تەنھا بیرم له کیشە‌ی عیشق و خۆشەویستی دەکرده‌وه... گەورەترین و پیرۆزترین کیشە... چەندەها جار نەئینی برسیتی و داوام له چاوه پایزیه‌کانی «ئەو» دا بینیوه...

سەگەکش هەر خۆی تۆ دەسوییم... کلکی بادەدا و بۆنی دەکردم... سەرنجی دەدام... هەناسەبرکیتی پۆی کەوتبوو... منیش بەو پەری خۆشی و عەشقه‌وه لیتی ورد دەبوومه‌وه... خۆم له شەپۆلی زەردی چاوه برسیه‌کانیدا دەشۆری... بەقەد برسیتی ئەم سەگە و زیاتر و زیاتریش... شیت و تامەزرۆی خەونیکێ شیرینی ئەو بووم... هەر ئیستا کە تیری دەکەم... هەردوو ماسییه نیمچه مردووکانی نیو گۆمی وشکەوه‌بووی چاوه‌کانی دەکەونه‌وه جوولە و زیندوو دەبنه‌وه... ئۆخژنیک بە دلما دۆ و ماندووتیم بیر دەباته‌وه... شاد و بەختەوه... هێمنانه رووهو ژوورەکەم ملم نا... سەرم نەوی کرد و کەوتمه خەیاڵیکێ شیرینه‌وه... ئای لهو سیحره... ئەو پەيوەندییه...!

وێک شەوانی دیکە دەرگای ژوورەکەم دانەخست... لەسەر پشت و والّا جیمه‌یشت... هەر ئیسته دەچم و خۆم دەخەمه ناو کۆلان و سەر شەقامه چۆل و تاریکه‌کان... دیمه‌وه و تیری دەکەم... پاشان خۆم دەگۆرم... کاسیتی نەرمه موسیقای «مۆنۆمۆ» دەخەمه سەر... لەسەر جیگاکه‌ما راده‌کشیم... سەگەکش دۆ و لەته‌کما خۆی لیک دەکشیته‌وه... بە سۆزه‌وه... سۆزی تیری... سەری دەخاته نیو هەردوو لەپی پیشه‌وه‌ی... بە کپی و خەمیکی دوور له ئازاره‌وه... سەیرم دەکا... ئەوسا ریبواریکێ ماندوو ئاسا حەز به‌خه‌وه‌کا... چاوه‌کانی... زەرد و پیر بریسکه... دادەگیرسین... دەکوژینه‌وه... دادەگیرسین... دەکوژینه‌وه... منیش پیر به‌ دل لیبیان وردەبمه‌وه... نازانی پایزی چ چاویکم بیر

دەخەنەوہ... ھەز دەکەم تێم بگا و بۆی بگێرمەوہ... گەر سەگ و پشیلە و گیان لەبەرەکانی دیکەیی خوا ئەم ھێزە مەزنەیان پێ ببەخشرایە... مرۆف ئەوئەندە ھەستی بە تەنیاپی و نیگەرانی نەدەکرد... دەمویست بزانی لەوئەتەیی ئەوم خۆش ویستووہ... ئاھەنگ بۆ ھاتنی ھەموو پایزیک دەگێرم... دەیدەزانی گەر چاوەکانی ئەو نەبوونایە... دەبوایە ھەر ئەمشەو وەنەوز بدا و بمری... نەیدەزانی - ئیتر لەم شەو بەدوادا - نەک ھەر خۆی و بەس... بەلکو ھەموو سەگەکانی ئەم دنیا یشم خۆش دەوین... چونکە عیشقی پیرۆزی چاوەکانی بیرھێنامەوہ... چاوەکانی ئەو... وہی لە چاوانی... چاوانی مات و زیزی... چاوانی زەردی پایزی... پر لە خەم و خۆشەویستی و ھاوار و پاکی...!

سلیمانی - پایزی «۱۹۸۰»

× ئەم چیرۆکە لە ژمارە «۷۱»ی «بەیان»دا... بە ناتەواوی بلاوکرایەوہ و قرتاندیان.

× «مۆنۆمۆ»: پارچە مۆسیقایەکی ناسکی فەرەنسایە

خوشکه‌گان

له گه لّ حه شاماته که دا گه رايته وه... دهر گای ژووره که ت کرده وه...
له دواي خوته وه راتکيشا... که داتخست... غه لبه غه لبي ناو حه وشه که
که متر بووه وه... پي قه لس بووي... له سه ر قه ره وي له که دانيشتي... کاس و
په ست و بيزار... جله کانت - جلي ئاهه نگ و زهماوند - هه ر له بهر بوون...
خوت نه گوري... پيلاوه کانت هه ر له پي بوون... چاويکت به ژووره که دا
گيړا... چه نده رووت و چول ديار بوو...! سهيري کي وي نه که ي خوتت کرد...
هاره و زرمه ي ئاهه نگي زهماوندي چه ند ساتيک له مه و بهر له کاسه ي
سه رتا دهرنگايه وه... له وي نه که وه نيگات گواسته وه... سه رت به سه ر
سنگتا شوپر کرده وه... سهيري بو شايي دووري نيوان هه ر دوو مه مکه
شوپر بووه کانت کرد... گه لي سييس و زهر د بوون... دوو سي سال له مه و بهر
ئاواهي نه بوون... قوت و قيت و خري و پري بوون... ته واو... چي بکه ي...؟
ناگه رايته وه...

دوو سال له مه و بهر... هه ر ئه م ژووره بچکوله يه: سي پيخه في
تيا بوو... سي وي نه ي گه وره... خرابوونه نيو سي چوارچيوه ي ره نگ
زيوين... هه ر يه که ي به ديوار يکه وه هه لواسرا بوو... سي جانتاي گه وره ي
پري جل... سي ي بچو کي ده ست... له هه ر شتت دهبوو سي بي...
هه مووشيان يه ک بابته و مو دي ل... هه ر له پيلاو و کراس و پالتو و ره فته
و ما کياج و مه مکدان... ته نها له ره نگا جوئ بوون... خوشکي گه وره يان

ھەزى بە رەنگى رەش و بۆر دەکرد... ناوھنجى... قاوھىيى و بىجى... لە
 ھەموويان بچوكتەر... ھەرچى رەنگى دنيا ھەبوو... پەسندى دەکرد... ھەر
 لە سوورى تۇخ و شىنى تۇخ و زەردى تۇخىش،
 ئىستا ژوورەكە ھەك جارانى قورس نەماو... پان و پۆرتر ديارە...
 قەرەوئەلەھىكى تيا ماوھتەو... بەرامبەر قەرەوئەلەكە وئەھى خوشكى
 گەرە ھەلواسراو... رووخسارى لە ھى مرؤقئىكى پىش لە سىدارەدان
 دەكا... ھىچ جوانىيەك نابەخشى... چەند پتر دىقەتى لى بگرى و
 وردبىتەو... پى دلتەنگتر دەبى... ھىچ ئاكارىكى تيا بەدى ناكەى... دل
 بەر گوشادتكا... بەس قىنىشى لى ھەلناگرى... پتر جىگەى بەزەبىتە...
 ھىمىنيەكى خەست... لە نائومىدى قوول و پرەو ھاتبى... رووخسارى
 داپوشىو... گەر زياتر لى نىك ببىتەو... دەبىنى خاوەنەكەى بەدو
 چاوى لىل وخەمگىنەو خولقاو... لەودىو زەردەخەنەكەىو كە لە گرژى
 و مۆنى دەچى... ددانە شاش و درشتەكانى ديارن... دوو بزمارەكەى
 ھەردو لادىوارى راست و چەپ ھەكو خۆيان ماونەتەو... نىشانەى
 ھەردو وئەنەكەن كە لى كراونەتەو... بەكىكان پىرار... ئەمسائىش...
 پاش نىوەرۆى ئىمرۆ... ئەوھى دىكەشيان - وئەھى خوشكى گچكە - لى
 كرايو... دوو قەرەوئەلەكەى تر نەماون... زۆرەھى شتەكانى ژوورەكە
 چىرۆكى... تەنبايى و قەيرەيى گەرە خوشك دەگىرەنەو... ژوورىك و
 قەيرە كچىكى تەنيا... دۆزەخىكە و ھەر خۆى تيايدا دەسووتى و بەس...!
 چ سىحرىكى تياماو...! كوانى تريفە و پىكەنىنى جارانى... ھەلەز و
 دابەزى شىتەنەھى منالى... ھەز و ئاوات و خەونى سالانى ھەرزەكارى...
 ئەو نوكتەنەھى خەلكى دەخستە سەر گازەرەھى پشت...؟ ھىچيانى لە
 ھەگبەدا نەماو... گەلى بەتالە... كەلاو ھەروخاوى نىو زستانىكى سەخت
 ئاسا... كەسىك نايە دروستى كاتەو... ئىتر تەواو... چاوەچاوى

چاوه پروانیه... له وه دهچی شه منده فهریکی سهر سه فهری ئه به دی جی هیشتی... بویه وا مړوموچه... سه رما و سولهی سهر شوسته کان جی ناهیلی... له م بیابانی غوربه تی بی سنوره دا... ههر خویتی و به زیندویتی وا دنیزئی...!

له مه ودوا... به تنیا له نیو بیخه فه که یا گینگل ددها... شه وانه دیواره کان ویک دینه وه... ئه ونده دینه وه یه کدی تا په راسووه کانی تیک دهسکین... خوین له کونه لووتیه وه فیچقه دهکا... قهیره پی و شه و ترسناکه... شه وی ته نیایی چی ته وای دهکا...؟ خه ونی پر جر و جانه وهر و جنوکه لئی ناگه رین... ههر شه ویک سه د جار گوړه و شار ددرئی... ههر له و روزه وه که خوشکی بچوکی دهستنیشان کرا... شه وانه دوی گلپ کوژانه وه تیز دهگریا... خاموشانه دوا دلویی فرمیسی ده رشت... شه ویک تر دهات... ئه و دهگریا... شه ویک تر... دهگریا... له مه ودوا کهس نه ماوه شه رمی لی بکا... هه نسکه کانی چهند شه مشه مه کوپره یه کن و له تاریکی ژوره که یا به ره لایان دهکا... گه لی هز به تاریکی دهکا... تاریکی میهره بانیه... جوانی و ناشیرنی ده شارپته وه... وه ک چوئن ئوی زور وینهی سهر خوئل دسرپته وه...!

جاران ههر سیکیان پیکه وه بوون... تا درهنگی شه و نه ده خه وتن... ئه ونده باسی خه م و خوشی و دلداری و خه ون و ئاواتی خویان بو یه کدی ده گپراهه وه... شل و شه که ت ده بوون... جار جار هه ده بوونه سیخوری مالکه که... شه وانی هه ینی... مه زاقیان به پیره بابو و دایه ده کرد... له کون و که له بهری هه وشه که دا خویان دادنه نو سانده... مت ده بوون... بو ههر چرپه و فسکه و خشپه یه که... گوئیان شل ده کرد... ماندوو ده بوون... به دلکه کوتی... به ئه سپایی... زیت و بلحانه بو سهر جیگا کانیان ده گه رانه وه... کهس نه زانم ده رگا که یان داده خسته وه...

دەكەوتنە قىيوە و شەرە سەرىن... يەكتىريان دەگەوزاند و ھەلدەگۆفۈى...
ختووكەى يەكتىريان دەدا... موچپك گىانيانى سىر دەكرد... بە ترس و
لەرزەتتىكى بېپايانەوھش خەونيان بەو ساتەوھ دەبىنى كە داىە و بابەى
تيا نقومن... ديسانەوھ ماندووتر دەبوون... دەخەوتن و دەكەوتنە ناو
خەونى ھەزار پەنگى پر پەلكەزىپىنە... بەيانى زووش... شلپەى ئاو و
تەقەى جام و مەنجەل و تەشت دەھات... بۆنى سابوون و گەرماو لە
كەللەيانى دەدا... مەست و سەرخۆشى دەكردن... ھەوشەكەش كەف و
ئاوچىكى لىخنى شىرباوى تيا دەمەىى.

لەمەودوا تەنبايە... كەس نىيە گوۈى لى رابگرى... كەس نىيە
بىدوۈنى... خۆ ئەگەر خۆى بدوۈنى... دەنگ ھەلبىرى... ژوورەكە ئەوئەندە
چۆلە... دەشى ۋەك ئەشكەوتى دەنگ بداتەوھ...!

سەرى ھەلبىرى و سەيرىكى وپنەكەى كىردەوھ... چاۋەكانى بىوونە
دوو گوۈمى فرمىسك و خوۈپن... چاۋچىكى بە دار و دىۋارى ژوورە
پووتەكەدا گىرپاىەوھ... سەرى كاس و پر دەرد و خەفەتى بەدواۋەدا
فرىدا... پتر چەناگەى بۆ بەرز كىردەوھ... چەناگەى پان و خوار... زىت
و چاۋ لەمۆلەق دەپروانىيە وپنەكەى... بەرپەكانى نەپنىيەكى دەكرد...
نەپنىيەك لە ناخىدا... لە بوونىا... لە دلىا... لە مېشكىا... لە پروخسارى
نارپىكىدا... يا لە دەرەوھى ئەو زاتە برىندەرەيدا بوو... نەيدەزانى...
ھەزىشى دەكرد بزانى... بۆ ئافرەت ھەردوۋ پەنگن... يا جوانە و يا
ناشىرىن...؟ كى ئەم نەپنىيە دەركىنى؟... ئەم لاف و گەزافەى بۆ چىيە؟
كى لەگەل خوادا قورپى ئەم گوۈشتەى گرتوتەوھ...؟ كەس لە مەسەلەكە
تېناگا... بۆ تېناگا؟ كەى تېدەگا...؟ ھەژارى ناشىرىنت دەكا... يان
ناشىرىنى ھەژارت دەكا... پرسىارىكە بى ۋەلام؟

بە درىزايى قەرەۋىلەكەى خۆى راکىشا... كەوتە سەر پەشت... غەلبە

غەلبى خەلگەكە كېنەدەبوو... ئاژاۋەى دۋاى زەماۋەند... نارۋىن و مائە
گۈرستانەكەى بۇ جى ناهىلن... تەنھا تەرمى - زۆر بى نازى - ئەو
ماۋەتەۋە... ئىتر لەبەرچى نارۋىن... شەرمەزارى نەبى بە قىژدەيك
بلاۋەيان پى دەكا... شادن... ئاسوودەن... كى ئاگادارى كىيە؟ ھەر
كەسىك برىنى خۆى ئازارى دەدا... گەر ھەموو كەر و لال بوونايە... نە
كەس قسەى بۇ دەكرا و... نە كەسىش دەبوو گوى بگرى... قسەى زۆرىش
مايەپوچىيە... بە سورانەۋەى سووكى پانكەكە كەۋتە سەرگىژى و
خەيال...

ھەر تەنھا دوو سالى لەمەۋبەر... خۆت بوۋىتە ھۆى يەكدى ناسىنى
پەرژىن و مېردەكەى... يەك دوو مانگى سەرەتاش خۆت دل و دلخۋازى
بوۋى... شاژنى سەر عەرشى زەۋقى بوۋى... پىاۋ بى ئەمەك و زۆلن...
دۋاى پەرژىنى ناسى... لە شەۋدا مانگى بىنى: پەرستى... كە بەيانى دا
و خۆرەلھات... گەلى بە مانگ پىكەنى... لەپشت سەرى تۆۋە بە جوۋتە
ھەموو شتىكىان تەۋاۋ كىرد... ھەر زوۋ بە زوۋ... ھەزى لى كىرد... تۆى
بىرچۆۋە... مارەى كىرد... گۋاستىيەۋە... منالېكى لى بوۋ... تۆ بە تەنیا
مايتەۋە... ئەۋساش لىت نەگەرپان... خستىيانە سەر چەپلە و چەقەنەش...!
ئىمىرۆ... بەفرىن كە بە پىنج سالى لە تۆ منالترە... بە ئاۋاتى خۆى
گەپشت... بە چەپلە لىت رازى نەبوون... چۆلەكەى ھەلەلەت بە دۋاى
يەكدىدا ھەلدەفراند... ۋەك دەلە ۋرچىك ھەلدەپەرى... لە خۆت دەپرسى:
بۇ لەم دنيايەدا ياسايەك بۇ ناشرىن و سەقەت و پەككەۋتەكان نىيە؟!...
كى خاۋەنى چىرۆكى ئەم گالته خەمگىنەيە...؟

كەس نىيە ۋەلامى داتەۋە!

ئەۋى دىكەيان چ زوۋ بەم ئەنجامە گەپشت... ھەر پار بوۋ... بە
رېكەۋت خۆى و بەفرىن بۇ ئاھەنگىك چوون... لە سەرەتاي

ئاھەنگەكەوھ... بەلای چەپدا ئاورپىكت دايەوھ... لەگەل مامۆستايەكى خۆتدا يەكدىتان ناسىيەوھ... كەوتنە چاك و چۆنى... پرسیار و وەلام... تىت گەياند ئىستا لە دەزگايەكدا فەرمانبەرى... تىتى گەياندى كە لە ھەمان قوتابخانە ماوئەتەوھ... ھىشتاش ژنى نەھىناوھ... ھەر ئەوسا بە «بەفرىن» ت ناساند: «مامۆستا نەبەز...!»

دەستى بۆ درىژ كرد.

«بەفرىنى خوشكم... لە ئامادەيىيە... پۆلى شەشەم.»

ئەويش سووك دەستى درىژ كرد.

كەوتنە تەوقە و دەست گوشين... مامۆستا ھەر زوو كەوتە سەر ئاھەنگى دلى خۆى... ئاگای لە زرم و كوت و ھەللاى ناو ھۆلەكە برا... لە پشت سەرى تۆوھ زۆلانە دزە نيگای دەبىريە بەفرىن... جار جارەش دەمى قسەكەى لەو دەكرد... ئەمىش گەزى دەمى دادەپچىرى و بى شەرمانە كەوتبووھ سەرشىتى قىرپوھ و بەزم و ھەواى خۆى... لە پشووئى ئاھەنگەكەدا... بە ئەنقەست يا بە رىكەوت جىگەكەى گۆپى... كەوتە تەنىشت «بەفرىن» ھوھ... ترست لى نىشت و گومان ت پەيدا كرد... ھەرگىز مامۆستات بەم شىئوھ نەدییوو... گەلئ سووك و چرووك دەھاتە بەرچاوت... بۆت بکرایە كورسىيەكانى ھۆلەكەت لە سەريا دەشكاند... نەدەكرا... شەرمەزارى بوو... كپ بوويت... پىشت خواردەوھ... گوتت: «ئاھەنگ كۆتايى پىدى... لە مائەوھ فېرە خوورەوشتى دەكەم... يەك دوو جاريش كىك و ساردى و سەندەويچى بۆ كرىن... بە دەست و پەنجەيەكى لەرزۆكەوھ پارەكەى دەردەھىنا... منال و ساوئلكە نەبوو... تۆيشى دلگىر نەدەكرد... ھاموشۆى دەكردى و زوو زوو دەھات... لە ژىرەوھش تۆرەكەى لە شوپىنىكى دىكە ھەلەدا... زانى ماسى سەك بگرى... بەستەزمان... چەند گوناھ بووى... گەر بتزانىايە پردىكى... خۆت

دەرپووخاند... به لآم هه مووی تیپه ری و برایه وه... هه ستیشت پی نه کرد...
 پیاو هه وان... درۆزنن... که ی له پاکی و زیره کی گه راون... هه موویان
 فشن... با وابی... دیاره دنیا شه ریکی کوشنده ی نیوان مرۆقی تووکن و
 لووسه... چۆن گره وی خۆت ببه یته وه... ده ته وی له م ژوره ته نیایه پلانیکی
 دابنیتی... رووخانی ئەم جیهانه ی تیابیی و پیاوه زیره که کانیش تی
 نه گهن... بیرت هاته وه... ئیمرۆ هه ردووکیان... له پشت هه زاران په رده وه
 به یه کدی گه یشتن... کووده تا بوو... به جووته هه لده په رین... که وتنه بهر
 بارانی ماچ... ته نگه نه فهس بوون ئەوهنده ی ماچ بکرین... مهیدان و
 ئاقاری ئاهه نگه که زهرد و سوور و باق و بریقی بوو... خه لکی شاد و
 ئاسووده بوون... ئوتمبیلکی زۆر رژابوونه ئەو ناوه... مامۆستا قاتیکی
 سپی ساده ی له بهر بوو... به فرین سه به ته ک موور و مهرجان و خشل و
 خالی به خۆیه وه کردبوو... کووسه ئاسا هه لده په ری... چاویکی به بزهی
 هه ره له تۆ بوو... داوای هه لپه رینیان لی کردی... تۆش وهک که سه ی
 ماسۆلکه و ئیسقانه کانی له یه کدی ترازا بن... هه لده په ری... گه ی
 دیاربووی... لیلتەر له جارن دنیات ده بینی... دیمه نی شته کانت تیکه لی
 یه کتر بوون... دوی چاره که سه عاتیکی... بو شه وی سوور به ری کران...
 به چه پله و چه قه نه به ری کران... هه موو شتی پیده که نی... تۆ به
 خامۆشی و بی فرمیسک ده گریای...

گه پرایته وه... وهک چۆن له پرسه ی دایکتا بگه ریته وه... تا ئیستاش
 که ئیواره یه کی دره نگه... تاریکی شه ویکی بی مانگ... زۆر به خهستی و
 نه رمی ده رژی... گره و هۆنی ئوتمبیله که ی که خۆیان تی ناخنیبوو... هه ره
 له گویتدا دهرنگیته وه... ژان ده خاته دلته وه... له بهرچاوته که
 هه ردووکیان به جووته دهستیان له په نجه ره ی ئوتمبیله که وه دهره ینا...
 مائناواییان لی کردی... مائناوایی له مردووی نه ناسراوی گۆرستانیکی

ئەم جیھانە... پتر لە شانۆگەرییەکی تراژیدی دەچوو... نەک ئاھەنگی
زەماوەند بێ...!

لەمەودوا خاوەنی ژوورێکی تەنیای... سەرینی تەنیا... هەناسە
تەنیا... دایکی تەنیا... دایکی تاک و تەنیا کە دە...؟ خاوەنی چەند
یادێکی رەشی قەیرەیی... وینەییەکی تەنیا و چوار دیواری پروت...
چاوت لە وینەکە بریو... هەست بە غوربەتی ئەبەدی دەکە... قینێکی پر
بە غوربەتیش لە هەموو گیانتا کلپە دەستین!

ژاوەژاوی ناو حەوشەکە کپ و کەمتر بوو... هیدی هیدی چۆلیان
دەکرد... بەس خزم و خوێ مابوونە... لەناکاو «پەرژین»ی خوشکت
دەرگای لێ کردیتە... منایکی چاوت زەقی ساوای خوێ بە باوەشییە
نووساندبوو... وەک لە پروخسارت بترسێ... زیکە لێ بەرزبوو...
دایکی زیاتر بە خۆیە گوشتی... دواوەنگا و نیویک گەشتە ئاست...
بۆ ماوەیەکی کەم لە یەکدی پامان... چاوت لێ نەتروکاند... چاوت لێ
نەتروکاندی... لە یەکتەری تیگەشتن... بە بێباکی و دور لە
خۆشەویستیە وە قیژاندی:

« - شەرم ناکە... ئەو ئەو بۆ دەگری... ها؟ »

ئاخ... خوشکی گەر... چەندە هەستت بە شەرمەزاری و تیکشکان
و مردن کرد. ئارەقە و فرمیسکی سەر روومەت و ژێر چەناگەت
پروخسارە ماندوو کە تیان تەر کرد... بە کپی بۆ نەینی برینی خۆت
دەگری... خۆت بە بێ برین خۆین دەپێژی... لە گریان بەولایە هیچت بۆ
نەدەکرا... وەک گیانلەبەرێکی کێوی ناو قەفەسیک نیگا کانت بە
ژوورە کەدا بلۆدەبوونە... ئاشکرا بووی... زەمانیکە ئەو خەمە قورسە
دەشاریتە... بەلام دوا شای مالهەتە... شین و پرسە تۆی ساغ
کردو... نەبووی بە دلۆپە ئاویک و زەوی هەلتەمژێ... هەست و هۆشت

لای خۆت نه ما... ههستت به دله كزى و خاوبوونه وه يهك كرد... هه چوار پهلت دهله رزىن... پىلوهكانت خاوده بوونه وه... رادهكشان... ددانت جىر كرده وه... كرهى لىوه دههات... دههات داپچى... خويى رىق و كينه له دههات كهانتا كهفى كرد و هه لچوو... تهنگه نه فهس ببوو... بهر بيناييت تا دههات لىلتر دهوو... هه موو گيانت كهوته سهه شه پۆل و گىژنهى مهستى و شىتى... پر به ژوورهكه هاوارت كرد:

«برۆ دهه وه!»

كه چى په رزىن هه سهه يرى ده كردى... متقى نه بوو... له داخانا گهردانه و خىل و مىخهكى بهر ملت پچراند... هه به چه پۆك سهه و پۆته لاكى خۆت كوتايه وه... مناله كهى كهوته زىكه و گريان... ته زوويهكى سى و سارد به دهست و دهه و چاوتا مىروولهى كرد و هه موو گيانى گرتيته وه... كهزت به گىچه لىكى گهوره ده كرد... شه رىك خۆتى تيا ونكهى... وه كو شىت... كت و پر... بى بىر كردنه وه... به زهحه تىكى زۆره وه... هه ستايته وه سهه ههردوو قاچه شل و له رزۆكهكانت... كورسيهكى بچوكت خزانده ژىر پىته وه... سهه كهوتى... خوشكهت به سهه سامىيه وه سهه يرى ده كردى... نه يزانى دهته وى چى بكهى... نه شىده وىرا بپرسى... به هه كىشمه كىشى بوو خۆت گه يانده وىنه كهت... دهستهكانت به رزكرده وه... تا هىزت تيا بوو وىنه كهت راکىشا... به دهسته وه هات... پارسهنگى خۆت ون كرد... كورسيهكه خزى و خۆت بۆ نه گىرايه وه... ده ماودهه به سهه وىنه كهدا كهوتى... شووشهى وىنه كه شكا و باسكى برىندار كردى... برىنىكى سووكيش نه بوو... له چاوتروكاندنىكدا... خزم و خوى رزانه ژوورهكه و به دهه ورتا ئهلقه يان بهست... كهوتنه ورته ورت... دهست به يهك دادان... هىچ تىنه گه يشتن... په رزىن برىنه كهى پىچايه وه... به چواردهسته به رزىان

کردیته وه... ئەم برینه خوینی لێ دەتکی... وا دەبیینن...!

برینه کهە دیکه کێ پێی دەزانێ...؟!

وهک نه خووشیکی په ککه وته له سههر جیگا پالیانخستی... شل و خاو
و داهیزراو تۆش راکشای... وهک ئافرته تیکی هار و بێ شهرم له
خه لکه که رامای... خوینیکی زۆرت لێ پڑا... تکهی «خوینیکی» دیکهت
بیرکه وته وه... زۆر جیا یه...! هی تۆ و هی ئەو... که سیانت نه دهناسییه وه...
دهموچاوه کان وهک له ژیر ئاوه وه سههیریان بکهی لیل و ویل بوون...
بیئاگایی له شی سوکتر کردی... له زهه تیکی درندانهت له م خوینه پڑا وه
بینی... خه لکه که وهک مردوو پیک جیبهیلن... ژووره که یان چۆل کرد... دوا
کهس په ژرین بوو ده رگا کهی له سههر داخستی... چاوکی تاریک و لیل
به ژووره پووته که دا گپرایه وه... نیگا کانت به سههر دیواره کهی
به ران به رته وه گیر سایه وه... شوینی وینه شکا وه کهت... له باتی ئەو وینه...
چوارچێوه یه کی تۆز له سههر دیواره سپییه که... زۆر زهق و پوون دیار بوو...
چاوه کانت داخست... دوا دلۆپ فرمی سک له نیو برژانگه کانتا مایه وه...
ئە پڑایه سههر پوومه تت... به ره به ره بێ ئاگابووی... بێ ئاگاتر... دوا ییش
وهک به ردیکی زۆر گران... که وتیته بن گۆمی خه ویکێ قوول...!

ههولێر - حوزهیرانی «۱۹۷۹»

له ژماره «۳۷» ی حوزهیران و ته مووزی «۱۹۸۰» دا له پاشکۆی «عیراق» دا
بلا بۆ ته وه.

ترس

ھەر له ئیوارەو ھە کە دایکی جیگاکانی پاختست... برا و
 خوشکەکانی لال و پال کەوتن... دوا جاریش دایکی پراکشا و خەوی
 لیکەوت... «کاوه» توند پەنجەرەکەیی داخست... بە ترسەو ھەش دەرگاکی
 کلیدا... ھەموو کون و کەلەبەرە زۆرەکانی ئەو ژوورەیی گرت... ئەو ژوورە
 کۆن و گلینەیی پەنگی خەم و ترس و برسیتی پێو دیارە... ئەو ژوورەیی
 ھەر له منالییەو تا ئەم نیوہشەوہ درەنگە... ھەزارەھا مۆمی خۆزگە و
 ئاواتی تیا کوزاوەتەوہ... بە نالە و گریان و ھەنسکی ئەم دەنگی
 داوەتەوہ... له ھەر چوار قوزبەکانیدا کرۆشکەیی کردوہ و بیرى له
 چەرمەسەری و نەھامەتی خیزانەکیان کردۆتەوہ... ئیستاش کە
 نیوہشەوئیکی درەنگە... تەنھا ھەر خۆی پاسەوانی خەمی خۆیەتی...
 کەسی نییە بۆ غوربەت و کەساسی ھاودەمی بی... لەگەڵیا گۆرانی ترس
 و برسیتی بچریکینى... جگە لەو پەشەبایە شیت و سەرھەلگرتووہ نەبی
 کە دەنالینى و پەيامی ترسیک دەگەینى... نیوہشەوہ... ھەر چرپەییکی
 ئاسایی و نااسایی دنیای دەرەوہی ژوورەکە دەخاتە سەر دلەکوئى و
 کسپە لە جەرگییەوہ دینى... لەم دواپیەشدا خەلکی زیاتر کەوتووہتە
 سەر دزی و فرکان فرکان... کەسیش فریای کەس ناکەوئى تالانیش بی
 کەس بە ھاوار و دەنگی کەسەوہ نایە... پیرەمێردەکان قات و قپى و
 نەھاتی و سەفەرەلک و بەرد لە پشت بەستنیان کەوتۆتەوہ یاد...

ئەمشەۋىش سىرۇشت خەمىكى زۆرى پىيە و... ترپە و خشپەى زۆر نامۆى دەرەۋەى سنوورى حەۋشەكەيان ترس و گومانى زۆرى بۆ دىنى...!

رەشەباش گفەى دەھات و پەردە چلكن و ئەستورەكەى دەخستە سەما و سووكە لەرینەۋە... چركە چركى بەۋ پەنجەرەيە خستبوو كە تەنھا دوو جامى ساغى تيا ماونەتەۋە... «كاۋە» سەرى لە ھىزى رەشەبا سوورماۋە... چۆن لەناو ئەم سنووقە داخراۋەش ترس دەخاتە دلىيەۋە...؟ كونەكانى ترى پەنجەرەكەى بە مقەباى تاي ت گرتبوو... كەلىنى ژىر دەرگاكەشى بە كۆنە گۆرەۋى نەفەسبىر كىردبوو... ھاش و ھووشى رەشەباى ئەۋديو چوار ديوارەكە مۆسقىقايەكى زۆر خەمناكى دەرژەند... خەمى ئەۋ شەۋەى خەستتر دەكرد و دەپىرژاندى دىياى ژوورەۋە... ھەۋاىكى سارد و تەزىۋى ئەۋ بەفسر و باۋ و زىيانەى دەرەۋەى بۆ دەھىنا... لەۋديو سەربانەكە ھەستى بە پىژنەى بارانى بەخوپ دەكرد... ختووكە و لەرزىك دايدەگرت... واى ھەست دەكرد رووتە و ئەۋ ھەموو بارانەى بەسەردا دەرژى... بارانى ئەمشەۋ مەترسى پتر خستە دلىيەۋە... داىكى پىي دەلى:

«باران جەژنى جووتيارانە... تۆش گەرەبى... لەگەل دلوپىك باران دەمرىت و دەژىتەۋە... كورم ھىشتا مناليت... بە زمانى باران نازانى...» ھەر جارىك باران بىبارى كاۋە دلتنەنگ و بىزار دەبى... رۆژانى جەژن... ئەۋ رۆژانەش كە حەز بە يارى بكا... لە ھەموو كاتىكىش پتر ئەمشەۋ حەز بە باران ناكا...!

لە ئىۋارەۋە خەرىكى كىبىكە و دو لاپەرەى بۆ تەۋاۋ نەكراۋە... بەيانىش يەكەمىن رۆژى تاقى كىردنەۋەى نىۋەى سالە... لەۋەيان خەراپ بى و دەرئەچى... ئەۋانى دىكەشى بەدەمەۋە دىن... كەۋتنى يەكەم... پى

بۆكەوتنى زۆرتر خۇش دەكا... كاوه لە دووھى ناوھندىيە... پانزە زستانى تەواو نەكردووه... ترسنۆك و بى دەستەلاتە... زۆریش لە كەوتن دەترسى... باوكى ھەپشەى لى كىردووه... يا دەخاتە ناو بىرى ئاوكەوه... يا فەلاقەى دەكا... دەشزانى باوكى لە بەھانە دەگەپى و دەيكا... دەستىشى قورسە... ھەر جارىك دەستى وەشاندى... بە ساغى لەبەر دەستى پزگارى نەبووه... پۆلىسىكى دلرەقە... زۆرجار بە قامچىيە پەشەكەى... پشت و لارانى داغكردووه... باران و تاقىكردنەو ترسى گەورەترىان خستۆتە دلپىيەو... لە ئىوارەشەو ەك سىحرىكى مەزن ھەموو شتىكى لە دەنگ خستوو... خامۆشى دنياى گرتۆتە باوھش... ھەرچەند دەكا خۆى بۆ كۆنابىتەو... ئەمشەو شەوى دواى ھەزارە كە باوكى لە مالىھە نىيە... لە ئىوارەو پالتۆ ەسكەرىيەكەى دەخاتە سەر شان... پووھو چايخانەى «بلە سوالكەر» مل دەنى... چايخانەكە پرە لە لۆتى و قومارچى و بەرەللا... ئەوئى بەھەشتى باوكىەتى... لەوئەتى ھەيە شەيداي قومارە... ەك بلپى لە قومارخانە ناوكيان برى بى... زارى تاوئە... جۆكەرىك... پولى دۆمىنە بە منالىكى خۆى ناگۆرپتەو... كاوه لەو لپى تۆقيوھ... ھەر كاتى كە بىدۆرپىنى... ورد و درشتيان شەق و شوللاقى بەردەكەوئى... لەم شەوانەشدا - جگە لە باوكى كاوه و چەند قومارچىيەكى تر - كەس نىيە لە مالىكەى خۆيدا نەگىرسىتەو... ئەمشەو ەك شەوانى دىكە... كاوه تەنيايە... پاسەوانىكى ترسنۆكى مالىكى پر منال و برسپىتى چەندەھا سالە!!!

كاوه خامۆشە و گوپى بۆ پەشەبا شپتەكە شل كىردووه... لە تەلى دارتەلەكانەو نوزەيەك ھەلدەستى و بارىك خەمى قورس دەرپىژى... دەكەوئتە وزە وز... ووو... ززز... ژووژژژ... وزززز... كۆتايى نايە... كاوه خەمگىنتر دەكا... چ چەشنە مۆسىقاىيەكى بى دادى و كپوزانەو و

ترسناک بوو... هه ویننی ترسی ئەو شهوه تهر و بئ ئامانه بوو... هیچ کهمان و تهلیکی دیکه ی موسیقا ئەو خه مه به بالای ئەمشه ودا نابری... گفه ی ره شه با و ریژنه ی باران و ناله ی گه واله و شریخه ی بروسک و شورپه ی باراناوی سه ر به ره و خواری گوپی پلوسک و سووکه سه مای په رده و له رینه وه ی زه رده گری چراکه ی به رده می کاوه که بۆ چه ند دلۆپه نه وتی تر وه نه وزی ده دا... سه یر و جوان هه مووی تیکه ل به یه کتری ده بوون و ده رژانه پروباری مه زنی یه ک ئاوان... ئاوانیک که زوری ماوه کاوه ی میترمندا ل تیر تیبیگا...!

سه یره که ته نها چوار دیوار له مه ترسیی سروشت پرزگاری ده کا... ئەو رۆژه مامۆستا سه ر پروتاوه که گوتی:
«رۆژیک دادی مرۆف باران و لافاویش بخاته ژیر ده سته لاتی
خۆیه وه...!»

گهر ترس و شه رم نه بووا یه پیی ده گوت:

«ئه ی ترس و برسیتی؟»

مه ترسی ده ره وه... ژوره وه ی له بیس بر دبووه... چاویکی پیاخسانده وه... بۆ وه گیرکه وتنی دیمه نیک ئەم ترسه ره شه بره وینتیه وه... دار و دیواریکی پروت... چه ند رایه خییکی کۆنه و دپاوی تۆز لی نیشتوو... چه ند شووشه و په رداخ و فه خفوری یه ک... له گه ل چه ند بوخچه یه کی زه رد و سوور که پر بوون له په رۆ و پاتال و غه رگه ی کۆنینه... ئەوانیش خرابوونه ناو ده لاقه و سنووقیکی «بوراق» وه که به حال به پیوه وه ستابوو... هه ندی سه رین و دۆشه گ و لیفه شه ری به سه ره وه که له ک ببوون... له سه ر لا دیواریکه وه باوکی به جلی پۆلیسییه وه له ناو چوارچیوه ی وینه یه کدا زه ق زه ق سه یری ده کرد... سداره که ی سه رنجی راده کیشا... تیپی دیده وانیش سداره له سه ر

دهكهن... كاوه گهلئ حهزى پئ دهكا... به لام قهت سائىك نه بووه
هه لىبژيرن... نيوهى دهموچاوى سميلله... سميلئىكى رهش و پر... باوكى
به قهد باخ و بئستانئىك كه يفى بهم سميلله دئ... كاتئ سهيرى وينه كهى
خوى دهكا... ئه و رۆژهى بير دهكه وپته وه كه داىكى تيا گواسته وه... هه ر
ئه و كاتهش ئافرته ئىكى ناو دؤلى باله كىيان حهزى لئ كردووه و
ويستويه تى رهدووى بكه وئ... پئى گوتووه:

«ژنم ههن.»

ژنه كهش وا وه لامى داو هته وه:

«چما ژن ژنى خواردينه!»

له تهنىشت ئه ميشه وه ئيمامى عهلى هه لئواسراوه... ريشئىكى پر...
نورانى... كورته بنه ئى قه لئو... سه ر به دهمامكئى سوز پئچراو...
شيرئىكى دوو دهم به دهسته وه... له به رده ميده نه ره شيرئىك مت راکشاوه...
به خو و دوو چاوى ئاده ميانه وه سه يرت دهكا... باوكى دئى بهم وينه يه
خوش نييه... داىكى هه لئواسيوه... داىكى خواپه رست و گرینۆكه... دار و
شه قله و كارپته كانى بنميچه كه چاك سنگيان داگرتووه... هه نديك له و
دارانه ئه و رۆژهى دئنيته وه ياد كه باوكى له «مه تخه ر»ى پؤليس خانه كه
دزىنى و هه موو به ودا ناردينه وه مائئ... ئاوى باران و قوراوى سه ربانه كه
چهند نه خشه يه كيان به سه ر ديواره كه وه چاپ كردووه... وهك نه خشه ئى
ئه و ولاتانه ده هاتنه به رچاوى كه له جوگرافيا ده يانخوينئى... بانه كه
كه وته دئوپه كردن... تكه ئى دئوپه كان درشت بوون... جار جاره هئواش و
جار جاره ش خيرا داده بارين... چهند قاپئىكى كرده ده خيلى دئوپه كان...
ئه م نه غمه يه يان له گه ل گفه ئى ره شه با و رپژنه ئى باران و چه خماخه ئى
بروسك جيا بوو...!

ژووره كه شتئىكى واى تيا نييه سه رنجى رابكئيشئى... سالانئىكه وهك

خۆیەتی «سەنگەری ترس و پەژارە» سەیرئیکی برا و خوشکەکانی کرد...
 لە سەرمانا تیک خزاون... دەست و قاچی هیچانی لەوی تر جوئ
 نەدەکردەو... بەسەر یەکیددا کەوتبوون... گردئیکیان لە گوشتی کەم و
 ئیسقانی زۆر پیکهیناوه... قۆل و باسک و قاچ و مل و سەر و دەستیان
 شیوهی نیشانەکانی پرسسیار «؟» و سەرسورمان «!» و فاریزه «،» و
 نوخته «.» یان وەرگرتبوو... دایکە شەکەت و خەمخۆر و نوستوووەکە
 دەستیکی هەر بەسەر دەسترازەکەو بوو... مەمکیکی نیمچە
 وشکەو بوو لە یەخەیی کراسەکەیهو هاتبوو دەری... بۆ ئەو
 چەرمەچەقالتەیهی ناو بێشکەکە ئامادە بوو... دوو خوشکە عازەبەکە
 مات و کز خەوتبوون... لە خەویشدا هەر کز دیارن... گەورەکەیان لۆچ
 نیوچەوانی بێزاری و ماندوویی پی گرژ کردوو... قلیشی پاژنەیی
 هەردووکیان کە لە ژێر لیفەکەو بەدەرەو بوون... خوشکەکەیی فەرهادی
 هاوپی وەبیر هینایەو... ئەو پۆژەیی بە کراسیکی تەنکی سوورەو
 لەناو چیمەنەکەیی خۆیان یاری دەکرد... پاژنەیی وەک هیلکە
 دەبریسکایەو... حەزی دەکرد بە دەست بیگرئ... کاو گەلئ لە دئی
 خۆشە کە خوشکەکەیی فەرهاد دەیدوئ... ئیستا فەرهاد لە ژوورە
 بچوک و پازاوەکەیی... لەسەر سیسەمە پی نزم و گەرم و نەرمەکە
 پاکشاو و دەشی خەونی خۆش ببینی...

بەئاستەم تریهیی پێیک هاتە بەرگوئی... دیمەنی شتەکانی ژوورەو
 لەبەر چاوی ون بوون... خەیاڵی نزیک و دووری تەکییەو... دەریای
 ترسیکی مەزن و شلەقاو کەوتە سەر شیئ... بەئەسپایی... هییدی هییدی
 پی دادەنا... بە پێپلیکەکان دەهاتە خواری... هەنگاوەکانی لە ژمارە
 پێپلیکەکان پتر بوون... هەر هەنگاویک ترسیکی دیکەیی دەخستە

داییه وه... چاوه کانی له مۆلهق بوون... هیچی نه ده بینی... نه یویرا په رده ی سهر په نجه ره که لایدا... له دایکی بیستوو یه تی جنۆکه له وان به ناگاترن... هه ر با نه زانی... هه تره شی چوو بوو... دلی خیراتر که وته لیدان... ترس ژیر هه ردوو په ره ی گوپی گهر متر کرد... هه ناسه ی ته نگتر... بینای لیتر... په رده که ش لایدا... له ره شی و تاریکی زیاتر چی ده بینی؟ مه گهر پووناکی ته مه ن کورتی بروسکیک دنیا رۆشن کاته وه... نه گینا هیچ نابینی... بو ماوه یه که ته په ی پییه که ی نه هاته بهر گوئی... خامۆشییه کی وه رسکهر بالی به سهر ماله که دا کیشا... گقه ی ره شه با و ریژنه ی بارانی ساتیک له مه و بهر بو و کپ بوو؟ کپیش نه بوون... به لام ئەو گوپی به رووی هه موو دهنگیکی ئەم دنیا یه دا داخرابوو... قولاغی ترپه ی ئەو پییه نه عله تییه بوون... ده شی قالد رمه کانی بری بیت و گه یشت بیته ناو هه وشه که . دیاره سهربان و سهربان هاتوو . چه ند سهربانی بریوه...؟! زانیوو یه تی باوکی له قومارخانه یه... دز ناگای له زۆر شته... مه رج نییه... دز بی نازانی له برسیتی واوهر هیچیان نییه... که سهیری هه ردوو خوشکه عازبه که ی کرده وه... ترسیکی کوشنده تر قورگی پرکرد له گریان... دزین جووری زۆره... ده شی ئەم دزه...؟! بوچ نا... لیتره خه لکی بو زۆر شت برسین... خو هه ر نان نییه...! کابرا ناجوولی... هه نگاو ییک بو پی شه وه نانی... کوکه یه ک نایگری... شهوی وا تووش... شهوی دز و چه ته و ریگره کانه... ده شی له بهر باران خو ی خستبیته ژیر شاتوو چه ره که... ئەگهر سه رما و ترسی تاقیکردنه وه و ده رچوونی باوکی نه بووایه... ئیستا ده میک بوو خه وتبوو... سه رباریش ئەم ترسه رۆچی ده رنه ده کیشا... سهیری قولله باریکه کانی خو ی کرد... قولی ئەو پیاو هی ته په ی پیلا وه که ی دی... ده بی زۆر ئەستورتر بی... نه گینا وا بی ترس نه ده گه یشته ناو هه وشه که... خه نجه رییک... ده بانچه یه کی له بهر پشتین

ناوه... مردن به دهبانچه خوښتره... يهكسهرييه... دهشې باوكي به قومارچييهكي گيرفان پر زانيي... نازانې دويني درهنگ هاتهوه... دواي نيوشهوه بوو... ههردم كليليك لاي خوښهتي... كردييهوه... به شهقيك دهركاهي خسته سهر پشت... لهگهټ هات و هاواري وهئاگاهاتن... ترس و چاوهرواني و خهوني ناخوښ هراساني پي هينابوون... به چاوي بهخهونهوه داكي لهزيړ ليفهكهوه هاته دهر... باوكي موڼ و بي دهنك ههردوو دهستي دريژكرد... گوارهكاني له گوځ ډاكنه... نهويش زهليلانه گريا... كاوش گريا... پيشي خواردهوه... دوا شت نهو گوارانه بوون و بردني... دهيوست پردهكه لږدا و بوټم دزهي بگيړيتهوه... كه گوارهي دووهي له گوځي چهپي كردهوه... داكي پتر گريا و نوزايهوه و گوتي:

«گوناوه و امان لي دهكهي؟!»

باوكي سوورتر هه لگه را و شهپازللهيهكي سراونده پهنا گوځي... گوارهكه گير بوو... به دهستيهوه نه هات... پهلهي قومار و سهرشيټي گوځچكهي پي هه لتيشانده... باريكه داويكي خوږين به لاجانگيا هاته خواري... گهر بوځي بگيړيتهوه... چهند درندانه تيي هه لدا و گوارهكهي خسته گيرفاني... كه منالهكان پيكهوه له پرمهي گريانيناندا و وهك جووجه له دهوري داكيان كوږبوونهوه... كاوه شهق و تفيكي بهركهوت... دواييش دهركاهي داخست... بو قومارخانهكه گه رايهوه... گهر بوځي بگيړيتهوه... ناخو به زهيي پيا نايهتهوه!!!

ههستي كرد هيچي بوټ ناكري... دهنكي نووسا بوو... سر و له گوځ كهوتوو... گهر بزريكيڼي دهنكي هه لئاپه... ترس و خهم قورگي توند گرتوو... له شتيك... ريگايهك دهگه را خوځي پي بپاريځي... بيري له چاوي شه راني كابرا دهكردهوه... بازووي توند و تولي... نهو چهكهي پييهتي... نهو نيازهي بوځي هاتوو... گهر باوكي ليړه بووايه... نهو ترسهي لي

نه دهنیشت... قوآلی ئه ویش ئه ستووره و به جووته شالوویان بو دهرد... له شهویکی وا تووش و سامناکدا شیاوه زور شت رووبدا... کهوته په لهی زانین... ویستی به حال هندی که له مووستیک په رده که لابدا... سهیریکی ئه م عفرینهی دهره وه بکا... نه یویرا... خه ریک بوو زراوی برژی... خوین له دهماره کانیاه بوهستی... دیسانه وه قاچه کانی که وتنه جووله... له ناو قورپی هه وشه که دا زرچهی پیلاوه کهی دههات... زیاتر هاته پیشه وه... به هیواشی کتیبه کهی دانا و خزایه ژیر لیفه که و متقی نه کرد... هه ناسه ی له خوئی بری... بو ئه و دهنکه گوئی هه لخت... کی نالی ئه م گومان ترسی خه یالی خوئی نییه؟ ترس هه زار و یهک تارمایی گومان ده خولقینی... زیاتریش هاته پیشه وه... به ره و لای په نجه ره که هه نگاوی دهن... سه ری خسته ژیر لیفه که وه... هه رچی بکا... هه رچی بی... دهرگا که ناکاته وه... گهر شکانندی... له زریکه یان یه کییک هه ر به هاوار یانه وه دی... خو له م گه ره که دا پیاو قاتی نه بووه... زیاتر لیفه که ی به سه ر خویدا کی شا... به رچاوی تاریکتر بوو... ته میکی رهش و پر کاره سات و بی کو تایی ناو ههستی بوو... چون شی ت نه بوو... دانه چوو قه ی پی که وتبوو... یه که م جاری بوو که تیبا «کات» هه ر ئه وه یه که ههستی خوئی دروستی دهکا... له خیزه خیزی هه ناسه ی خوئی قه لاس ببوو... بوئی بکرایه دهنگی کوته کوتی دلی خوئی راده گرت... له ژووره که دا مه زنترین و به رزترین دهنگ بوو... له دهره وهش ته په ی پی کابرایه که... ترسناکترین دهنگ که به پراو پری دهر ژایه گوئی هه وه... وهک بلایی پی به سه ر په ره ی گویدا بنی... بیته قینی... هه ر چوار په لی ده له رزین... له ویدیو په نجه ره که وه تاوی ده وه ستا و تاوی نریک ده که وته وه... چی دهوی؟ بو قسه ناکا؟ دهرگا ناشکی نی... هاوار ناکا... جوین نادا...؟؟ بو وا به کیی دیت و دهچی...؟ مه بهستی نییه... ناگای له چییه... وا دهنانی

كەس نەماوھ نەخەوئى... پىلان دادەنى... لە شەوئىكى وا سارد و تۆفدا كئى
ھەيە بىدار بئى...؟ ياساۋلەكانىش لە كون و قوژىنەكانا كرۆشكەيان
كردووھ... ھىزى ئەھيان نەماوھ ئاگرەكانيان خۆش بكەنەوھ... داىكى
كەوتە پرخە پرخ... لىفەكەى لەسەر جوولاند و لە پرخە كەوت... ھەموو
ئەندامى جەستەى بىووھ گوئى... گەرم داھات... دواى چەند ساتىكى
ترس و گومان و چاوەروانى كابرە كۆكەيەكى ھاتئى و گوتى:

- ئەرى مائەكە بەئاگان؟

كاوھ دەنگەكەى نەناسىيەوھ... لەناو گەردەلوولى ترستىك كە لوولى
دەدا گران بوو بەر پئى خۆى ببىنى... لەژىر دەرياي قوولئى ئەو
گومانەدا... كەرىك بوو گوئى لە ھىچ نەدەبوو... دووبارە پرسىيەوھ:

- ئىوھ زندوون؟!

ئەمجارەيان دەنگەكە ئاشناتر كەوتە بەر گوئى... دەنگەكە شەر و
توورەيى لئى نەدەبارى... كەمىك لەو ترسەى رەواندەوھ... خويىنى پياوھتى
و فەرامۆشى جوولا و ئەوئەندەى كەلەمووستىك پەردەكەى لادا... لەژىر
تارىكىدا ھەموو شتىك رەش دەچووھ... سىما و پروخسارى
دەرنەكەوت... بارانىكى بەخورىش كەوتبووھ ئىوانىانەوھ... زياتر ھاتە
پىشەوھ... كەوتە ژىر ھەيوانەكە... نىوچەوانى بە شووشەى پەنجەرەكەوھ
نووساند... ديسانەوھ دەنگى لئى بەرزكردەوھ:

- چرايەكە داگىرسىن و بگەنە فرىام...!

ئەمجارەيان بە دەنگى شىرزەيى و ماندوئىتى و بىزارى دەنواند...

- عەيشئى وا دەمرئى و ئىوھش نوستوون؟!

ناوى «عەيشئى» ھىورى كردەوھ ھاتەوھ سەرخۆ... سامناكى پەرەى
دئ و دەروونى كەمىك بەردا... ژاوە ژاوى ناو مېشكى كەمتر بووھوھ...
كەچى ھەر لەژىر بارى گومانەكەدا بوو... پرسى:

- مام عهولآ...؟

- ئهوه چيته... بيكه ره وه...

- چي بووه...؟

- عهيشي كهوتوته سهر ژاني خوئي... كهسيشي له كن نيبه...

له م غهلبه غهلبه دا بوون... دايكي وهئاگاهات... بؤ دنيايي پهردهكه ي تهواو لادا... دهموچاوي هيشتا بهسهر جامهكه وه بوو... كت و پر بروسكيك دنياي روشن كرده وه... بؤ ساتيكي كورت رووخساري مام عهولآي بيني... لووتي بهسهر جامهكه وه پان ببووه... سهير هاته بهرچاوي... لووتي قووله رهشهكه ي فليميكي وهبهرهيناوه... كاوه گهلي حهز به سينه ما دهكا... فليمي كوره نازا و تهرهزان و ههرقهل و ماشستي و... هينديش... له گه ل مچه ي هاوريي به دزييه وه دهچن... فههاد له گه ل باوك و دايكي دهچي... لوجيش دهگرن... زوريش ناچن... مچه له كاوش زياتر دهچي... له باوكيشي ناترسي... جگهرهش دهكيشي... زورجار بينيويه تي كه جوين به باوكي دها و بهردى تي دهگري... به زوريش پاره ي ليده سيني... كاوه پيكني... نهيزاني بؤ پيدهكهنى؟ خوشي ئه م نهجامه چاوه پروان نهكراوه بوو... يان لووتي مام عهولآ خستيه پيكنين... ههر كاميان بي؟! خو ئه و ترسي رهشبا و تاقيكردنه وه ي بهياني بيرچووه وه... گهر دزيك بووايه چي دهكرد؟ تهواو زندهقى دهچوو... دمرد... بهياني بؤ فههاد و بؤ مچه شي دهگيرپته وه... گيرانه وه يهك: بترسن... له بي ئاگايي خوئي دايكي لتي پرسى:

- باوكته...؟!

- نا دايكه... مام عهولآيه... پوره عهيشي منالي دهبي!

دايكي ليفهكه ي لهسهر خوئي لابرده... له ژير باري بي هيزي و خهويكي قورس ههستايه وه... بهره و درگاي ژووره وه ملي نا...

کردییه وه... به خشه خشى سۆلپکه وه ههنگاوى ورد و خپراى دهنه .
پوهو ئه و په یژهیهى دهمه و ئیواره کاوه خستبووی... بئ هۆ خستبووی...
دایکی به په له پروزی به دیواره که هی هه لسا پارده وه... ئه و دیواره نزمه ی له
یه کدی جیا ده کردنه وه... ئاورپکی خپراى له هه ردوکیان دایه وه... خپرا تر
به په یژه که دا هه لگه را... له سه ر دیواره که وه بۆ په یژه که هی ئه و دیو... له وپوه
بۆ حه وشه که... به ره و لای عه ی شپى سک پر و ته نیا... مام عه و لا
سه ی رپکی کاوه ی کرد و به نه رمه توور په بوونیکه وه گوئی:

- ئیواره یه کی دیکه په یژه که نه خه ی... شه که ته ت کردم... ئه و نه ده ی
نه مابوو ملم بشکی...

ویستی وه لایمکی بۆ سازیکا... نه یکرد... شه رم دایگرت... زانی مام
عه و لای چاوکز بۆ هه نگا وه کانی له هی دزیک ده چوون... مۆسیقا
مه زنه که هی سروشت ده یخروشانده... کاوه و مام عه و لاش له ژیر ساردی و
تاریکی هه یوانه که دا مت وه ستابوون... چاوه پروانی زریکه ی ساوایه ک
بوون تیکه ل به رپژنه ی باران و گفه ی ره شه با و چه خماخه ی بروسک و
خۆشى دواى ترس بئ... چاوه پروانی هه ردوکیانی مات و سه رسام و
سر کرد...

مام عه و لا پوهو ئاسمان نیگای هه لبرى... به سه ر و سیما و
سمیلى ته ره وه به سه ر بالای کورتی کاوه دا نوشتایه وه... ده ستیکی
سارد و له رزۆکی پر له میهره بانى و خۆشه ویستی و باوکایه تی
به سه ردا هینا و گوئی:

- جارپکی دیکه نه ترسی...

- ئاخ...

دواى که میک بئ دهنگ بوونه وه... ده ستیکی بۆ گیرفانی برد...
پاکه ت و شقارته که هی ده ره ینا... جگه ره یه کی ئاگردا و له کاوه ی پرسى:

- گهر کور بئ حهز دهکهي ناوي چي بي؟!
کاوش... تا چاو بر دهکا سهيري ئاسماني بي کۆتايي کرد... تا ئهم
دهمەش هەر لیل و رەش دەچوووه... بارانیش بهخوڕ دهباري و ئاسمان
و زهوي بهدهم يهکهوه دهدووري يهوه... گوته:
- گهر کور بئ با ناوي «باران» بي...!
هەردووکیان گوئی قولاغی زریکهیهک بوون... چاوهرپوانی «باران»
بوون لهدايک ببی...!!
ههولير - سهرهتاي «۱۹۷۶»

* له ژماره «۳۲۷» ی «هاوکاری» بلاكراوتهوه.

لەودىيو دەرگا ئاسنینه كەوہ

«سەرەتای میژووی ھەموو مرۆڤایەتی بە
برسیتی و خۆشەویستی دەستیپێکردووە.»
وتەبێگە «بوزا»یە

هەندى ئىواران... ھەست بە خوشىيەكى بى سنوور دەكەى... ۋەك
خوشى زەوى وشكى بەر باران... خوشى يەكەم بالەفرەى چۆلەكەيەك...
پەپولە ئاسا شەنبەبايەك فرېنت خوشتر دەكا... سووكتەر دەرۆى...
دەترسى ۋەك توپزالىكى تەنك بە يەكجارى لە توپكىلى زەوى ببىتەۋە...
يا ببى بە بالندەيەك بە ئاسمانا بەرز بفرى... بۆ ھەتاھەتايە ببىت بە
ھىماى ئەو خوشىيەكت و پر و ناوختە... بۆيە ھەوينى خەمىك
دەگرىتەۋە... يان دەتگرىتەۋە... كارەساتە مەزنەكان دەخەيتەۋە يادت...
ھەندى يادگارى تفت و تالى منالى... رووى گرژى باوكە توند و
تووشەكەت... ھەندى لەو پرسانەى دليان كۆلىۋى... ئەو شەپ و برسېتى
و لافاوانەى لەسەر لاپەرەكانى مېژوو خويندوتنەتەۋە... گەلى بە
خوشىش ئاشنا نىت... خوشى وا كورت و كەم خايەنىش دەتترسىنى...
لەم ساتەدا دەتوانى ببى بە فرىشتە يا ئەھرىمەن... تۆۋاى... ھىزىكى
جادوۋگەرەنە داتدەگرى...!

ئىمىرۆ ئىۋارە... لەگەل ھەموو ھىمنى سەر رووخسارت... دەريايەكى
تۆلە لە ناختا شلپ و ھورىەتى... بۆيە بە ناخى خۆتا شۆردەببىتەۋە...
دەتەوى ماسىيە وردەكانى شادىت بخزىنە قوۋلايى دەريايەكەۋە... نەبا
لەگەل شەپۆلە شىتەكانيا بکەونە سەر لمى كەنار... خوش نابى لەم
ساتەدا شتەكان تىكەل و پىكەل بن.

ئىستاش وا خۆر مائاوايى له خه لک و شه قام و خانووهکان دهکا...
هه موو شتى كه وتوته ژير تارايهكى ته نک و ئال... لاي توش ده موچاوه
جوان و ناشيرينه کان... ئەو پرووانه ي زه رده خه نه يا خه م ده بارين... مه زن
و فریشتانه خو يان ده نوين... دنيا وه کو کچيکي خه وتووي بهر
مانگه شه وي لى دى... که به ئاسانى ماچ بکرى...!

ئيمرو ئيواره هه مان شادى دا يگرتووي... هوى ئەم شادييه کت و
پره ش نازانى... ده شى خو شى ئەوه بى که ئيمرو ئيواره وا به پروهيت...
ده چيته ديدنه ي ژنيک؟! زه مانى زو خو شت ده ويست... گوايه ئەو يش
خو شى ده ويستى... به لام ئاخ که جار جاره به منالى ده زانى... که چى تو
خوت به پياو داده نا... گومانته له وه نه ده کرد... سميلکي لاکيش و قنجت
به ردا بووه... ده نگت... تا ده هات که رخ و نيرانه تر ده بوو... قورقورا گه شت
وهک تو پيکي بچووک... له کاتى شت قوتدان و ئاو خوار دهنه ودا به رز و
نزم ده بووه وه... خو ينيکي گه رمتر له ده ماره کانتا که فى ده کرد...
شه وانيش خه ونه کانت پر ده بوون له ئافره ته قه ره جه کان... چيرۆکيکي
زورى دهردى دلداريت ده زانى... وات ده زانى... ده توانى دلى کچيکي
کالى پى رابگرى... به لام ئەم ژنه ي ئيمرو ئيواره ده چيته ديدنه ي... توانى
بتخاته ژير شاخى خه ميکي مه زن... گالته ي به هه ست و نه ست و خه ون
خه يالاتت کرد... رابردوو و داهاتووت... بوونت... به س رۆزگار دى و
ده روا... ئيمرو ئيواره ش... له وه ده چى چى روويدا له به رژه وهندي تو دا
بى...!

ئيواره يه و گه يشت يته بهر دهرگاي کو شكى ئەو کو نه
خوشه ويسته ت... ميشکت ببووه جى مه يدانى شه ره که ي ته روا ده...
گوت... به گو يره ي ئەم ناوونيشانه خو يه تي... بى ناوونيشانيش بو ي
ئيره ت ده کرد... گه لى ياد و هه ز و ئاوات له بيير ده کرىن... ئەوه يان نا...

لهبیر ناکرئ... لهگه لئو ههموو ترسهش... ئهو ترسهی لیت دهنیشئ... کاتئ لهپشت ههر دهرگایهکی ئاسنینی گهورهی سیپهردهیی دهوهستی... بهلام خووشییه ههره خووشهکه بهری نه دابووی... بهلام نهخیر... ئیوه... گهنجی ماله ههژارهکان... کاتئ لهپشت دهرگا گهورهکانهوه دهوهستن... گهلی دهرسن... له ژووره پان و پورهکان... ژووری پر بون و بویه و پهنگ... پهردهی گولی گولی... باخچه و چیمه نیکی ته و تیر... کورسی... گولدان... مووبهقی چهور... تابلوی قهشهنگ... سیسهمی نهرمی دووکهسی... بانو... تارمهی فینکی بهر زهردهپری ئیواره... زور شت... شتی زور... ههر شتی له مالهکانیان چیرۆکی فیز و هوا و ئهتهکیتیان دهگیریتهوه... تاق و پهنجهره و کون و کهله بهر نامین پر نه بنهوه... پشیله و سهگهکانیشیان ناو ناسنامه هه لدهگرن... وهک ههر لایکی گهرهکه تاریک و کونهکان... «تۆ» یهک پهروهدهی مایک بیت... شوورهی کوپروهههری بوو بی... هه لگری سالانیکی پر دهردی منالی... وینهی ته لخی چه ند کچیک... بهرله وهی بگه نه هه ورانیکی سهخت... له سه رهتای ریگاوه جیان هیشتی... گرنگ نییه... ئیستا پهنجهی شایه تمانهت نایه سه رهنهگه... داتنهگرت... له سیحری ئهو خووشییه بههیزتر بووی... بالآتر بووی... مت وهستا بووی... کهوتیه خه یال:

«ئهم دیده نییه م... گهر خه مناک بی... چاوه پروان نه کراو... یا پر کاره سات و فره ته نه بی... دووره له وهی ئاسایی بی... کت و پر و سهیر لای ئهو دهکه ویته وه... کولان نه بووایه... سوورم دهخوارد... دواي ئه وهنده ساله... زور شتم لی گور اووه... دهشی من ههست به خوم نه که م... ئهو ناگادارتر ده بی... کاتی خوی پیم ده گووتی:

- تۆ ئاوینه می...

پیده که نی و ده تریقایه وه... به دهم تریقایه کی ناسکه وه... سه ر و

قژهکەى بەدواوهدا دەکەوت... ژێر گەردنى زەردى وەدەردەکەوت... زياتر دەيشیواندم که پىی دەگوتم:

- بترسه... نهبا پوژیک ژهنگ بمگرئ...!

ئیتەر هەر بگه‌مه ژووره‌کەى دەست دەکا به پرسین و تیبینییه وردەکانى خۆى... ئەو تیبینیانەى سالانى هەرزەکاریم دەیان کوشتم... ئیستا ئەوسا نییه... جیاوازه... پاش ئەوەندە ساله‌ ره‌شه‌بايه‌کى زۆتر و شیتتر... لولیان داوم... بارانى به‌ خوڤى زستانىكى زۆر به‌سه‌رما باریوه... ئەویش وه‌ک جارێ نه‌ماوه... زیره‌کتر بووه... ده‌توانی باشتەر بمخوینتیه‌وه... چه‌ک و که‌ره‌سته‌یه‌کى زۆترم وه‌ده‌ست هیناوه... چه‌ند شه‌رپى کوشنده‌ترم دیوه... له‌ چاوى قه‌یره‌ کچ و ژن و بیه‌ژن و کیزۆله‌ى گیل و گه‌مژله‌ى ئەم چه‌رخه... من که‌سىکى دیکه‌م... کوڤى ئەوسا نیم... ئەوساى مائئاوایى... مائویرانى... هەر هیچ نه‌بئ به‌سه‌ر پتپیلکه‌یه‌کى ئەم ژيانه‌دا سه‌رکه‌وتووم... لای ژانیش گرنگ سه‌رکه‌وتنه... هه‌تا گه‌ر سه‌رکه‌وتنى به‌ره‌و خواره‌وه‌ش بئ... که‌س له‌ خواره‌وه‌ى خۆیان نابین... ئای که‌ گیل و هیچ نه‌زانن...! که‌واته‌ ئەم شه‌ره‌مان خویناوى ده‌بئ... خو‌حه‌زیش ناکه‌م بیه‌ر له‌ تۆله‌ بکه‌مه‌وه... به‌لام ناتوانم... له‌م حاله‌ته‌ى منا که‌س ناتوانئ... ژنیک خۆى به‌ زیره‌ک داده‌نا... ده‌یویست وه‌ک هه‌واى دایکى... ئاده‌م ئاسا بمخاته‌ ناو دۆزه‌خى ئەم زه‌وییه‌وه... بیه‌رم دیته‌وه که‌ چۆن شووى به‌م گه‌له‌وه‌یه‌ کرد... له‌ چیدا له‌ سه‌رووى منه‌وه‌ بوو...؟ زه‌وى و زار... باخ و بیه‌ستان... مووچه‌ى... شه‌قام... خانوو... ریزه‌ دوکان و سینه‌ما... ئوتمبیل...؟ نازانم... به‌لام هه‌یبوو... ئەى من؟ هیچ... ئیستا دنیاى می‌شک و خو‌به‌ختکردن و لی‌بوردن جیدتلم... ئەو که‌ جی هی‌شتم... تیکى شکاندم... دووقه‌دى کردمه‌وه و فری‌یدام... نه‌یده‌زانى چه‌نده‌ها شه‌و خه‌ونم پیه‌ دیوه... چه‌ندیش له‌ ژێر لی‌فه‌ شه‌که‌ما بوئ

دهگريام و كهس نهيدەزانی... ئيمەى پۆژەهەلاتى... پياوانى گريان و ئاخ و
 ئۆف و شەونخونى پشت ديواره ئەستورەكان... پياوانى تىكشكان و
 رووخان و سووتان... ئەمجارەيان بە خوین و گوشت و دەمارى كينه و
 تۆلە بىردەكەمەوه... ئاى كه چىرۆكىكى درېژە... ورد و درشتىم بۆ
 ناگىردىتەوه... جا بۆ...؟ كى بە پىگايەكى ناخوشدا دەگەریتەوه... يەكەم
 سەفەر شەكەتى كردى... تەنھا يادى ئەم شتانه ماندووم دەكەن... وینەى
 سەدەھا ئافرەتى لە چوارچۆھى دالما شىواند... لە ئاوينەكەما وەك چى
 و جانەوەر دەردەكەوتن... لە تونىلىكى تارىكەوه بۆ مەرگم هات... ناكرى
 لەبىرى بكەم... ئەو ساتە لەبىر بكەم... كه بۆ دواچار بوو بينىم...
 بەرانبەرم دانىشتبوو... تەنھا مەترىك لىمەوه دوور بوو... لە دوو كورسى
 پووبەرووى يەكترىدا... لەژىر ئاسمانى ئىوارەيەكى درەنگ... لە ماله بى
 نازەكەى خۆيان... چاكم ئاگالى بوو... يارى بە ئەلقەى زىرىنى پەنجە
 نەرمەكەى دەكرد... ئەو پەنجەى حەزم دەكرد وەك قەند بىكرۆژم...
 تىشكى گۆپىكى نەعلەتى لە ئەلقەكەى دەدا... بارىكە تروسكە و شەوقى
 دەپرژايە چاومەوه... منىش لەبەر ئازارى ئەو تروسكە و ژان و دەردى
 دلى خۆم... چاوهكانم دەنووقاند... وەك پشیلەيەكى كز و برسى... مات
 ببووم... چاوهكانم هەلنەدەهاتن... بە زۆردارى وینە شىرىنەكەى ئەويان
 دەگرته خۆيان... بە بزەوه سەبرى دەكردم... كافرانە لىم ورددەبۆوه...
 گەلى بىباک بوو... ئاى كه زۆلم بوو... زۆربەى ئىوارەكان ئەو ئىوارە
 دوورەم بىردەخەنەوه... لەوه ناخۆشتر چى هەيه...؟ ئىوارەيەكى درەنگ...
 هەوالى كۆست و كارەساتى خوشەويستى خۆتت بۆ بهین... پمانى دوا
 پەستگای ئەوين... خوشترىن ئەوين... نەيهیشت... هەر بە ئەنقەست
 نەيهیشت... بۆ خەم نەيهیشت... لى بىرسم... ئەو كۆدەتايە... كت و پرە
 بۆ...؟ ئەم شوپشە سوورە بۆ...؟ چ ئافرەتتىك ئەم هەموو قىنە پر لە

گالتهیه له دلیا دهشاریتتهوه...؟ وا خوّم دهنوینم گوايه بیتاکم... باسی ئەو کچانهی بۆ دهکەم که له دواى ئەو خوڤشیان وویستووم... تیی دهگهیهنم که من ئەو کورپه‌ی جاران نیم... وا باسی خوومی بۆ دهکەم... وهک باسی پایتهختیکی قه‌شه‌نگ و گه‌وره و قه‌ره‌بالغ بکه‌م... هاوینه‌هه‌وارى جوانى قه‌د پالی چیايه‌ک... یا ده‌ریایه‌کی قوول و پان و پۆر... شتیکی که سنووری نه‌بی... هه‌زار ره‌نگ و هه‌زار ده‌نگ بی... هه‌موو هی‌زیکی ئاشکرا و نادیار... ده‌خه‌مه‌ کار... فریشته‌یی بی یا ئەهریمه‌نیانه... ده‌بی زال بم... وهک چۆن چه‌ند سائیک له‌مه‌وبه‌ر خوئی زال کرد و... پێده‌که‌نی... گالته به‌و شتانه ده‌کەم ئیستا هه‌یه‌تی... ده‌بن... یا هه‌یبوون... هه‌رچی فه‌لسه‌فه و زانیاری مرۆف هه‌یه... له‌ گه‌فتما به‌کاری دینم... ده‌بی هه‌ست به‌ شه‌رم و په‌شیمانی بکا... له‌ چاره‌که سه‌عاتی یه‌که‌مدا وپ و کاسی ده‌کەم... ده‌یخه‌مه‌ گریان و قور پێوان... هه‌ره‌سی پی ده‌هینم: وهک شاخیکی مه‌زنی بن کۆل.»

به‌لای رۆژئاوا دا روانیت... هه‌زاران هه‌زار میل لیتته‌وه دوور بوو... به‌لام هه‌ستت ده‌کرد گه‌لی ئاشناته... ئاشنایی قوول و کۆنی تۆ و ئەم زه‌وییه... دوو پرمی مابوو ئاوابی... چه‌ند په‌له‌ هه‌وریکى زه‌رد و ئال به‌ده‌وریا مه‌یی بوون... دیمه‌ن و شیوه‌ی سه‌یریان وه‌رده‌گرت... وهک چه‌ند بالنده و گیانله‌به‌ریکی کپوی و مالى ده‌هاتنه به‌ر چاوت... شته زندوو و مردوو هه‌کان سیحراوی بوون... سیحریک ده‌خه‌نه سه‌ر ئەو هه‌یزه‌ شاراوهی تۆله سه‌ندنه‌وه... بۆ ئەو شادییه‌ی سه‌وزه‌ت... دنیا چوارچیه‌یه‌کی زێرین بوو... به‌لای راسته‌دا روانیت... چه‌پ روانیت... گه‌ره‌که‌که له‌ ده‌ریای هیمندا نقوم ببوو... گه‌ره‌که‌که پيس و پلۆخ و پر ئاژاوه‌که‌ی خو‌تان بیره‌که‌وته‌وه... مناله‌ پرووت و مل باریکه‌کانی ناو قوراوی کۆلان... له‌ گه‌ره‌کیکی وادا... هه‌ست ده‌که‌ی ده‌وله‌مه‌نده‌کان بی

منال بن... يا ھەر بە گەرھەيى لەدايىك بووبن... شەقام و شوستەيى پاكى بەرمالەكان چۆل بوون... كىپى و بى دەنگى دەوروبەر ماتى كردى... كەواتە تازە بزانى... سالەھاي سالە... لە گۆرستانىكا ژياوى... مردووھكانى ھەردەم بەئاگان و لە شەردان... دەبى تۆ شتىكيان بۆ بكەي... كەچى تۆش تەرمى ئەوينىكى قورس لەسەر شانته و ... سالانىكە نەتەناشتووھ... سكت بە خۆت و گەنجى مالە ھەزارەكان سووتا... لەم ساتەدا دەتويست كەسى دەركەوى... ھەر كەسى بى... لىي پىرسى:

- ئىمە بۆ ناژين... كى بەرپىسيارە؟ خوا... شەيتان... دىندە... چەتە... پۆليس... دەولەمەندەكان... سەگە بەرەللاكان... كى بەرپىسيارە؟ كەس دەرنەكەوت... كەس نەبوو بەرپىسيارە... بگرى... بەشەر بىي... نەفرەتى لى بكەي...! خۆت گىل مەكە... چاك دەزانى كى بەرپىسيارە!

لە ترسى كوژانەوھى ئاگرى شادىت... پەلەي ئەوھت بوو دەست بە زەنگەكەوھ بنىي... گەر ئەم بوركانى ناخە دامركايەوھ... چى بكەي...؟ گەر خەمە كوشندە و ھەمىشەيى يەكانت سەرى لىدايتەوھ... چى بكەي...؟ ئەي ئەگەر ھىز و تواناي تۆلەت نەما...؟ نا دەبى ھاملىتتىكى سەركەوتوو بى... تۆلەي پالەوانانى شانۆگەرى و رۆمانەكان ھاتنەوھ يادت... ئىمىرۆ ئىوارەش... تۆ و ئەم ژنە بى دىن و دلە شانۆگەرىيەكى دوو قۆلى بەرپىوھ دەبەن... پاك و خاوين... كەمىك بۆن... بەوپەرى رۆمانسىيەتەوھ... قزىشت لە ناوھراستەوھ كەرت كردووھ... ھەر بۆ زياتر دلگىرى... كاكۆلىك لەو قزە تەنكەت خستووھتە سەر برۆي چەپت... نارىكىش نىت... لە دەمى زۆر كچ دەبىستى... دەلین: قۆزى... زەردەيەكت ھاتى... بەلام ھەر جەلە كۆنەكانت لەبەردا بوون... تا وا نەزانى گىرنگىت بەم دىدەنيە داوھ...

دەشى لىو ۋەياندا بە ھەلەدا چوۋبى... تۆۋات ھەز كىرد... مەزنى لە بىياكى دايە... ژىنى بىباكىش ژن دەكوژى... ئەۋەش يەكىكە لە ۋەلسەفە پوچانەت... تۆ رېز لە ھەموو ۋەلسەفەكانى خۆت دەنىي... ھەر جارىك... كە ئارەقى خۆشەۋىستى ھاۋرىكانت دەخاتە سەر سەما... پىيان دەلىي:
«ئىۋە سارد بن... ئەۋان گەرمەن... گەر وشك بن... ئەۋان سەۋزە، كە جىيان ھىشتەن... پىبەكەنن... بزەى سەرکەۋتنيان دەكوژىتەۋە... دەتۋىنەۋە... مەگرين... رۆلەكانم نەگرين... دەريايەك فرمىسك ھەلرېژن... ئەۋان سواری بەلەمى ھەزىكى تازە دەبن... ھەر لەم دەريايەۋە بە عاشقە تازەكانيان دەگەن.»

ھىشتا ئەم كورته موحازەرەيە تەۋاۋ ناكەى... ھەر يەكەى جىرتىكى پىر بە دەمى خۆيت بۆ دەكىشى... شارەزاي ناخ و ناۋەرۆكى توخمى مېينەى... مۇخيان دەناسى... بەلام نا... نەكەى... خەرىكە موچرىكى مەرۋقانە... ختوورەى مەردى و پياۋەتى داتبگرىتەۋە... ديسانەۋە... ۋا خەرىكە جيوەى ھىزت شەيتانیت دابەزىتەۋە... بۆ تەنھا جارىك... ۋەك ئەۋ خەلكە بىر نەكەيتەۋە...؟ ياساى كۆنى «ھەمورابى» زىندوو نەبىتەۋە؟
ددان بە ددان... چاۋ بە چاۋ...

پەنجەى شايبەتمان ھەر بەسەر زەنگەكەۋە بوو... بەرلەۋەى دايبگرى... بە ھەموو ھەست و تواناتەۋە... ھەر بەۋ خەيالە توند و تەرەت... دەتويست بچىتە ژوورەكان... كەوتىتە ھەلپەى ئەۋەى بزانى... لەناۋ ئەم قەلایە چى روودەدا...

«ئاخۆ تەنيايە... يا مېردەكەى لە مالىۋەيە...؟ نابى لەۋى بى... پياۋى پىرۆژە زل و ھەرە گەرەكان... ئەۋ پىرۆژانەى دەفتەرى پان ۋەك بەرەيان دەۋى... ژمارەى زل و زۆر... قورس و درىژ... ژمارە... ژمارە... لەسەر ژمارە... ژمارە لەتەك ژمارە... كۆكردنەۋە... دابەشكردن... دەرھىيان...

ژماره... ژماره... ژماره... ئای که قوتابی سهرهتایی بووم... له ژماره و
 پیوان چهند بهسته زمان بووم... دهیهها جار له ترسی ماموستاکه م...
 میزیم به خۆما دهکرد و به قاچ و قولما دههاته خواری... که بۆ سهر
 کورسییه کهی خۆم دهگه رامه وه... پیلاره که م... یا پۆتینه لاستیکه که م
 فلّقهی دههات... منالّه چه توونه کانی هاوری م پیده که نین... منیش چی
 بکه م... له شه رمانا به دلّ و به چاو دهگریام... له زستاندا بۆ
 ساته وهختی گهرم و خۆش بوو... دواپی ههستم به ساردی دهکرد... پی
 قه لّس دهبووم... له هاوینیشدا فینک بوو... پاشان پیستهی رانی
 دهسووتاندم... ئاخیر چۆن بېم به بازگانیکه گه وه... قۆنته راتچی...
 پیای ئه و پرۆژانهی ژماره ی زلیان دهوئ... ههر له منالیمه وه له گه لّ
 ژماره و خزمه کانی دۆستایه تیم نه بوو... دایکه کلۆله که م... تا ئیستاش به
 چل ده لّ «دوو جار بیست»... چۆن له ری و لاوازیم له دایک و باوکه وه بۆ
 ماوه ته وه... دیاره نه بوونی و نه هاتیشم له گه لّ ژماره دا... ههر له وانه وه یه...
 نا... ئەم شتانه نامروخی نین... ئیستا ته نیایه... میرده که ی به دواپی
 پرۆژه کانی وه راده کا... گهر ته نیاش بی... شه ره که مان خۆشتر ده بی...
 ده بی پاش ئەم چوار ساله هیچ منالیکه نه بووی... ده بی چۆن بی...؟
 سه رت به رزکرده وه... درێژی و پانی و به رزی کۆشکه که سه رنجی
 پاکیشای... سر و سه رسامی کردی... چۆنه لایه نه لیپرسراوه کان
 نایکه ن به خهسته خانه... خانووی هه تیوه زۆره کانی ئەم شاره...
 چیشته خانه... شیتخانه... خانه یه که له خانه کان...؟؟ ئەم کۆشکه زله ته نها
 بۆ دوو که سه...؟ شه وانه که درهنگ ده گه ریتته وه... له م جوړه کۆشکه نه
 ده بین... ته نها ژووریک یان دووانی داگیرساون... که چی ئیوه... منالانی
 مالّه هه ژاره کان... ماللی ته نها یه که ژوری... راهاتوون... هات و
 هاوارتان... هه ناسه تان... تف و جنیوتان... ئاره قه تان... چره دوو که لّی

باوك... لايه لايه پى خەمى دايك... گررەى پەرمىز... ھاژەى گۆرانىيەكى
 برىندار... كە لە ئاشى رادىۆكانەو دەى... تىكەل بە يەكتىرى دەبن... بۆيە
 كە لە بەردەم ئەم جۆرە كۆشكانە دەوەستن... گەلى ھەقتانە بترسن...
 ئاخۆ دىدەنى پاش چوار سال لە ئازار و خەم و برىن چۆن بى...؟ بەلام...
 لە ھەمووى خۆشتر... ئەوھى ئەوپەرى لەزەتە... تەزوو دەختاتە
 دەمارەكانتەو... بەلى پى گرتووى... خۆى ويستوويەتى... بۆ ئەم دىدەنىيە
 ھەولى داو... بە درىژايى سالى رابردوو... ئەوھت زانىو دەيەوئى
 بتبىنى... ھەموو ئەو كەسانەى بە نەينى چىرۆك و تراژىدياى ئەو
 خۆشەويستىيە دەزانن... پىيان راگەياندووى... گەلى عەودالە... چى
 دەوئى...؟ دوا جار پەردەى لەسەر رووى خۆى ھەلمايو... خۆزگەى ئەم
 رۆژەت بوو... ديارە سەرەمەرگە... ئافرەت تەنھا لە سەرەمەرگدا بانگت
 دەكا... پىيان وتى... لە ھەموو شوينى ناوت شەكرە شىرىنەى سەر
 زارىەتى... لىت دەپرسى... وەك عاشقى گۆرانىبىژىكى غەمبار... كە بۆ
 دوا ھەوالى بگەرى... دوا گۆرانى... دوا دەستگىران... دوا چىرۆك...
 كەمىك زياتر لە پىويست ھەلچوو... قەلەبالغ ديارىت... سى چوار دلۆپە
 ئارەقە... بەسەر لوتتەو دەتروسكىنەو... بيانسەرەو... خۆ خىرکەرەو...
 لەسەرخۆ... ھىمانانە بىربكەرەو... با رىس نەبىتەو بە خورى... دواى
 ئەوھى دەست بە زەنگەكەو دەنى... دواى چەند ساتىكى چاوپروانى
 خۆى دەى... ئاى كە خۆى دەى... بە دەنگە ناسكەكەى جارانى... دەلى:
 «كىيە؟» تۆش دەتەوئى وەلامى نەدەيتەو... تا دىدەنىيەكە كت و پى بى...
 كە دەزانى تۆى... بە نازەو دەرگاكت لى دەكاتەو... لەش و لارە نەرم و
 شلەكەى شەپۆل دەدا... گوشتى پىرى سەر كەفەل و سنگ و لا رانى
 دەكەونە سەر سووكە لەرز و سەمايەك... جاران وا بوو... دى و وەك
 تاووس خۆى دەلەنگىنى... لەژىركراسىكى تەنك و سوور... زەرد...

سەوز... نازانى... بەلام كاتى خۆى پەنگى سەوزى بەلاو پەسەند بوو...
ئىوارەيەكى فېنگى بەھارە و... سەوزىش پەنگى بەردلە... دەشى بۆنى
سابوون و گەرماوى چەند ساتىكى لەمەوبەرى لى بى... ئەو بۆنەى
حەزى لى دەكەى... چەند جوانە دىدەنى نىوان كورە قەرەجىك و شاژنى
كۆشكىكى وا قەشەنگ... وەك خەون و ئەفسانە وايە... بە خۆت نەبوو...
كەوتىتە ھەزاران وردە پرسیار:

«بۆ لە بىرى نەكردم... بۆ لەو بەھەشتە پر لە نازەى خۆيا لەبىرى
نەكردم...؟ لەو بەھەشتەى ھەموو كچىك خەونى پىو دەبىنى...
پووتەلەيەك... قەرەجىكى وەك منى لەبىر نەكرد...؟ چۆن لەبىرى بكا...؟
منىك كەوا...»

نا... ئەم نەپىيە با لای خۆم بى... منىش شىتىكى گەرەم... لە ھەر
قوربىنىكى ئەم دىنایەدا... كى ئىمرۆ ماو... بە يادى ئەوینىك بژى كە
تەواو مردو و بەسەرچوو...؟ چەند ھەزارەھا شەو تىپەپىو و لەناو
دۆزەخى گەرمى ماچەكانيا لەيادى كردووم... ئاى ژن... تەنھا لەگەل
پىاوتىكا پاكشى... ھەموو شىتىكى دىكەت لەبىر دەچىتەو... چۆن
توانىت بەسەر تەرمى منا باز بەدى...؟ باسكت خستە ژىر سەرى
يەككى تر...؟ كە من بە ھىواشى دەمردم... تۆ ئارەقەى سەمات
دەسپىيەو... پىى ناوى... ھەمووى رۆشنت... بەس پىويستە ئىمرۆ
ئىوارە... ئەكتەرىكى بلىمەت بم... پالەوانىكى شىتى تۆلە... ئەگەر پىستە
سپىيەكەت بکەى بە پەشمال... پەشەبامى تى بەردەدەم... گەر بووى بە
زەوييەكى وشك... من نابارم... چاوەكانت بىن بە زەنگى كەلىساش...
ھەزار سالىش زرنگەى بى... گەر عىسا بم رووى تى ناكەم... بەرانبەرى
پەيكەرى بالاکەت... قەت نانوشتىمەو... قىز و بىز لەو لەش و لارەت
دەكەمەو... ئەو لەش و لارەى دەپەرسىتى... چەورى دەكەى... لووسى

دهكهی... گهندهترین مووی لی لابهدهی... به لهززهتیك و سهرسوپرمانهوه... له ئاوینه بازنهییهكانهوه سهرنجی لی دهدهی... نهخیر نامجولینی... وردترین دهماری پیاوهتی چیه... دهیسووتینم... ههرگیز گهشتیک بهناو کولان و شهقام و کون و قوژبني لهشتدا ناکه... دهبی وات لی بکه... وهک مومی بهجیماوی ئیوارهیهکی زور درهنگی سهر گوری پیاوچاکیک بتوییتهوه... بتوییتهوه... دهشی وا ههست بکهی به تاله موویهکی زولفت بمبهستیهوه... نا... نهخیر... با زوو که... کهواته با دست دابگرم و زهنگهکه ژوورهکان بلهینیتهوه... نهگه بزانی منم... شاگهشکه دهبی... بزانی منم... زهنگهکه له دلیا لی دها و دهنگ دهواتهوه...»

به هیمنیهوه... یهک... دوو... سی چوار جار دهستت به زهنگهوه نا... شیت و شهیدا و چاوهروان بووی... چاوهروانی ئهوساته پر خوشی و ترسه... ههر ئیستا پهردهی شانۆ دهکریتهوه... دهست پی دهکهی... ماوهیهکی دریز وهستای... هیچ دهنگ نهبوو... بونی گورستانیکت کرد... لهگهل خشپهیهک ئاورپکی دواوت دایهوه... زهلامیکی خری به جادهی کولانهکه دا غل دهبووه... خپسهی لی کردی... چاوهروان بووی... دوورکهوتیهوه... نهمجارهیان... بو ماوهیهکی دریزتر... یهک داگرتن پهنجته داگرت و ههلتنهگرت... ژوورهکه زور لهوه دوورتر بوو... گویت له زرنکهی زهنگهکه بی... دواي چهند چرکهیهک چاوهروانی... خشه خشی سولیک هاته بهر گویت... کهسیک به زورداری سولهکهی بهدواي خویهوه پادهکیشا... تا گهیشه ئهودیو دهراکهوه... لهوه دهچوو چهند میلکتان له نیوان بووی... چاوت نهتروکاند... دهراگازله ئاسنیهکه کهلینیکی تیکهوت... ههر له کهلینهکهوه دهموچاویکت بینی... نهو رووه نهبوو که سالههای ساله بوو... پیی ئاشنا بووی... روویهکی چرچ و پر لۆچ و ناشیرین بوو... رووی پیرهژنیک... پیرهژنه جادووگه رهکانی

شانۆگەرىيەكانى شىكسىپىريان بىرھىنايەۋە... گەلئى سامناك و دژوار
بوو... خويئىن لە پروتا پەرى... مردووانە بە قىزەۋە... بە بىدەنگى لەژىر
چاۋە كوژاۋەكانىيەۋە تىي رۋانى... لە ترسانا پرسىيارەكەت ئاراستە
كرد:

- داپىرە گيان... ئىرە مالى خاتوو «نەسرین»...؟ بە پىكەنىيىكى
گەلۆرانەۋە وتت:

- ناۋەى مېردەكەشى نازانم
دەشتزانى... بەلام خۆت گىل كرد... بە توورەبوونىكەۋە ۋەلامى
دايەۋە:

- نەخىر

- چۆن... ۋا بزەنم ئىرە خۆيەتى...

پىم وتى: ھەۋ نىيە (بى ئەۋەى سەيرت بكا.)

- ئاخىرتىيان...

پىرەژن پىستەكەى پى برىت ۋ لە جاران توورەتر گوتى:

- ھا... ھوو... نىرە بدۆشەيە... كورم تۆ نازانى خاتوو «نەسرین»

ۋەك دەرىپى ۋ ژىركراس كۆشك دەگۆرى...

توندى دەرگاگەى بە پروتا داخست... تەقەى دەرگاگە كاسى كردى...

لەۋدىۋەۋە ھەر بۆلەى بوو... دوا پىستەيت بەلاۋە سەير بوو... پىستەيەكى

ۋا پروت ۋ لە دەمىكى ۋا بى ددان بىتەدەر... بە ھەناسەساردى

گەراپتەۋە... گران ھەنگاوت دەنا... ۋەك ئەۋەى تەرمىك بەسەر شانتهۋە

بى... زەردى بەرى ئاسمانى بەردەدا ۋ لىلتەر دەبوو... ھەموو گۆرا... ۋەك

گۆرانى سروسىتىك... دواى ھەر رەشەبايەكى شىت... كۆلانە كپەكەت

برى ۋ كەوتىتە سەر شەقامە سەرەكەيەكە... دوا شت كە بىرت لى

دەكردەۋە:

«چ رۆژیکه و دهبی بی... که هه موو که لاهه کان ببن به کۆشک...
ئه گینا هه موو کۆشکه کان دهبنه که لاهه...!»
سلیمانی - کۆتایی «۱۹۷۹»

* له ژماره «۴» ی «نووسه ری کورد» خوولی دووهم - ئابی «۱۹۸۰».

بیوہزن

بهم سهر له بهیانییه زووهی هاوین... بهیانی پر له خهون و لهززهت
 و توانهوهی کورتی شهو... لهژیر لیفه تهنکهکهی هاته دهر... لیفیهیهکی
 ناواخن لۆکه کهم... ههستایهوه... لچک و لیوی کراس و کهواکهی
 بهردایهوه... دۆخینهکهی خزا بوو... دهستی گهیاندى و ههکتیشایهوه...
 لهشی وشک و تینووی بیابانیکه... به دریزایی پهجا سالی تیپهپر و
 بهسهرچوو... تهنه یهک سال بارانی دیوه... شهو و رۆژی سالانیکى زۆر
 دین و دهرۆن... ئەو ههر ئەو بیابانه تینووهیه... گهلی له بیابانیش
 بهفیزتره... هیچ بیابانیکى مهزن و گهوره تینویتی خوئی ناشاریتهوه...
 بیابان دهتهقی... دهقلیشی... ریبواره ماندووهکان ون دهکا و
 دهیانکوژی... گهر تووردهش بی... رهشهبای شیتی رۆژههلات و رۆژئاوا
 دهنیری... گوند و شار و ولاته دوور و نزیکهکان پر دهکا له خۆل و تۆز...
 بهلام ئەم بیوهژنه بیابانیکى وشک و هیمنه... سى سالی پر باران
 تیپهریوه... ئەم تینویتی... خوئی شاردهوتهوه... تینوو بۆ بارانی سهدهها
 زستان... دهیشاریتهوه... چونکه گوند و پیاوه ماقوولهکانی نهیانپهشت...
 شهرم و ئابروو... ئەو دهلهمهیهی له سکيا بوو... مامهکانی دهلهمه...
 خالوانی دهلهمه... ژنانی مام... ژنانی خال... خوشکانی خال و مام...
 خالۆزا و پورزا و ئامۆزا... کۆبوونهوه: نابی شووبکاتهوه... شوورهیه...!!
 کى دهیگوت وا زوو دهمری... خوشی ویست... شووی پیکرد... سالیک

نه سوړاڼه وه مرد... بڼه ژنيک و ته نيایي و ساوايه ک... بهس روژگار دئ و
دهروا... ئه وه تا ئاورپکي لای چه پی دایه وه... سهیرتکی چيغه که ی کرد...
کئ له باوه ردها بوو... ئه و بچوه ی له گوند و شار... له سهر سنگ و
پشت به خپوی کرد... ئیستا یه که م مانگی زاوایه تی بی...؟؟ ئافرته تکی
رووسووریشی له لاهو خه وتبی...؟؟

پوهو روژه لات رووی وهرگتیرا... ته م و تاریکی شه و گرد و چیا
دوره کانی داپوشیبوو... هیشتا شه فقه... مالکه شیان له سهر گردیکا
گیرساو ته وه... ده توانی دهیه ها سهریان و ناو حهوشی نزیک ببینی...
سه ده های نه دوور و نه نزیک... هزاره ها سه ربانی دوورتر...
که له گه تیه که ی زیاتر وای کرد شته نزیکه کان نزیکتر ببینی... یه که م
به یانییه حهز به وه بکا چاو به سهریان و ناو حهوشه کانا بگتیرئ. لوچی
کراس و که واکه ی ساف کرده وه... ده ستیکی گه یانده وه لاستیکی
نیفوکه ی... زیاتر ه لیکیشایه وه... ده مه و نوپژی به یانه... ده بووايه وهک
روژانی دیکه... هزاره ها روژانی تر... به سهر پتیلیکه کاندایته خواری...
به ناوی بهرميله که ده ستنوپژ ه لبرگتیرئ... به لام خه ونه پر شه رمه که ی
ئه مشه و له نوپژی چوواند... به یانیان خواره وه... ناو حهوشه که...
ژوره کان سارد و خاموش و پر ترسن... به یانیان به رماله که ی به رانه ر
دوو وینه که راده خا... وینه ی باوک و کوپ... هه ردوو وینه که هی ته مه نی
گه نجیتین... رووخسار و ئاکاری یه کدی ه لده گرن... وینه ی باوک که
زهر د ه لگه راوه... سیمای مردنی پیوه دیاره... له چه ند لایه که وه ته قیوه...
جامه که شی ناگورن... نه با وه کو ئیسقانی خاونه مردوو که ی بی به
ئارد... زوره ی به یانیان هه ر به سهر به رماله که وه... سهیری وینه زهرده که
دهکا و دهگری و ده کروژیته وه:

«زوو جیت هیستم...!»

هەندى بەيانيان دايدەگرئ... تير سەيرى دەکا... ماچى دەکا... بۆى دەگرى و چاوەکانى دەسرپتەوہ... کہ تير گريا بە بزماریکەوہ هەلیدەواسیتەوہ.

ئيمرۆ بەيانى... لەژير کراس و کەوا خمدارەکەى... لە نيوان تاريكى و تەمى ئەم بەيانىيە زووەدا... لە دوورەوہ لە تابلۆيەكى رەش دەچى... بيوەژن زۆريان رەش پۆشن... ئەميش هەروا... سىي سألە رەشى پۆشيوہ... هەتا لە زەماوەندى کورپە تاقانەکەيدا... کەسى لای لى نەکردەوہ... داواى لى بکا... ئەو جلە رەشانە بگۆرئ... دراوسيدەک... خزمیک... پيرەميردیک... پيرەژنيک... کورپیک... کچیک... هەتا کورپەکەى خۆى... ئەو کورپەى لە پیناويدا گوشتى ئەو لەشە ناسک و جوانەى بۆ تواندەوہ... گوند و شارى برى... ئەو مال و ئەو مال... کارەکەرى... جلشۆرى... نان پيوەدەرى... پینچ سالان بوو کہ بە کوئلى دادا و لە زولمى خالوان و مامان گوندى جيھيشت. لە شارى پر لە مەند و شيت خۆى ون کرد... بە رووى ئەو پياوانە دەوہستا کہ خوینى گاميشیک لە دەمارەکانيانا دەسوړئ... ئەم کون و ئەو کون خۆى دەشاردەوہ... شوپن پيان هەلگرتبوو... رژانى خوینى خۆى لەبەرچا و بوو... بە لام ئەو رۆژە پر ترسانە رۆيشتن... ئیستا ئەم کورپەى ناو چيغەکە... ديوى هەموو ترسيک پادەنى...

بە هەموو لایەکدا ملی وەرچەرخاند... ديسانەوہ سەربانیکى زۆرى بينى... کوئشک... خانووى هاكەزايى... خانووى قور... چەندانیکى تر نە کوئشک و نە قور... ريزیکى زۆر لە جلى هەلخراوى شەو... ئارپەلى زۆرى تەلەفزيون... چوارپايە و قەرەويلە... پەردە و کوللەى زۆر... رەنگاوپرەنگ... سوور... سپى... زەرد... هيشتا زووە و لە شيرين خەودان... لە هەرچوارلاوہ کوللەکان دادراونەتەوہ... خەوى بە جووتەش وەئاگاھاتنى

ۋا زوۋى ناۋى... جەستەى منالە وردىلەكان بە سەربانەۋە نووساۋن...
 چەند سەربانىكى چۆل... چەندانىكى دىكەى قەلەبالغ... سەربانى
 شوورەدار... سەربانى بى شوورە... شوورەى نزم... شوورەى بلند... لەم
 گەرەكەدا ژمارەى چىغەكان لە كۈللە زىاترن... لە ھاۋىنا ھەموو شتى
 نىمچە پروتە... ھەز دەكا تەر بېتتەۋە... لە وشكايى ناۋ ناخى خۆى
 قەلس و بىزارە... مرۆف... بالندە... درەخت... تەنھا ئەۋ خەمى پىرە
 درەختىكى ھەيە و ئاۋ ناىگاتى... درەختىك بۆ دۇپىك ئاۋى بزر رەگى
 بە ناۋ ناخى زەۋىيەكى وشك و سووتاۋدا رۇچى... درەختى پىر و بى
 ئاۋ چرۆ ناكات... ھەموو شتى دەگۆرى... لەباتى دارى رادىۆ كۆنەكانى
 زەمانى زوو... ئارىەلى تەلەفزيۇن بەسەر زۆربەى سەربانەكانەۋە ديارن...
 خواردن... نوستن... جل و بەرگ... دەموچاۋ... قژداھىنان... سەربان...
 شەقام... ئافرەت... پىاۋ... ناۋ... ھەموۋى گۆپان و دەگۆپىن... رەنگ
 ۋەردەگرن و رەنگ بەردەدن... تەۋاۋ... ئەم بەسەرچوو... تەنھا خەمى
 خۆى ھەلدەگرى... ۋەك منالېك دواى كۆلارە ۋنبوۋەكەى رابكىشىتتەۋە...
 لەسەرخۆ نىگاي دوور ھەلفرىۋى گەراندەۋە... لە چىا دوورەكانەۋە بۆ
 گىردە دوور و نىكەكان... سەربانە دوورەكان... سەربانە دوور و
 نىكەكان... نىكە... نىكتىر... دوايى لە سەربانەكەى خۇيانا گىرسايەۋە...
 ئەۋ سەربانەى لە سەرى و لە ژىرىدا سالانىكە ھەر بە تەنيا دەخەۋى...
 شتىك لە سەربانەكە سەرنجى رانەكىشا... گەر ئەم چىغە نەبى
 سەربانىكى پروت و چۆلە... كە بۆ دووبارە سەرىكى چىغەكەى كىردەۋە...
 لە ناخەۋە داچلەكى... دىمەنەكە ئاسايى نەبوۋ... موچركى ساردى پىا
 دەھات... سەرتاپاي گىانى كەۋتە مېروۋلە كىردن... بە برىنىكى نادىار و
 شاراۋە كولاىەۋە... كالاۋەى چۆكى شل بوۋ... كەمىك دەلەرزى...
 ھەستىكى تىكەل لە ترس و شەرم دايگىرت... جۆگەلەى سەر بىرپىرەى

پشتی ئارەقەیی کرد... چاوەکانی داخست... دووبارە ھەڵبەھێنایەو... بە کزی سەرنجی دیمەنەکەیی دا... چیغەکە لە یەک لاوە کرابوووە... بە پەردەیک دادرابوووە... لەژێر پەردەکە دوو پیتی لووس و بچکۆلانە و دوو پیتی گەورە و بۆری بینی... لە ژێرەو... لە تخبوویی پەردەکەو ترازابوون... دوو بەلەکی تووکن و دوو بەلەک و پووزی لووس لە یەکتەری ئالابوون... ھەک دوو ماری ئەستووری ئاشقەوماشقە بە یەکەو نووسابوون... خاوە و ماندوو پراکشابوون... پزوووی دەرپیی ئافرەتەکە تا چۆکانی ھەلکشابوو... ئارەزووی کرد وھاگیان بینی... ئارەزووشی نەکرد... نەشیاو... مانگی یەکەمی بووکیینی وھاگاہیتان گوناھ... ویستی ھەک خەونی خۆشی کوپریک بەیادی بێنیتەو... بییری چۆتەو... دوو بەلەکە لووسەکە لە بەلەکە تووکنەکان خری و پرتەن... لەو دەچێ خوین و ھیزیان لە بەلەکە تووکنەکانەو ھەرگرتبێ... لە دای خۆیەو گوتی:

«یەکەم سال ئیمەش ھەر وا بووین... ھەر ئەو سالە و ھیچی تر...!»
 دیمەنەکە زیاتر ماتی کرد... دیسانەو لە دیمەنەکەو نیگای پووو
 پۆژئاوا ھەلبیری... چاویکی بە سەربان و کوللە و چیغ و ئاریەل و ھەوش
 و کۆلانەکانا خشاندەو... بییری لە سالانی کۆن و زوو کردەو... پەنجا
 سالی تەمەن... چی کرد؟ چی بکا...؟ ھەموو ژیانی ھەک مۆمیک بو
 کورەکە داگیرساند... خەم و ترسیک دنیای ژێر ئەم شەفەقەیی لی تاریک
 کرد... ترس و خەمی ئەو ئافرەتەیی مانگیکە کورەکەیی لی زەوت کردووە...
 ئیتر ئەم چاوەروانی چی دەکا؟ لەم دواييەدا پیرەمیردیکی زۆر ھاتن و
 داوايان کرد... ئاخۆ شیاو دواي ئەم تەمەنە درێژە جەلە رەش و
 خمدارییەکەیی دابکەنی...؟ ناشی... بییری کەوتەو... شەویکیان کورەکەیی
 چی پی کرد... زانی بووی مامە عەبەیی توتنچی داواي کردووە... ئەو

شەو ھەزار جار تلایەوہ... ھەر ئابرووی برد... دراوسێیەکان گوێیان لە ھەرا و قار و قیرەکە بوو... کورەکی ھەر دەینەران:

«شەرم ناکا... بە پیری خۆی تەر دەکاتەوہ...!» خەلکی دەوروپەری سەربانەکە مات و سەرسام بوون... ئەوانەیی بە پێوہ بوون... دانیشتنەوہ... ئەوانەشی کە دانیشتبوون لە ھەژمەتانا ھەلسانەوہ سەرپێ... گوێیان لێیان بوو کە دەیانگوت:

«توو خوا گوناھە... زۆلمە... گەلێ زۆلمە وای پێ بکری.»

ئەو شەو بە کۆل بۆ بەختی خۆی گریا... پرسەپەکی بێرکەوتەوہ... مێردی «زێرین»یش مرد... بێوژن زۆر بووینە... ئیمرو بە کامی دلی خۆی دەگری... ئیتر بۆ نەگری... ھەر ئەو تەنۆکە فرمیسکانە خەمەکی دەشۆنەوہ...

کت و پر گوێی لە تەقەیی دەرگاکی بوو... وەئاکا ھاتەوہ... دەبی کێ بی؟» لەسەر خۆ ھەنگاوی نا... گەیشتە ئاستی گوپسوانەکە... سەری خوار کردەوہ... تەنھا جامانەکی بینی:

- فەرموو کورم... کیتی؟

- داپیرە... جوامیتر وەئاکایە؟

وشەیی «داپیرە» لە ناخەوہ ھەیکەند... کە دەموچاوی کا برای بینی... ناسییەوہ... ھاوپی قورکاری جوامیتر بوو... ئیستا زۆر شیاوہ وەئاکای بینی... لەودییو چیغەکەوہ بە دەنگیکی پر لە خەم و گریان و بیزارییەوہ بانگی بکات:

- جوامیتر... کورم جوامیتر...

جوامیتر لەگەڵ دەنگەکی داچلەکی... وەئاکا ھات... ھەستایەوہ... خۆی لیک ڕاکیشایەوہ... چاوەکانی ھەلکۆفت... ھەر بە جلی ئیشەوہ نووستبوو... جلی ژیر باری گەچ و خۆل و قور... خۆ گۆرینی

نەدەوویست... لەژێر چیغ و پەردەکە هاتە دەری... دایکی سەیری دەکرد...
هەناسەیی حەوانەووی دەدا... بەلەکەکان لە یەکدی بوونەو... یەکتریان
ئازاد کرد... ناخۆشترین ئازادی...! گریی نەینییەک لە ناخی
بێوژنەکش کرایەو... جوامێر بەرەو قالدەرمەکان ملی نا... دوو دوو
پتپیلکەکانی دەبێ... بە حەوشەکەدا دەگەرا... بۆ کلاشەکانی دەگەرا...
دۆزییەو... لەپتیی هەلکیشا... لە خوارەو دەنگی هاتە بەرگویی:

- ئەی «چا» کە دایکە...؟

دایکە وەلامی نەبوو... بە شەرمەو سەری داخست... یەکەم بەیانییە
چای بۆ لی نەناو... ئەم خەون و خەیاڵە چی بوو؟ کەیی وابوو؟ تەم و
تاریکی ڕەوییەو... تەقەیی دەرگاکە هات... کورەکەیی کردییەو...
دایخستەو... کز و مات هەر بە پێو وەستا بوو... بووک هەلنەستا...
بێدەنگی و تەنیاایی خەمیکی قورسی بۆ هینا... ژانی گەردەلوولتیی
بەتین ناخی پر تۆز و خۆلی خەم کرد... سەرکەوت... تا قورگی گرت...
ئێستا لەژێر کارەساتی ڕۆژانی ئێستا و ڕابردوویدا دەینالاند... بێدەنگ
دەینالاند... تازەبووک هەر هەلنەستا لە خەو... تا تۆزی ئەم بێدەنگییە
بمائی... زەردەیی خۆر دەرکەوت... هیدی هیدی تاریکی سەربان و حەوشە
و کۆلانەکانی ڕاونا...!

سلیمانی - کانوونی دووهمی «١٩٨٠»

* لە ژمارە «٥١٦»ی هاوکاری بڵاوتەو.

گري

هیمنانه... به لام به ترسه وه چاوه پروانیت دهکرد... دهنگیک هاته بهر
گویت:

– شهوه درهنکه بو ناخهوی...؟

بو بخهوی... ئەمشه و منالیک... خاوهن دوو چاوی زهق و زیندوو
له دایک دهبی... ئای له بینایی...! له ترسی ئەم چاوه پروانی و زانه بی
دهنگه سنگی خۆت قانگ دا... جگهرهت به جگهره دادهگیرساند... یهک
دوو جاری تریش پوره مهنیجی مامان قیژاندی... داوای لی کردیته وه
بخهوی... چ پیلانیکی به دهسته وهیه... مهنیج و ژنهکته زۆر نهینیان له
دلّه و نایدركین... نه مهنیجی مامان... ههرچی فریشتهی خیر و شهپر
ههیه له ئاسمانه وه هاوار بکهن... تو ناخهوی... چهند ههز دهکهی گویت
له یهکه م زریکهی بی... زریکهیه که ماله که وهک په پرهی کاغهز
بله رینیته وه... زیاتر خۆت گرمۆله کرد... چمکی که واکته راکیشایه وه
ژیر خۆت... دهستت دهکوتا... به دهوری خۆتا دهتکوتا... به داوی
گوچانه که دا دهگه رای... دۆزیته وه... چهقاندت و ههر به دانیشتنه وه خۆت
به کامه کهی شوپر کرده وه... وا ههست دهکهی... ئەمشه و هه موو شتیکت
لی زهوت دهکهن... دهشی ئەو دهله مهیهی ناو منالدانی دایکیشی ببهن...
ئەمشه و دار و بهرد... وینهی سهر دیوار... مهنیجی مامان... ژنهکته...
پشیله رهشه... ببنه شهواره و مناله که بریفین... دهیبهن... دوور دوور

دهیبهن... بۆ دورگه‌یه‌کی پر له نه‌یینی ئەم جیهانه... وهک زانه‌که‌ی «موسا» که چۆن خرایه سنووقیکه‌وه دوا‌ییش به ئاوی دا ده‌دهن... به‌ختیشت ئەوه هه‌لناگری فی‌رعه‌ونیک به‌خ‌یوی بکا... ده‌ترسی به سنووقه‌وه نه‌هه‌نگیک قووتی بدا...

شه‌و دره‌نگه... چاوه‌روانیت... له‌وه ده‌ترسیت خه‌و خ‌وشیی ئەم چاوه‌روانییه‌ت لی بست‌یینه‌وه... له‌ دره‌وه‌ش هه‌ور‌یکی ره‌ش و چ‌ل‌کن به‌ری ئاسمانی گرت‌وه‌و و ئەو‌یش نازی... به‌لام چه‌خما‌خه‌ی برو‌سک په‌یامی خ‌وی ده‌گه‌یه‌نی... ناله‌ و گرمه‌ی گه‌واله‌ دنیا ده‌هه‌ژین... تر‌سیکی مه‌زنت‌ر به‌سه‌ر دل و درون‌تا ده‌بار‌ین... نه‌ک مه‌زنت‌ریش له‌ خه‌م و نه‌هامه‌تی چاوه‌روان نه‌کرا‌وی ئەم زانه خام‌وشه‌ی ئەمشه‌و... نا خوا نه‌کا... وا ب‌ی تۆ ده‌مریت... وه‌ک ماسی له‌ ئاو ده‌ربه‌ین هه‌ناسه‌ت له‌به‌ر ده‌بر‌ی...

ژووره‌که زۆر ب‌یده‌نگه... ته‌نها ده‌نگ: مژی قوولی جگه‌ریه‌ و خ‌شه‌ی س‌ۆلی مه‌نیجه‌ و زریکه‌ی ناوه‌خت و کت و پ‌ری ژنه‌که‌ته‌ که‌ رات‌ده‌چ‌له‌ک‌ین... له‌گه‌ل هه‌ر زریکه‌یه‌ک زه‌رف‌یک جن‌یوت بۆ ده‌ن‌یر... که‌چی تۆ به‌م زریکانه‌ شاگه‌شکه‌ ده‌بی... خت‌ووکه‌ و موچ‌رکی شادی ده‌ماره‌کان‌ت خا‌و ده‌که‌نه‌وه...

سه‌رت خ‌ست‌بووه‌ سه‌ر هه‌ردوو ئەژنۆ به‌یه‌که‌وه‌ نوساوه‌که‌ت... ب‌یرت له‌ کو‌یرایی ده‌کرده‌وه... زۆر کو‌یر هه‌ن چاوسا‌غیان بووه... ده‌شی به‌ختی تۆ ره‌شی به‌ین... چ‌ ک‌ۆست و کاره‌سات‌یکه... نوشوس‌تییه‌ گه‌ر وه‌ک خ‌ۆت کو‌یر ب‌ی... نا... ئەم خه‌یا‌له‌ ناخ‌ۆشه‌ چ‌ییه‌؟ ئەمه‌ نه‌ یاسای خ‌وا‌یه‌ و نه‌ هی س‌روشت... بۆ ئەم نه‌هامه‌تییه‌ دو‌وباره‌ ب‌ی‌ته‌وه‌؟ هه‌ردوو ده‌سته‌کان‌ت به‌رزکرده‌وه... به‌ هه‌ل‌ک‌رو‌زان‌یکه‌وه‌ پار‌ایته‌وه... ها‌وارت کرد... ژووره‌که‌ ده‌نگی دا‌یه‌وه:

- خوايه... خوايه...!!؟

ژنهكهت بهدهم ناله و زريكهوه وهلامى دايتتهوه:

- له بن ههنگلت دا...

گوچانهكهت بهلاوه نا... خوژگهت خواست كور بى... سوورته و پياوچاك نهما پهناى بو نهبهى... دهسته و دوعا وهستا بووى... نهمشهو... دهشى زور ئافرهت ئاوس بن... زوريش بزین... زوريش لهباريان بچى... زوريش بهسهر منالهوه بمرن... نا... وهختى مردن نييه... گرنگ نييه... ژنهكه دهمرى... با بمرى... بهس منالهكه؟ نهخىر... ئهوهيان زانئىكى ساده نييه... زانى دوو چاوه... زوو گهوره دهبى... ههر بهم دوو چاوه لهباتى تو... دار و بهردى زهوى و ئاسمان و پرووناكى و تاريخى دهبينى... مهزن و منالى شار... پياوه شهرفروشهكان... سهگه بهرهللاكان... ژنه چهقاوهسووهكان... كوئانه تهنگه بهرهكان... ئهوانه و هزارهها ههزار شتى تر دهبينى... دهتوانى ببى به خهفيه و به دواى ئهم ژنه سووك و چرووكهتهوه بكهوى... له ئىستاكهوه بير دهكهيتهوه... چون ببى به سيخورى ئهم ژنه بيشهرمه و سىر و نهينيهكانت له لا بدركىنى... ههموو پوژىك دهستت دهگرى و به شهقامهكانا دهتگيرى... دهبى به گوچانى دهستى راست... مناله نهگريسهكانى شارت لى پاس دهكا... جارئىكى ديكهش هاوارت كرد و كپوزايتتهوه:

- خوايه كور بى...

ژنهكه بهدهم ئاهى ژانئىكهوه وهلامى دايتتهوه:

- وهك تو كوير بى...

ئهمه ژنه يا ئيبليس...؟ چ ئافرهتئىك له پارچهيهك جهرگى خوئى بيزاره... ههز به نهبوونى بكا...؟ كهواته خهلكى راست دهكهن... بوئه پيئت دهئين مهلا دهبيوس...! ئهم قسهيه هى دئيهتى يان قينى بهره ژانئىكه...

ناویکی خوشی لی دهنی... له زور کەسیش دەپرسی:

- کوریکمان بووه... چ ناویک خوشه...؟

خەلکیش پیت دەلین: ناوی خوش زۆره... ئەو پۆژە ناویکی خوشت بیست... بیرت چۆتەوه... زەینت وەک چاوهکانت کوپر بووه... زوو زوو شت لەبیر دەکە... بەلام هەرگیز بیرت ناچی... سەهۆلی ئەم زستانە سپرە دەماری غیرەت و پیاویتی سووتاندی... قەت بیرت ناچی... دوو بەتلی شەو راشکاوه... هیچ دیار نییه... ناشویری بپرسی... کەس وەلامت ناداتەوه... مەنیج مری و بیدەنگە... خامۆشانە چاوهروانیت... چاوهروانی پارچە گۆشتیکی نیمچە زیندوو... هەر ئەو پارچە گۆشتەیه و دەبی بە مروفتیکی بینا روون... چاوهروانی دەکە تا دەست دەکا بە گفە و بڤە و گاگۆلکی و... دواپی پی دەگری... دەدوئی... رەش لە سپی جوئی دەکاتەوه... بەری لافاوی ئەو گومانەت بۆ دەگری... کەپری ئارامیت بۆ بنیات دەنی... ئای لەو غوربەت و چاوهروانی و گومان و بیدەنگییه...! ئەوەشیان چەند سالیکی پر لە دەرد و مەینەتی دەوئی... مەگەر ئەو بیچو بە ئاگردانی مالهەوی ببەستیتەوه... بەس منالکارە و لەو دەورە بیی بە دایک... بووی بە دوورگەیهکی سووتاو... پشکۆی ئاگریش زیاتر دەباری... رووناکی... زهوی و حەوت ئاسمان دەشواتەوه... بەس تۆ نەبی... تاریکایی لە چاوانتا هیلانەیی ئەبەدی خوش کردووه... چەند سالیک لەمەوبەر... دنیا دنیاکی دیکە بوو... تۆ هەر خۆت بووی... تاک و تەنیا... دواپی ترسای... لە پایزی تەمەن ترسای... ناشتوانی دەستبەرداری ئەو ئافرەتە بی... کی دەلی... رۆژانی داهاوو ترس و مەینەتی بۆ هەلنەگرتووی... ئەگەریش چی گۆمی خەمت لیخنتەر بووه... بەلام «تۆ»یەکی بی چاو چیت بۆ دەگری...؟ هەموو کەس ئاژاوه بنیتەوه... کوپر بۆی نییه... بیدەستەلات و پەککەوتەیه... ساواپەکە بەتەمەن...! دەبا هەر هاوینی گەرمی گومان

ئارەقە لە خوینى ھەلچووتا دەرکا... ھیچ نەبى ئەم جۆگەلە پر لەزەتە بە بیابانى لەشى سووتاوتا تیدەپەرى... ھەن بە چا و کوپرن... زۆریش بە دل... تۆ تا دوینیش بە دل و بە چا و کوپر بووی... ئیستا خوینىكى گەرمتەر بە شادەمارە سیسەکانى دلتا دەسووریتەوہ... تاکەى چاوەروان بى...؟! تاکەى بى ھیوا و ھۆ... شەقامەکانى شار بتقۆزەوہ... لەویوہ بۆ وى... لە منالیتەوہ تا ئیستا... ئەو مزگەوتانەى جمەیان دى لە برسى و شیت... گۆرستانەکان... مالى پرسەدار... بازارى پر لە چاک و خەراپ... شیت و مەند... سەر شوستەکان. جى نەماوہ بە دەنگە ناسازەکەت... خەلک بىزار نەکەى... دەلین کوپرە مەلای دیکەى شارەکە... ھەموویان دەنگیان خویش و زولالە... زەنگۆلە... تەنھا تۆ نەبى... بۆق ئاسا دەقیرینى... منالانى بەرەللى شاریش بەدواتەوہن... سۆل و میزەر و گۆچانەکەت لى دەرفینن... چاویلکەکەت پى دەگۆرن... ئەو چاویلکەى کیم و لیکى چاوەکانت دەشاریتەوہ... جار جاریش بەردباران دەکرى... تۆ کۆلکە مەلایەكى کوپرى یا شیت...؟ نازانى... دەبى ئەو خەلکە شتیکى ھەبى گالتە و رابواردنى خوینى پى مەیسەر بکەن... ئەو ھەمووی قەى ناکا... خو ھیچ نەبى... سەر لە ئیواران... دواى قار و قیر... ھات و ھاوار... جوین و نەفرەتى لى کردن... فرکان فرکان... بەپەلە دەگەریتەوہ... بۆ ناو گەرمى و نەرمى ئەو پىخەفە... گوشت و خوین... سەر سنگىكى پر لە مېخەک و سمل... ژەمىكى چەورى ژیر ھەلم... ئەوسا کون و کەلەبەرى ژوورەکە دەبى بە جیھانىكى پر لە نھینى و تەلیسم... ھەر بە سەرى پەنجەکانت بەدواى مانای شتەکاندا دەگەرپى... ھەرچیت بکەویتە بەردەم... دەستى لى دەکوتى... دەپیشکنى... ھیچ شتیک لەنیو چنگتا ئارام ناگرى... تورى ھەلەدەى... ھەر لە سەرەتاوہ زۆر نوێزى بەیانسانت دەچوون... دەبوون بە قەرز... ھەوہل جار

چېشته نځاوه دهگيرانه وه... پاشان وازت له م خووهش هينا... گوت:

«هه قمه»... تامه زړوى بووى... گه لى گه لى نه وسنیش بووى...!!

ئو روزه له شه قاميكي وهك دلت چول وهبيريان هينايته وه... ئو
 مناله نه گريس و سوپرگمانه... فرکه ي بهر ديك و هات و... چاويلكه كه تى
 ورد و خاش كرد... كه و ته كوشته وه...!

« - كه له گه لى ما راده كشيى با چاويلكه كه ت هه ر له چاو بى... كيم و
 ليكي دهمر شي نيت ه وه...!

- وا بوم ناكړى...
 - بوت ناكړى... ملت دهشكا...
 - ئو هه چيته...؟
 - ده لى گاميشى مشه ت دى... كه متر خوت به سه رما داگره...
 - چاوه كه م بو خوت لى تال دهكه ي...؟
 - به قوربانم بى... كوبرى پيس... من ئو چاوه كو پيرانه ي تو بم...؟
 زوكه...
 - ئاخر...
 - بيخه چاوت ه وه... گوت م بيكه ره چاوت ه وه...
 - ئو هويان چون...؟ كه س به چاويلكه وه ئم به زمه ي بو كراوه...؟
 - كه واته بوسته... با فوو له چرا كه م...»

نه يده ويست بتبيني... پى قه لس ده بووى... پيت ده لى ت: چاوه كانت
 له دوو چالى پر پشيله ي تو پيو ده چن... ئم قسه يه ده ماره كانى زه وقت
 سست ده كه نه وه... ئاگرى هه وه ست داده مر كيت ه وه... ته واوى ناكه ي... وهك
 لى فه ي شرى هه تيويك فرى ت ده دا... چيت له ده ست دى...؟ روو
 وه رده گيرى و به دل ده گرى... تا خه ويكي قوول ده تگرى ته با وه شى... تو
 هه ر ده گرى...

زریکە یەك وریای کردیتەوہ... ژوورەكە وەك پێویست گەرم نییە... لە ئیوارەشەوہ... مەنیج رایگەیانند: نەوت كەم ماوہ... بەشی ئەم شەوہ درێژە ناکا... خەمی ئەوہ دەخۆی... منالەكە لەنێوان ساردی و بێ بەزەیی ئەم دوو ژنە لەدایك بێی... بەلام نە تۆ نە ژنەكەشت... هەست بە سەرما ناكەن... تۆ چاوەروانی زانیکی گەلی گەرە و بەخت بەخشش دەكەیی... ئەوہش گەرمی داھیناوی... ژنەكەشت لە تاوی لنگەفرتی و خو خواردنەوہی بەرە ژان و بال ھاویشتن و لیو گەستن... كەوتۆتە سەر ئاو و ئارەق... مەنیجیش كەیفی خۆیەتی... بەلام ئەی منالەكە...؟ سەرت بە تەنیشتا لاركردەوہ... كەمێك بۆ سەرەوہ ھەلتبیری... برۆكانت وەك دوو باریكە داوی شاخی زیندەوهرێك... زیندەوهرێکی زەبەللەح بە ترسەوہ دەتجوولاند... گۆشەیی دەمت لە باریکی خوار دابوو... چیرۆکی خەم و ترس و چاوەروانی دەنواند... بێردەكەیتەوہ:

«دوای بوونی... خوۆشی بێ و ترشی بێ... دەیبەمەوہ لای پیرە دایك... پێی دەلێم: ئەم ژنە سووك و چرووكە و ئاگات لێی بێ... ھا توجۆی بە كەیفی خوۆی نەبێ... پێی دەلێم: لێی دوودلم... خوۆ گۆیم لێیە... خەلكیش لە بازار و كووچە و كوۆلان... مەزن و منال پلارم تێدەگرن... دەلێن: ئەھا مەلا دەیووس... ئەھا مەلا گەواد... چ... چیم بە خوۆم كرد...؟ خوۆزگە چاو ساغ دەبوم... ئەوسا دەمزانی ئەم ژنەم لە چ قورپك دروست بووہ... ھەمووی لەژێر سەری مەنیجی مامانە... لە بەختی من... لەم دوایبەدا چاك دەستی داوہتی... تا خوۆی گەنج بوو... بازار ھەر بازاری خوۆی بوو... ھەر لە زووێكەوہ گومانم لێی كرد... پیرە دایك وەك گول خزمەتی دەكردین... ئەوسا مەنیجی لێ دوور دەبێ... دەشی پیمەوہ داسكەنی... زانیم بۆ ئەو بەزەمە دووركەوتۆتەوہ... ھەر بۆیە بوومەتە مەزاق و گالته جاری شار... ناوێرم لە شوینی دانیشم و چوار

ئايەت بخوینم... بە جەرت و بەرد دەورم دەدەن... کى بە خەمى كى دەزانى...؟ ئەم خەلكە زۆر لەو بە ئابرووترە كە من تىیدەگەم... منم و... منىكى سەقەتیش چىم بۆ دەكرى...؟ چ دۆزەخىكە تىي كەوتووم... مالى تەنيا و كەبرايەكى كوئىريان نەوتووه... ساوتلكەيه و مەنجى شەيتان ھەلخەلەتاند... گەر بەو بەرازى نەبى...؟ منالەكە ھەلدەگرم و دەرۆم... ئەو خواحافىز... وا باشترە بەرەللا بكرى... خویشم بەدواى ئافرەتتىكى كوئىرا دەگەریم... سەرسووكتر دەبم... پىم قایل دەبى و سەرى غەربىمان بەيەكەو دەنن... پىرە داىكىش پاكتر منالەكە بەختو دەكا... ئا بەختوى دەكا... نەوى خوئەتى... ئەوسا ناوئىكى خوئى بۆ دەدۆزمەو... سەرەتا بىناى لىلە... دواى بەرە بەرە تارىكى و رووناكى لە چاوانيا رەنگ دەداتەو... دەشى دوو چاوى جوانىشى بن... نەبووئەتە ياسا كوئىر ھەر كوئىرى بووبى!

قىژەيەكى تر وەئاگای ھىنايەو... ئەوئەتا... ئافرەتى نەگريس... ھەم خەم و ھەم خوئى... بەلام ئاخ... بەلاى تۆو ژىن بەيەكاچوونى لەشكرى كوئىر و ئەو چاوا ساغانەيە... كە تەنيا بووى... پرسىارەكانت لە مووى سەر پەنجەكانت زياتر نەبوون... ئەمىستاكە كە رۆحىكت بەند كرووه... باوئەشكى تر... ھەناسەيەكى تر... خەمىكى تر... پرسىارەكانت لە ژمارە نايەن و... وەلامىش: ھىچ...! ئەم دۆزەخە تەنھا بۆ باوئەشى ژنىكە... ھەقى خوئە... گەر چاواكانت نابىنا بوون... خوئىنت گەرمە و كەف دەكا... بە دەمارەكانتا دەجوولئى... دەمارى پر خوئىنىش دەئاوسى... ئەوئە خوئىنىش داواى دەكا... عەقل پىي فەرامۆش ناكرى... خوئىن لە عەقلئىش بەجۆشترە... بەند و ملكەچى خوئىنىش لە ھى عەقل گەلئى پترن... گەر چاواكانت دوو چالئى پر تارىكىن... خوئىت ھەيە... نابىنايش گوى گەلئى سووكتر دەكا... كە رەنگ نەما... دنيا دەنگە... دلت بۆ خەشپەي پىي

ئافره تېك سەما دەكا... زېرەى بازن... ورشەى كراس... قريوھى ناسك...
بە ئاسانى چنگت نەكەوت... بزنە مردار يېكى قەسابخانە نەبوو... بە
ھەرزان كرا بى... «نازى»ى خوشكت وەك ھىشووھ تىرى تازە گەيىو... بۆ
ئەو پىرەگايەى باوكى لى كرايەوھ... مەرجهكانى پشتى شكاندى... ئاى
گەر ئەوھيان يەكەم ھەل و رېكەوت نەبووايە... كە سەرى چەند سالاھ بە
تاسەوھ خۆزگەت بۆ دەخواست...؟

سالانىك وەك كەلە شىرىكى دانكە گرتو بووى... ئىستا قورگت
چەورترە و... خۆشتر بۆى ھاوار دەكەى... لە بەيانىيەوھ تا ئىوارە... لە
پەنا ديوار و شەقامەكانا خول دەخۆيتەوھ... قورئان دەخۆينى و دەست
پان دەكەيتەوھ... تا ژنەكەت چنگى پىتر بى... سكى تىرتەر و جوانتر
لەبەركا... تا ژوورەكەتان بە قريوھى شادى دەنگ بداتەوھ... تا
شاگەشكەتر بى... رۆن دەستى چەورتر كا... ئەوھ خوايە... بەلكو باشتر
پىتەوھ بقرسى... بە بالاتەوھ بنووسى... سنگى باخ و بىستانت بى...
كەچى كچى ئىبلىس ماوھيەكە تا بۆى بكىرئ خۆيت لى دەشارىتەوھ...
بانگى دەكەى... وەلام نىيە... شەو خۆى دەكا بە مردووى سەد سالاھ...
سەد سىخورمەى تىوھژەنى... متق ناكا... شەوانەش ئاگرى شەھوت
دەتگرئ... بۆنى سنگ و بەرۆكى دەيدا لە كەللەت... ھەر بە بۆنىش
ئافرەت دەناسى... ھاوارى لى دەكەى تا ئاويكى سارد بىرژىنىتە سەر
ئەو پشكۆ سوورەى لە جگەرتا داگىرساوه و ناخت دەچىنى... چ بى
دىن و بى مروھتە... لىت دەچىتە سەر سنووقى « بوراق»ە شەق و
پەقەكە... وەك گا تۆ دەبۆرپىنى... مېرە و نەپەت ژوورەكە دەخاتە سەر
سووكە لەرزەيەك... بە ژوورەكەدا دەخولپىتەوھ... دەكەويتە ھەلبەز و
دابەز... ھەوھسە گەرمەكەت دەتخاتە سەر رىمبازىيەكى زۆر شىتانه... بە
ديوارەكانا ھەلدەشاخى... دەتقۆزەوھ... جوپن فېشەكە شىت ئاسا لە

دهمته وه دردهپه پړئ... نه فرته له دار و بهرد و ئاو و ئاگر و خوځ و حهوا و تاریکی دهکهی... ئه ویش هر تاوئ له قوژبنئ خوئ حهشار ددها... به ترسه وه سهیرت دهکا... لئ ی دهبی به دهعبایه کی ترسناک... ئه وندهی بهسهر قاپ و منهجه ل و تهشت و زوپاکه دا بکهوی... شل و شهکهت دهبی... نیمچه بوورانه وهیهک... دهبووریتته وه... ئای له و زولمه گه وره ی... له بهرهلای... دهپاریتته وه... وهک منالئ بؤ بووکه شووشه بگری... بؤی دهگری... له ناوکیش به ژیره وه پروتیت... له ده جاریش جاریک خو به دهسته وه ددها... ئه ویش نایدا...!

شریخه ی بروسکیک رایچله کاندی... سهرت لئ کوټ کرد و کلاوه کهت فریډا... بایه کی ساردی بهرکهوت... ئه ویش خهریکه ده پروتیتته وه... گوټ بؤ نکه نکی ژنه که شل کرد... چ زانیکي خاموشه؟ کوټایی نایه... بهختی خوټه... دهنکه ناسازه کهی مه نیچ له بروسکه که پتر رایچله کاندی... ترسیکی گه وره ی خسته دلته وه:

- مه لا ناخه ویت...؟

وه لامت نه دایه وه... نا... ناخه وی... مه نیچ نیازی چی ههیه؟ دهیه وی لهم چاوه پروانییه بی بهشت بکا... پیویسته چاوه پروان بیت... نه مه نیچ جئ متمانه یه و نه ژنه کهت... هه رچی بکه ن تو وریا و ئاگاداریت... به لام که نوستی... له ژیر تاریکایی زور شت دهگری و که سیش نییه پی بزانی...

فسته فستی خه لکیش به تال نییه... له خوړایی هیچ ناگوتری... ته واو دلنیا نه مای... وهک روژانی زوو به قای پی ناکه ی... شنه ی «باش» چپه ی گومانن بؤ دینئ... وهک گولئ کیوی به حهوشه که دا دهروئ... له کون و که له بهری زوری دیواره کانه وه دیتته ژوورئ... وهک جارن ئیواره ناگه پیتته وه... سهعاتی چوون و هاتنت گورپوه... له وهخت و ناوهخت...

کت و پر ھەنگاوی ترس و گومان دەنێی... جار جارە چێشتەنگاوی... جار جارەش نیوەرۆ... یا پاش نیوەرۆ دەگەرێتەو... ھەرگای ھەوشەکە تەنەکە... تۆ بێ تەقە و رەقە دەرخەیتە سەر پەشت... چۆن؟ خۆت دەیزانی، بە ئەسپایی و ئاگای دزیک خۆت دەکە بە مائەکەدا... لە دەیەھا جار وا رێ ناکەوێ جارێ لە مائ بێ... قسەئەو خەلکە درۆ نییە... خەشپەئەو کەوتنی گەلاش گومانە... فرەئەو بایی چۆلەکەش... خەشپەئەو خەشپەئەو ناو نەوشکە... بێ چاوی داخێکی گرانە... ھەقی خۆتە... جگە لە خوا... ھەموو شتێ بە بۆن و دەنگ دەناسیتەو... ھەز دەکەئەو لەوێ بێ... بانگی بکە... دەنگی بێ... ھەستی پێ بکە... بۆنی بۆ سەر و کەللەت بێ... کە شەویش راشکا... زوو... ھەر لە ئێوارەو خۆت دەخزینیتە ژێر بای و سەر سنگ و بەرمل و... قوڵ و باسکتی تێو دەئالێنی... سمیل و ریشی زۆر زبەرت دەموچاوی ناسکی دەوروشینێ... خۆیت لێ دوور دەخاتەو... تۆش دەست لە سنگ و بەرۆکی دەکوێ... لە دەموچاوی... پەنا گوێی... ناو قەزێ... ئەو پەنجانەت دەلەرزەن و لە شوینیکا ناگیرسینەو... دەستەکانت تا نیوہی شەو لە گەشت و گوزار ناکەون... بەردەوام دەخزین و دەخزین... بەر خەزیم و گوارە و ھەمایل و گەردانە و تەوقە و دەرزیلە دەکەون... نابینایی دەستەکانتی فێرە گەشت و ناپەھەتی کرد... ھەرچەند پتر خۆی تێ دەسوویی... دەستی تێ وەردەدە... زیاتر بۆنی بیگانەئەو لێ دەکە... برسیت و ئەویش قاپێکی بەتالە... کەوچکی تامەرزۆیک و قاپێکی تەواو بەتالە... ناوێری ھێچ بەرکێنی... ئەو ھیان بقیە... مل کە چ دەکە... وا باشترە... ئەو ھەندەئەو نەماو... کوێتایی پێ دێ... وەکو دەلێن: جوانیشە... قورپەکە گەلێ خەستترە... شەوانە لە ژێر تاریکی ئەستووردا... تاریکایی قوول و پری ئەبەدی... دەستەکانت بەسەر ئاکاری دەموچاویدا دەخشی... لووتی

قنجی... چەناگەى وردى... لىۋى ناسك و تەپ و تەنكى... راست دەكەن...
 جوانە... تەواو ھەستى پىدەكەى... پتر ئەو خەلكە بى ئابروو و ات لى
 دەكەن لىى بترسى و... بەس ماوھىيەكە... ھەموو شەوئىك... بە تەواوى لە
 بازووى توندى لەزەت دەرباز دەبى... شاخىكى مەزنى سەھۆل دەخاتە
 بەردەمتەو... دەست دەنى بە سنگتەو... دەبى تىر بى... لە چى تىرە...
 ئەى تۆ...؟ تۆ بۆ كىي دەكەى...؟ كەچى ھەر خۆى دوو سى مانگى
 سەرھاش سنگى تووكنى تۆى رادەخست... ئىستاش بيانوى بۆنى
 دەمتە و لىكى چا... ئەوساش سىمىلتى دەكرۆشت... مەنىچ فرىوى دا...
 كى ئەم شەيتانەى بۆ ئۆو نارد...؟ تەواو ژنەكە دۆرا و ناگىرسىتەو...
 زانەكە خامۆشە... تا دى خامۆش و خامۆشتر دەبى... ترسناكتىر...
 مردووتر... تارىك و... ھەك بىنايىت تارىكتىر... ساردە و... تا دى ساردتر...
 خەم و ترس و چاوەروانى دلت دەكۆلن... لە كوودەتا دەچى... شل و
 شەكەت بووى... خەو تۆتكە سەرى لىدای... بەرگىت كرد... تا
 ماوھىيەك... پاشان لە پى ھات و... بۆ بىدەنگى و بى ئاگايى تۆى
 پىچايەو...

نوستنەكەت جگە لە شلەژان و خەونى تەماوى... ھىچى تر نەبوو.

* * *

بەيانىيە... درەنگە يا زووە؟ نازانى... ئىستا لە شەو گەلى كپ و
 خامۆشترە... دەشى خامۆشى دواى ژان و ژوور و زان بى... كەى
 چوويته خەووە... چۆن...؟ دەتويست بزانى... شەو لەژىر تارىكايدا... چى
 پوویدا...؟ مەنىجى مامان چى كرد...؟ چۆن پىشەوازى بىچووەكەيان
 كردى...؟ گەر منالەكەت زرىكەى زانى لى ھەلسابى... چۆن ھەردوو
 گلۆپى چاوەكانت دانەگىرساون...؟ خو گريانى ئەو... بىنايىيە... شادى و
 دنيايەك رۆشنايىيە... ھەقى نىيە بە گريانەوھش بووبى... گەر ئەمشەو

هه موو منالانی دنیا به گریانه وه له دایک بن... ئەوهی تۆ دەبی به پیکه نینه وه بی... گەر وهک عیسا هەر له پیشکه کهیدا بدوئی... موعجیزه بی... نه فرهتت له و ماوهیه کرد که تیا خه وتبووی... وات نیاز بوو به درێژی ته مه ن چاوه پروان بی... به ژیانته زریکه ی مناله کهت ده کړی... زریکه ی مان و ژیان... ئەو زریکه یه ی که ئیمرو بۆ توانایه و له داهاتوودا نه ره ی گالته جار و سه سه ریه کان ده ترسینی... خوشتترین دهنگ و ئاواز و گوژرانییه... چون له کیست چوو... هەر له و ساته وه ده بوویت به باوک... باوک زۆر شت ده گه یه نی... که چی ژوو گه لی خاموش و سامناکه... خاموشی دوا ی زانه... دیاره شه و لیفه شه که بیان به سه رتا کیتشا بوو... که ی بووه...؟ نازانی... ده تویتت پرسی... ترسیک دل و دهروونی پر کردی... دهنگی نایه... هه ناسه یه ک... ئاخیک... دهبا گریانی مناله که تریقه ی شادی باوکایه تیت پی بته قینی... ئەوه چیه...؟ هیشتا نه تپرسیبوو... مه نیج به دهنگیکی له رزۆک و له ره ی پر ترسه وه وتی:

- مه لا!!!

هەر دهنگیکت بیست... نه تزانی له کام لاره هات...! بی خشیه و جووله بوو... دهنگی تری لیوه نه هات... ده ترسی... شتییک بووه... زۆریش ده ترسی... ئەم دهنگه بۆنی کاره ساتی لی دی... شاده ماری سه رت کهوته بزوتن و لیدان... ژاوه ژاویک کهوته ناو میشتکه وه... چ چاوه پروانییه کی قورس و ته لیسماوییه... چ ئەنجامیکه... تۆ هەر بیدهنگ بووی... دوا ی خاموشی و چاوه پروانییه کی قورس... دهنگی هاته وه به رگویت:

مه لا... مناله که شتیکی سه یر بوو... لی بیدهنگ به... ده موچاوی هەر هی مه یمون بوو...

وه لامت نه بوو... سر و له گو که وتبووی... دیسانه وه وتی:

- ئىفلىجىش بوو... ھەناسەى نەدا و مرد...

كەواتە بى زرىكە بوو... ۋەك شىت بۆ پىشەۋە تاوت دا مەنىج لە
يەككى لە قوربىنەكانى ژوورەكە بوو... دەنگەكە لە ھەموو لايەكەۋە دەھات...
سەرت بەر دىوارەكە كەوت... بەدواۋەدا لەترت دا و... كەوتى...
ھەستايتهۋە... بە ژوورەكەدا خولت دەخواردەۋە... تۆ مەيمونى يا ژنەكەت
فالى لە مەيمون خواردوۋە... كامەيە...؟ ئەۋەيە موعجىزەكەى عيسا...
نەينى سنووقى مووسا...؟ كوانى كراسى يوسف بۆ يەعقوب...؟ كەواتە
تەۋاۋ... كۆتايى ھات... مرد... تا ماۋى لە تاريكاييدا دەژى... بىنا پرونىك
دەستت ناگرى... چۆن مرد...؟ بۆ مرد...؟ كى دەلى تۆ لەسەر زەۋى
ۋەستاۋى... ئەۋ تەمە شىنەى سەرىشت ئاسمانە...؟ نا... نەخىر... ھەموو
دەنگىك... ھەموو بۆنىك... ھەموو شتىك گومانە... ۋەكو شىت كەوتىتە
پرتە و بۆلە... پروت ۋەرچەرخاندا... پرو بەروۋى مەنىج بوۋىتەۋە...
نايىنى... ئەۋ بىنىتى... لە سىما و دىمەنت ترسا... بە تاۋ غارى دا...
قووچاندى... لە دەرگاي ھەۋشەكەۋە دەرىپى... ژنەكەت دەنگى نەبوو...
لە كوئى خۆى شاردۆتەۋە...؟ بە خويئەۋە... بە دامىنى تەپرەۋە بۆ كوئى
چوۋە...؟ دىناى كە بە جوۋتە كوشتيان... بە لگەت نىيە بىسەلمىنى...
كوپر بى بەلگەن... ژوورەكە بچوۋكە... چەپ و راستىت پشكنى... بنبان
ۋ ھەر چوار قوربىن... ديار نەبوو... بۆنى نەبوو... پىلانە...! ئەگىنا كەى لە
تۆ ترساۋن...؟ نا... خەيال و پارايى و دلپىسى و گومانى خۆتە و بەس...
تەنھا ئەۋەيە مرد... نەخىر كوشتيان...! بەس پۆژى سەدەھا منال
دەمرن... لەدايك دەبن... نەخۆش دەكەۋن... سەدەھاش لەبار دەچن... زۆر
دايكىش ھەر بەسەر منالەۋە دەمرن... نە... كوشتيان... بۆى بەخىو
نەدەكرا... ئەم بەزمە و داكيان نەوتوۋە... سەرىست و بەرەللا نەبى...
چۆن سەردەگرى...؟ دەستەكانت شىۋەى دوو چنگالايان ۋەرگرت...

ئارەزووی کوشتن لەسەری دای... کامەیانێ چنگ بکەوێ... دەبگرت و دەبێتە ژێر پێتەوه... دەست دەخەیتە بینهقاقای... تا نەخنکی... واز ناهێنی... لیک و کیم و فرمیسک چاوهکانتی شوشتنەوه... کەوتیتە سەر ئاو و ئارەقە... هەردوو ئەژنۆت شل بوون... کەوتنە لەرزین و کەوتی... بێ ئاگا بووی...!

.....
.....
.....

هەر هەمان پۆژ... پیش نیوهرۆ... بە شەقامەکانا غارت دەدا... هەر غارت دەدا... گێژ و کاس و حۆل ببووی... بارانی شەویش... شەقام و کۆلانەکانی کردبووه قورە زینلاقە... وەک هەر و شیت هەر راتدەکرد... هاوار هاوار و داد و بێ دادت بوو... هەڵدەخلیسکای... بەردەبوویتەوه... هەڵدەستایتەوه... غارت دەدا... هەڵدەخلیسکای... رووبەرووی دار و بەرد و دیوار و شوسته و ژن و پیاو و منال دەبوویتەوه... دوو سی بەتالیۆن منال بەدواتەوه بوون... جنیوت دەدا... کەست نەپاراست... نەفرەتت لە ئاسمان و زهوی و دەکرد... لە ئادەم... لە حەوا... شیخ و پیاوچاکانیش... خەلک و بازار و شەقامەکانت خسته زهق زهقه... دهنوشتایتەوه... قور و بەرد بە دەستتەوه دەهات... لەگەڵ فرکەهی هەر بەردیکا کە دتهاویشت... پەنجەرەهی کۆگایەک... یا جامی ئۆتمبیلێک شریخەهی دەهات و... ورد و خاش دەشکا... بووی بە گردیک لە خوین... لە ترسی هیپریش و شالۆوی شیتانەت... هەر قەرەبالغی خەلکی بوو... درپانت پێ دەدا... رپیان خۆش کرد... بێ مروەتانەش زۆریان تێ هەلدا، بە شەق، بە زلله بە تف... بە جوین... بە دار... بە بەرد... بە جەرت... دەوریان دای... منالان... ئەو پیاوانەهی لە منال نەفامترین... حەشریان پێ کردی... دۆزەخیان

نیشانداى... تۆ ھەر خۆت بوى... رووت و پەجال... كۆسە ئاسا بووى... بە مەزاق و گالتەى ورد و درشتى شار... لە ھەموو كون و قوزبىن و ئاسمانىكەو دەنگ دەھات... ھاواریان دەکرد:

- ھات... بىگرن... مەلا دەیىوس... مەلا دەیىوس...

شار تىكرای بە وشەى «دەيىوس» دەنگى دەدایەو... وەك ئەوھى لەم دنیاىەدا تۆتەنیا دەيىوسىك بى... جىگەت بە خۆت نەدەگرت... ھىچ كووچە و كۆلان و شەقام و پەنایەك نەیان گرتیتەو خۆیان... ھەر راتدەکرد... پاشماوھكانت لە شەقام و كۆلانەكانا كەوتن و بەجى مابوون... چاویلکەكەت... گۆچانەكەت... قورئانەكەت... جزدانەكەت... مێزەرەكەت... پشستىنى سپى... قوتووى جگەرە... ھەریەكەى بەدەست منالیکەو بوو... ئەوئەندەى خۆت بە دار و بەرد و خەلكا كیشا... كەوتى... دەموچاوت گرژ بوو... لىك لە دەموچاوتەو دەھاتە خوارى... كەفى زۆرت چرى... كەوتیتە لرخە لرخ و لنگەفرتى... برۆكانت كەوتنە ھەلتەك و داتەك... چنگت لە خۆل و قور و لیتەكە گیرکرد... خاو بوویتەو... دوایى خاوتر... بىئاگایى وەك خەویكى قورس لەم دنیا پر ئاژاویەى دابرى... بورايتەو...

.....
.....
.....

كە بیدار بوویتەو... نەتزانى لە كوئى كەوتووى... لەشت قورس و جومگەكانت ژانىان دەکرد... ھىچت بەیاد نەكەوتەو... دەستت گىرا... لە خۆل و قور واوتر... ھىچت بەدەستەو نەھات... پشتت دیوار بوو... پەنادیواری دوورە شار و كەلاو زۆرن... شىت و برسى و لانهواز بگرنە خۆیان... پشتت بە دیوارەكەدا... ئیوارە بۆ كوئى دەگەریتەو...؟ مال...

نەخىر مال و پىرانەيە و تەواو... درەنگى ئىتوارە روو لە مزگەوتىك دەكەى...
شەو دادى... بى ئاگر ئىشك دەگرى... خۆت گرمۆلە دەكەى... بىر لە زانە
خامۆشەكەى شەوى رابردوو دەكەيتەو... وەك مۆتەكە سوارى سەرت
دەبى... گەرچى خەيالئىشت تەواو مردوو... ئىمرۆ ھەموو نوپژەكانت
چوون... جا دەيىوس كەى نوپژى دروستە... ئىمرۆ تىكرای شار ھاوارى
دەکرد:

- مەلا دەيىوس... مەلا دەيىوس...

كەواتە نوپژت لەسەر نىيە... بىرارتدا چىتر نەيكەى لەو بىرپارە
ترسایت...

ھەر زوو پاشگەز بوويتەو...!

ھاوینی « ۱۹۷۸ » ھەولير

* لە پاشكۆى «عیراق» ژمارە « ۳۳ » كانوونى دووھمى « ۱۹۸۰ » دا
بلاپۆتەو.

* دەيىوس: وشەكە دىنى... ئەو مانايە دەبەخشى كە پياويك بزانی
ژنەكەى خەراپە دەكا... بەلام لىي بىدەنگ بى.

* ئەم بۆشاييانەى بە نوختە پركراونەتەو نىشانەى مەودايەكى زەمەنى
بىئاگايە.

تهنیه‌ی شهویکی باران

گه‌یشته به‌رده‌می ئوتیله‌که... به‌سه‌ر پئییله‌که‌کانا سه‌رکه‌ون... هه‌مان قاسه و کورسی و میژه... به‌لام ناو‌نووسه‌که‌ی جار‌ان نییه... پیناسه‌که‌ی ده‌هینا... کابرایه‌که‌ی لئی وه‌رگرت و... به‌گومانه‌وه سه‌یری کرد... ژماره‌ی ژووره‌که‌ی زانی... جانتا‌که‌ی لئی فری‌دا... ژووریک‌ی زۆر بی‌ ناز و پیسی ئوتیلیکی هه‌رزان... دوو قه‌ره‌ویله و به‌س... باوه‌ر ناکا جگه له‌وه که‌سیکی دیکه‌ی پروو له‌م ئوتیله بکا... سالانیک به‌ر له‌ ئیستا هه‌ر به‌م ئوتیله ئاشنا‌بوو... ئیستاش وه‌ک یادیک لئی ده‌خه‌وئ... به‌لام یادیک‌ی تال... جیگا‌که‌ی هه‌لگێ‌رایه‌وه... سه‌یریکی لیفه و دۆشه‌گ و سه‌رینه‌که‌ی کرد... دۆشه‌گه‌که‌ی په‌له و له‌که‌یه‌کی زۆری پێوه بوو... سه‌ریکی به‌رزکرده‌وه... وینه‌ی ئافره‌تیک‌ی نیمچه‌ی پرووت به‌ دیواره‌که‌وه هه‌لواسرا بوو... ئافره‌ته‌که «مارلین مۆنرۆ» بوو... له‌چهند فیلمیک‌ا بینویه‌تی... ته‌نها مایۆ و مه‌مکدانی به‌ به‌ره‌وه بوو... ئه‌ویش خۆی کوشت... بۆ خۆی کوشت؟ خۆ جوانترین ئافره‌تیش بوو... ئه‌وه‌نده شیرین بوو... پیاو... هه‌زاره‌ها پیاو... وه‌ک می‌ش و مه‌گه‌ز لئی نه‌ده‌گه‌ران... خۆی کوشت... له‌ وه‌رسی و بی‌زاری ئه‌م ژینه‌ی خۆی کوشت... ئه‌م وینه‌ی چاکه... پیاو لیره هه‌ر بۆ وینه و له‌سه‌ر وینه ده‌ژین... ئه‌مه‌یان چاکتر... ده‌هۆل و زورنا و ئالتوون و خه‌لک و و خانووی ناوئ... سۆلیکی دراو که‌وتبوو... ئه‌مشه‌و ژووره‌که‌ی له‌گه‌ل کۆ دابه‌ش ده‌کا...؟ هه‌ر کۆ بی... هه‌موویان یه‌ک ره‌نگ

و یهک دهنگن... ئەو خەلکە تەنھا بە لووت و ڕهنگی چاو و ناو له یهکدی جوئ دهنکرینهوه... جانتاکه ی کردهوه... پاکهت و شقارتهیهکی دهرهینا... دوایی دهفتهری یادگار هکانی... خستییه بهر باخهلی... دایخستهوه... جانتاکه جگه له تاخمی تهراش و خاولیهک و بیجامهیهک و چهند کتیبیک... هیچی دیکه ی تیا نییه... ترسی دزینی نییه... هاته دهرهوه... به پێپیلکهکانا چوو خوارئ... کهوته سههر شهقامی رهشید... وهک شقارتهیهک... پاکهتیکه بهتال کهوته سههر شهقام... قهلهباغترین شهقامی پایتهختیش پره له مهند و شیت و منال و ژن و پیاو و شهقام و کوۆشک و کهلاوه و ئوتمبیل و پهیکهر و بار و مزگهوت و تیاترۆ و... شتی تر...

دهستتیکه دیکه ی له بهر باخهلی خویدا... لهوێیه... دهفتهری یادگار تال و شیرینهکان... ئەمشه و بهتهمای نووسینه... بهتهمای تومارکردنی یاده کوۆن و مردوو هکان... ژان و خه م و گریان و کوۆستی چوار سال له مه و بهر... ئەمشه و سی بهریکی تر... په لهیهکی تر دهخاته سههر پورتریته که ی خو ی... ئەمشه و فلچهیهکی تریش دهوشینئ و په رنگیکه تر ده به خشی به م تابلویه ی دهیه ها ساله ته واو نابئ... ئەم شاره چوار سال له مه و بهر خه ریک بوو وهک ئافره تیکه زالم بیکوژئ... ئەوسا تهنها قوتابیهکی زانکو بوو... ئیستا ژیان باری قورستری خستوته سههر شان... ژانی ئەوسا - له چاو ئیستا - گهلی سووکتتر بوو... ته مهنی چهنده...؟ نازانی... تا ئیستاش کیشه ی نیوان دایک و باوکیه تی... دایکی دهلی: «که دوا خیزانی جووله کهکان له م هه ریمه باری کرد... ئەم کووهمان بووه...» که چی باوکی دهلی: «نه خیر... که یه که م خیزانی جووله کهکان باری کرد... ئەم بوو...» به لام دهشزانی له سی سالیکی که متر نییه... ته مهن هیچ نییه... خو ی چ به دل و چ به میشک هه ست دهکا پیر

بووه... له ئهسپى عاره بانهى عاره بانچييهكى دلر هق دهچى... گهلى ماندوو
 دياره... چهند چرچ و لوجچىك كه وتوونه ته سهر نيوچه وان و ههردوو
 لاگوپى... پشتى سهرى كه ميک تووکی پيوه ماوه... به لام پيشه وهى ته واو
 رووتاوه ته وه... بهم ديمه نهش پيرتر له بهرچاوان دهرده كه وى... پايتهخت
 گيرفانى قورسى ده وى... هى ئه ميس قورس نييه... ئه وه شيان گرنگ
 نييه... بو ئه و دوو سى روزه گيرفانى پره... مه عاشيكي ته واوى هيناوه و
 نايپاته وه... فه رمانبه ره... ديسانه وه گرنگ نييه له كوئى... چونكه ئاو...
 ئاوه... ميس... ميسه... فه رمانبه ريش... فه رمانبه ره... ژنى نه هيناوه...
 هه زيش دهكا بيهيئى... به لام خيزانيكي گه وره هى له مله... كرى گرتن...
 چهند سهر خيزان... ده بى بيريكاته وه... تا بيانژميئى... باوك و
 دايكيشى له كار نه كه وتوون... ته مهن و چهند شه ويكي زوريان ماوه... گهر
 پتيان ده لى: «با بهس بى...!» پيى ده لىن: «ههر سه ريک خوا رزقى خوئى
 له گه ل ده نيئى...!» باوهر بهم قسانه ناکا... كافريشه و له ماله وه پيى
 نازان... زوريش هه ز له كتيب كرين دهكا... هه مووشيان ناخوينتته وه...
 خهون به نووسينيكي گه وره وه ده بينى... هه ز له شيعر دهكا... هه ول
 دهدا... بوئى نانوسرى... به لام هه موو روزه يک يادگار هكاني خوئى
 دهنووسيتته وه... چى كرد... بو كوئى چوو... كى جنپوى پيدا... له كوئى
 خواردييه وه... چ فليميكي بينى... هه تا هه ندئى له هه والى روزه نامه كان...
 چى بينى... كى بينى... كى مرد... كى له داىك بوو... كى ماره كرا... كى
 ژنى هينا... كى ته لاق درا... زور شتى قورپريش... ماله كه يانى پر
 كردوه له كتيب و پارچه كاغه ز... تاقي په نجه ره كان... ژير پيپليكه كان...
 ناو ده لاقه... سهر ره فه كان... ژير رايه خ... ناو كانتور و جانتا و سنوو...
 هه مووى كتيبه... داىكى ده لى: «ئه گهر كتيب خواردن بووايه... ئيمه
 قه له وترين كهس ده بووين...» ههر به شه قامه كه دا ههنگاوى سست

دەنى... رېگا سەغلتە... بەم دەمەو ئىوارەيە... حەشامات و عەزەزلىكى
 بى شوومار رزاونەتە سەر جادەكان... سەيرىان دەكا... دىقەتى ھەموو
 شتى دەدا... ماوہيەكى زۆرە نەھاتووە... زۆر شت گۆراوہ... «رەشىد»
 نەبى... ئۆتمبىل و خەلكىكى زۆر و ھىچى تر... رووخسار و ديمەنى
 ئادەمزادە و شتەكانى دەوروبەر تىكەل دەبوون... دواى ئەو ماوہ درىژە
 كە ھاتۆتەوہ... نەھاتووە سەر بە كابارى و تياترۇخانەكانا دابگرى... نە
 كەسەش دەكوژى و نە كەسەش ماچ دەكا... پۆل پۆل كچى جوان بە
 شەقامەكانا تىدەپەرن... پياو لە شارىكى وا گەورەدا نەبى... نازانى كچى
 وا جوان لەم دونيايەدا ھەن:

«ئاخۆ دەبى «ھودا»ى ئەسمەر و چاوپرەش لە كوئى بى... كى دەلى
 ئىستا مېردى نەكردووە...؟ رېكەوتىكى گەلى سەيرە تووشى بم... دەشى
 بکەوئتە چاك و چۆنى... كى دەلى دەمناسىتەوہ؟ خەيالنىكى پووچە... ئەم
 خەون و خەيالە لە زووئىكەوہ بەسەرچووہ.»

كابرايەك قورس شانى بەر شانى كەوت... ھىچ پرۆژەيەكى
 بەدەستەوہ نىيە... ھاتووە جانتاكەى پرکا لە كتىب و بگەریتەوہ... ژنانى
 ئىمىرۆ چەند حەز بە ماكياج دەكەن... پياو بە خواردەنەوہ... كەر حەز بە
 جۆ. ئەو ئەوئەندە حەز بە كرپنى كتىب دەكا... پاس و تاكسىيەكى زۆر
 ھەر خەلك دىنن و خەلك دەبەن... ھۆرنى ئۆتمبىلەكان خەلكى ئەمبەر و
 ئەو پەرى سەر شوستەكان وپ و كاس دەكەن... لەژىر ئەستونگە
 مەزەنەكانى شەقامەكەدا زۆر بە دلتنەنگى و بىزارىيەوہ... بە نىو سەر و
 قاچ و دەستى ئەو خەلكەدا رېگەى دەبرى... بەلام سووكە خوشىيەكى
 سادە لە چاوانيا دەردەكەوئى... خوشى تەنيايى و سەرسووكى ئەو ساتە
 وەختەيە و بەس...! خوشىيەك پتر لە مەستى دواى پىكىكى خەست
 دەچى... ناو دوكان و كوگاكان پووناكن... كت و پر سووكە خوشىيەكە

دلی بهردهدا و... مات و ماتتر دهبوو... هر جارئ که ئیواره دادی...
 گلۆپهکان دادهگیرسین... ئاسمان تاریک و لیل دهبی... له دوورهوهش
 گۆرانیهکی خهم دهبیستی... خه لکیکی زۆر شاد و خه مناکیش تیک
 دهئالین... یه کتری به جیدیلن... ته نیا دهروڤن... جووت جووت دهروڤن... له
 ساتانهدا ههست دهکا ههلقهیهکی ئاسن به دهوری دلایا دئ و تا دئ
 زیاتر دهیگوشی... تا خوینی تیا بهند دهبی... له ساتانهی وهک ئیستای
 - نهک به چاو - به لام به دل تیر دهگری... پوچه ته نک و پر ئازارهکی
 دهکهوئته سهر له رهی خهم... دنیاش وهک ئیستا چهند تاریک و تاریکتر
 دابی... ئەو ئەوهنده زههه زهنگی خه میک و کاره ساتیک له گویدا
 دهرنگیتهوه... که دنیای غه ربی و ته نیایی دهیگریته باوهش - زهنگی
 زویر - ی «گۆران» ی بیردهکهوئتهوه:

ئەوا دیسان له گوشه ی نادیا ری

دل م هه لسا زهه ی زهنگی فیگاری

به ئەسپایی... به بی هیزی... به ئاسته م

هه وای پوحم ئەخاته سهر له ره ی خهم...!

له ژیر زهردی گلۆپهکاندا... سیمای خه لکه که مات و زیز
 دهردهکهون... که بیر ی لیده کاتهوه... باوهر ناکا... چون چوار سال ئەم
 شاره بی پهنگه - که هه زار پهنگه - توانیویه تی بژی... ئەم شاره سه یاب
 و حوسین مهردان و حوسیری کوشت... کوئی هیواش و شاعیرانه
 ههنگاوی دهنای... ویستی خه فته که ی به شه قامی رهشیدا بریژی... مام
 رهشیدی بیرلیدهری هاته وه یاد... پالنه وانیکی نه ناسراوی ئەم ژینه تاله...
 پالنه وانی پو مانه که ی... ئەو پو مانه ی ده ساله خه ریکه و ده لاپه ره ی بو
 نه نوسراوته وه... لای زۆر که سیش ده لئ: «پو مانیکم نووسیوه...» جار
 جار بی ئەوه ی ههست بکا... نیازی بی... درو دهکا... خه یال دروی

پددهکا... دەرۋا و نیازی وەستانیکى سەر دیجلەى ھەيە... خەمگینە و ھەست بە ھەوری مردن دەکا... شەقامەکانیش رەشەمارن و لە گەردنى دەئالین... کە شەو دادئ... ساردتر دەبئ... شەوی زستان وەک دلى ئافرەتیکى سۆزانی قەت جئى باوەر نییە... بەو پالنتۆ رەشەو بەرگەى ساردى دەگرئ... پەست و بئزار... لەودیو چاویلکە سپییەکەوہ دنیا تاریکتر دەبینئ... باوکیشى چاوی کزە... خەلکى پارە و دارایی و زیرەکی و جوانى و ھیزی لە باوکەوہ بو دئ... کەچى ئەم چاوکزی و کەچەلى بو ماوەتەوہ... چاویلکەکەش لەسەر لووتیکى گەورە وەستاوہ... لووتەکەش ھى دایکەتئ... وشەیک نییە... پر بە پئستى خەمى ئئستائى... ھىچیشە و ھەموو شتیکە...! مەگەر شیعەرەکەى گۆران... شیعەرەکانى دیکەى دنیا... چیرۆکە مەزنەکان... فەلسەفەکان... بزائن ئەو چییە و چى دەوئ...؟! واش نییە... خوئ شتەکان بەم شئوہیە دەبینئ... دئوى خەمیکە و بوئ دئ... خەمیکە کە پئشوازی ناوئ... بئ تەپل و دەف دئ... لە بەرى بگری و ماچى بکە... ھەر دئ... مئوانیکى بئ شەرم و ئابرووہ... نە شەو دەزانئ و نە رۆژ... نە ھاوین و نە زستان... نە پرسە و نە شایى... نە ئاسمان و نە زەوى... لە ھەر شوئنى بئ... دئ... کە ھاتیش لافاویکى بئ ئامانە... شەوانە کە ئەو خەمە دەیگرئ... لەژئیر رۆشنایى کزى چرای ئەو خەمە یادگارەکان دەنوسئتەوہ... خەم... یادەکان دئنتە گۆ... تال و شیرینیانى خوئ دەوئ... چەند بە ئەسپایى بنائینئ... مردووترین یاد وەئاگا دئنى:

بە ئەسپایى... بە لەرزۆکئ... ھەژارى
 ئەنالئنى لە شوئنى ناديارى
 زبانی دئتە گۆ ھەرچەندە زپەى دئ
 کە تئیر نابم لە گوئگرتن بە دوو گوئ...!

ھەز دەکا زوو بگاتە سەر دیجلە... لەسەر پردهکەوہ... یان لە
 کەنارەوہ سەیری ئاوەپۆی ھیمنی بکا... ئاوی زئی مروۆفی پەست و پڕ
 دەخاتەوہ ناو دنیای ئارام و ھیمنی... بەس نا... ئەمشەویش... وەک
 ملیۆنەھا شەوانی دیکە... سەر دیجلە پڕە لەو خەلکانەھی جووتن... لەسەر
 رۆخانەھی دیجلەھی خەمبار تیک دەئالین... سالانیک لاف و گەزافی
 تەنیایی لیدەدا... کەچی ئیستا شەرمی لئ دئ... کاس و مەست بوو...
 ئەو ھەموو خەلکە چیبە...؟ لە کوپۆ دەین... بۆ کوئی دەچن... بۆ بەپەلەن...
 چۆن ھەندیکیان ھەر بەپپۆ نامرن...؟ ئای لەو ھەموو ئۆتمبیلە زۆرە...
 تاییکی ئەوی تیا نییە... ئەو ھەموو ئافرەتە زۆرە... ھەر لە منالکار و
 قەیرە و بیوژن و پیرەژن... باوہشیککی ئەوی تیا نییە... لەو ھەموو زەوی
 و زارە زۆرەھی خوا... مەتریککی چوارگۆشەیی ھی ئەو نییە... تەنھا
 مووچەکەھی و... ئەویش لە دەستەوہ بۆ دەم دەروا... وریا دەبیتەوہ...
 دەترسی نەبا ئەم کەم پارەھی لئ بدزن... دەلین: گیرفانبری زۆرن... ئەم
 دنیاہی بۆ وا تیکچووہ...؟ پڕ بووہ لە دز و حیز و لۆتی بەدەمەست و
 جەردە و چەتە و تەلەکەباز و قومارچی و قۆلبەر و پیاوکوژ و ئافرەتی
 سەرسەری و کچی بی بار...! گەر وا بپروا چی چاوەروان دەکری...؟
 سەیری چیشخانەکانی ھەردوو بەری جادەکەھی کرد... بەرناکەون...
 ترسا ئەگەر رۆژیک... سالیک... سەدەیک ھات و خواردن نەما... بی شک
 مروۆف مروۆف دەخوا... یەکەم کەسیش لەریکی وەک ئەو دەخوری...! بێر
 لە بارپیککی شاھانەھی سەر دیجلە دەکاتەوہ... ئەمشەو پپویستە
 بخواتەوہ...؟ ئا... تا خەیاالی تەرتەر بی و بەخورتەر بنووسی... بارپیک لەو
 بارانەھی پڕە لە رووناکی کز و خەم و خەیاالی بەخشش... دەشی
 ئاسمانیش دایکاتە باران... لەودیو دیواری شووشەبەندی مەخانەکەوہ
 سەیری خەلک و باران دەکا... لە نیوان چپە و ھەناسەھی ساردی

سەرمەستەكان... قومی خواردنه‌وه و مژی جگەرە... دەفتەرەكە دەخاتە سەر میژە پاک و خاویڤنەكە... هەرچی بۆ هات... دەنووسی... هەر هیچ نەنووسی... خەیاڵ و وړینەیی سەرخۆشەكان دەنووسی... چۆن جگەرە دەكێشن... چۆن پێك هەلەدەن... بە یەكەم قوم ناخیان گەرم دەكەن... ئەم كپی و پروناکییە خەمێکی پروون دەخولقێنێ... پروونتر لە كانیاوی ساف... لە شووشەیی بێگەرد... لەودیوه‌وه ورد و درشتی شتەكان دەردەكەوێ... خەم و تەنیایی و خواردنه‌وه كۆنترین یاد وەئاگا دێنێ... یادی چوار سالی نەگبەتی و مەینەتی... مەستیش سەهۆلی زۆر خەم دەتوێنێتەوه... خەمیش برۆا... یادی شیرین و تال دێ... دەشی تا درەنگ دابنیشی و بنووسی... لەنیوان مۆسیقا و تابلۆی جوان و دیکۆری قەشەنگ و پەرداخی ناسک و جۆرەهای خواردنه‌وه و کورسی نەرم و شاهانە و گەرمی زۆپای کارەبا و... دەنگی پر لە ئاھ و هەسرەت و تالانەوهی کەلسوم... خەیاڵ خۆشتر دەكەن... یادەكان بە تەپ و بری یەكەم رۆژ دینەوه بەرچاوان... ئەمشەو دوورە لەو کەسانەیی وەك خەفیه بەدوای دەكەون... لە میژیکێ نزیک جامخانەیی بارەكە دادەنیشی... دیقەتی خەلک دەدا... نازانن سەیریان دەکا... لەودیو تاریکی و لیلی شووشەكەوه نایبینن... دین و دەپۆن... هەر یەكەیی بەرەو مەبەستێك هەنگا و دەنی... لە دنیا دا مەبەست زۆرن... ئەو هەنگاوانەیی بۆیان دەچن... گەلی گەلی زۆرتیشن... خواردنه‌وه خەلکانی خەیاڵ مەزن سادە و ساكارتر دەکا... پاشا و گەدا... پێكەوه دەكەونه سەما... كەم كەمیش دەخواتەوه... هەر جارێكیش بخواتەوه... یەكەم شەق و... یەكەم ئافرەت و جگەرە و شەپ و كەوتن و دیاری و دلداری دەكەونه‌وه یاد... دەبی خواردنه‌وه‌یهکی شاهانە بی... خواردن هیچ نییه... چەند تیرتر بخۆی... تەپتر دەبی... خەیاڵ هەموو شتێكە... پیاوی بی خەیاڵ پولێك ناهێنێ...؟

گه‌یشته نزیك دیجله... به‌س خوئی ته‌نیایه... خه‌لکی به‌ جووته... هر
نیر و مین دین و ده‌رۆن... پیره‌ژن و پیره‌میرد... تازه بووک و زاواکان...
دلداره‌کان... له‌ ترسی سه‌رما... یا له‌ ترسی هه‌زاره‌ها ورده مه‌ترسی تر
خزاونه‌ته ژیر بالی یه‌که‌وه... چوونه‌ته ناو یه‌ک... هه‌ن له‌ جووتانه‌ش هر
جودان... خوئی ته‌نیایه... هر بالنده‌یه‌کی ته‌نیایه... دره‌ختی ته‌نیا...
ئه‌ستیره‌ی ته‌نیا... ئازاری ده‌دن... هه‌موو شته‌کانیش جووت بن... دیوی
خه‌می ئه‌و نامری... خه‌مه‌که بالنده‌یه‌کی ئه‌وه‌نده کیتییه... قه‌ت مالی
نابی...!

هه‌موو شته‌کان له‌ لایه‌ک... کاره‌سات و بی ئومییدی... مردن...
کوشتن... شیرپه‌نجه... برسیتی... ته‌نیایی ئه‌م ئیواره‌یه‌ی ئه‌و له‌ لایه‌ک...
خووشی له‌و خه‌مه تی ناگا و... بویشی ده‌گری هر تی ناگا...

زبانیک... به‌سته‌یه‌ک... ده‌نگی... نه‌وايه

سکالایه... هه‌ناسه و ئاخ و ئایه

که تی ناگه‌م که نازانم ئه‌لی چی

به‌لام خوړ خوړ له‌گه‌لیا رۆحم ئه‌گری.

سه‌یر ده‌کا... دیجله هر وه‌ک خوئی ته‌تی... باران که‌می‌ک پتر ئاوی تی
کردوو... به‌لام له‌ که‌ناری خوئی بیزار نه‌بووه... جیی نه‌هیشتوو...
مرۆقه‌کان گۆراون و هر ده‌گۆرین... ده‌موچاوه‌کانی بیر نه‌ماون... قه‌ت
نه‌ببینیون... سه‌رنج راناکی‌شن... یا بینوییه‌تی و له‌یادی نه‌ماون...
جاریکی تر نه‌ ئه‌و... ئه‌وان ده‌بینیته‌وه... نه‌ ئه‌وانیش... ئه‌و ده‌بیننه‌وه...
که‌واته ئه‌و خه‌لکه هه‌مووی له‌ حیسابی یه‌کدیدا ده‌مرن... یان هر
مردوون و به‌ زیندوو حیساب ده‌کرین... ئای که ئاشیکی گه‌وره‌یه... هر
که‌سه‌ی خه‌ریکی رۆحی خوئی ته‌تی... وازیان له‌ یه‌کدی هیناوه... وه‌کو
قیرژال به‌ پشتدا ده‌رۆن... گه‌ر ئه‌و هه‌وره قورسه‌ی ئاسمان بیبارینی...

ھەموویان وەکو رەوہ بآئدەھیک... خۆیان لە ترسی باران دەشارنەوہ...
 شەقام چۆلتر دەبێ... پیاسە خۆشتر... با بباری... ھەست دەکا ئەو
 خەلکە دەماغی ئەویان کردۆتە شوۆستە و بەسەریا گوزەر دەکەن...
 بایەکی سارد ھەلیکرد... نم نم دەباری... خۆشتری کرد... تەواو دایکرد...
 ھەتا خۆی کرد بە باریکدا تەواو تەر بوو... باریکی شاھانەش نەبوو...
 بەلام دەرگاکی و پێشەوہی جامخانەھیکەکی دلگیر بوو... وەک نیازی
 بوو... دانیشت... خرمەھێ پێژنەکە دەھاتە بەرگویی... بارانیش خەمیکی
 خەستەر دەبارینی... لەم جیھانەدا چی لە باران و شەقامیکی تەر و
 دلێکی تەنیا خەمناکترە... زۆر لە مێژە ئاشنای تەنیاھێ خۆیەتی...
 بەخیلی بە دلۆپە بارانەکان دەبا... تەنیا... تەنیا... بەلام کە دەرژینە
 سەر جادەکە بەیەکەوہ دەرژین... جوگەلە ئاویکی زۆر دروست دەکەن...
 ھەموو شتیکی تەنیاش رادەمان... گەلای تەنیا... کاغەز... پووش و
 پەلاش... ئاغزەجگەرە... پاکەت... دەنکەشقارتە... کارتۆن... شووشە و
 ھەزارەھا وردە و پارچەھێ فریدراو... ھەموویان تیکەل دەکا... دەرۆن...
 ھەر دەرۆن و دەرۆن... دەشی ترسی لافاویش بخەنە شار... ئەوہ سیحر
 و ھیزی یەکگرتن و تیکەلبوونە... باران ھەموو شتی لە تەنیاھێ پرژگار
 دەکا... کەچی ئەو تەنیا تر دەکا... گریانیش داد نادا... گریان چی لە
 سەری کاسی... میشکی پر ئازاوەی بکا...؟

مەیگیپرەکە ھات... داوا ی دوو بیرەھێ کرد... کابرا وەرسو پرایەوہ...
 ئەمیش دووبارە لە جامەکەوہ سەیری ئەو خەلکەھێ دەکرد کە خۆیان
 دەشاردەوہ... خۆیان لە باران دەشاردەوہ... سەریان نابووہ قلیفەوہ... تا
 زیاتر سەیریان بکا... وەرپس و بیزارتر دەبێ... خۆشی نازانی بو
 گەمژەل و دەبەنگ دینە بەرچاوی... پتر ھەست بە تەنیاھێ دەکا...
 بیرەکان دەخریتە سەر مێژەکە... بە پەلە پەرداخەکی پر دەکا و خیراتر

هەلیدەدا... دەفتەرەكە دەردیڤی و دەنووسی:

«من كیڤم...؟ تەنیام... وەك ئەو دڵۆپە بارانەى بەسەر رووبارەكەدا دەپژێ و... هیچ شویتنیک تەر ناكا... من پزانی ئاوم بەسەر ئاودا... ئاویش تەرە و... بە ئاو تەر نابێ... بیست و پینج سألە هەست بە خۆم دەكەم تەنیام... بیست و پینج سأل = نۆ هەزار و بیست و پینج پۆژ = سەد و نۆ هەزار و پینج سەعات... دەشی... زیاتریش... ئەم ژمارە زلە هەر بە تەنیا بەسەرم بردوو... بە هەموو كەس بەستراومەتەوه... بەلام هەست ناكەم... كەس بە من بەسترا بیتەوه... دیسانەوه خەمە پر نەینییەكە سەری لێدام... خەریكە لە پۆجی خۆم ون دەبم و تیی ناگەم... گۆران لە میشكما زیندوو... شیعرەكەى:

چیە ئەى پۆجى بى لىوار و بى پەى

لە تۆ ناشارەزایى من هەتا كەى...؟

وشەیهك نییە بۆن كپوزى ئەم دڵ و دەروونە سووتاوهم بدا... ئەمشەو پشیلەش هاودەم و خەم رەوینە... گەر هەبى...؟ خۆ دەولەمەندەكان شیت نین سەگ و پشیلە بەخێو دەكەن...؟ ئاخۆ ئەوانیش هەست بە تەنیایی دەكەن...؟ بارەكانیش پرن... پرتەر دەبن... ئەگەر هەزارەها بى سەر و نامۆ و دەربەدەر و بەرەللا و قورپەسەر و تەنیای وەكو ئیمە نەبووایە كى مەبخانە و بارەكانى جیهانى پردەكردووه؟ ژيانم بازدانىكى بەردەوامە لەم شوستەوه بۆ شوستەیهكى تر... شەممەم وەكو یەكشەممەیه... یەكشەم وەكو دووشەممەیه... پۆژەكان وەك دەنكەكانى تەزىحیک لە یەك دەچن... كەژەكانیش بەدواى یەكتریدا دین و دەپۆن... تەنها ئاووهوا دەگۆرێ و بەس... چاوه‌روانى شتیكى گەرەم... ئەویش نایە...! شتەكانم تاكە و تەنیان... هەر لە سەرىن و پیاڵە و پیاسە و وینە و فلچەى ددان و... شتی تر...»

پېكېكى تر هه لده دا... جگه رهي كه داده گيرسيڼى... سه يريكي دهره وه
 دهكا... هر بارانه و به خورتريش دهبارى... دهچيټه وه سهر دهفته ره كه ي:
 «ئهمشه و دهچمه وه ئوتيله سارده كه... ئاگرى زوپايه ك نابى... به ديار
 ئاگره زرده كه يه وه خه ميكي زهرتر بخوم... مه گهر ئاگرى جگه ره گهرم
 بكا ته وه... من له زه تي ئافره تي كه له جگه رهي كه ده كه م... يادى سالانى
 كؤن نه بو وايه... ئهم ئوتيله په رپووته جيى من نييه... ژووره كه ش گهرم
 بى... دل م هر سارده... له وه ته ي خوم ناسيوه... دل م ئاگردانتيكه هر
 داده گيرسي و ده كوژي ته وه... هر داده گيرسي و ده كوژي ته وه... ئيستا
 ئاگردانتيكى پر خوله ميشه... دنياى خه يال و دهر و نوم ئه وه نده سارد و
 سايه قه يه... ئه گهر له ئاسمانى هيچ ولا تي ك به فر نه بارى... بى شك
 به سهر ويرانه ي دلى منا كلو كلو دهبارى... تا به يانيش دهم به ستي...
 چند جيگه ي خه فته و داخه... له ئوتيليكى وا هرزان و سارد و رووتا
 بمرم... بى ئه وه ي كه س هه بى دم بخاته ناو دهممه وه... چند جيى
 داخه...؟ راوچيم... به لام ده ست به تال... ئه سپه كه م پيش تانجيه كه
 ده كه وي... سه يره... هنز ده كه م بز انم... ئيستا چند كه س له دا يك دهن...
 چنديش دهمرن... چنديش له م دنيا يه دا ده كوژرين... چنديش ماچ
 ده كرين...؟ چنديش وه ك من ته نيايى دليان ده كيلى:

چيه ئه م دهن گه... ئه م ئاوازه دووره...

كه پيه له ينه ري چاوى شعوره...؟!

كه دى په ستم، كه نايه ئاره زوى دل

به دوويا ويل ئه بى مه نزل به مه نزل...!

هيدي هيدي شه و دهر وا... تا دى خه لكى كه مترد بنه وه... دوايي

تاك تاكه سه رخوشه كان به جاده كانا شوږد بنه وه... خويان به پاشاي

سه رشه قامه كان ده ژمي رن... له په نا ديواره كانا دهر شينه وه... ميز به

ھەموو شتېكا دەكەن... تف لە ھەموو شتې دەكەن... ئازار چى بە مرؤف
 ناك؟ ژمارەى ئۆتمبىلەكان كەمتر دەبنەوہ... بارەكانىش چۆلتر... دوا
 شت كابارى و تياترؤخانهكان دادەخرىن... وەك مېروولە و مېش و
 مەگەز و بالندە و ئازەلى خوا... ھەر كەسەى بۆ كون و ھىلانەى خۆى
 دەگەرپتەوہ... چەند پۆلىس و ياساوتىك بۆ پاراستنى شەرەف و
 نامووسى شار دەرژىنە سەر شەقام و شوستە و كۆلانە تارىكەكان...
 شارىش ئەوئەندە كپ و خامۆش دەبى... وەك نقومى ژىر بارى پرسەيەكى
 گەرە بووبى... يا لەناو لەزەتتىكى بى كۆتايىدا توابىتەوہ...؟
 دوا كەسىش خۆم... بەنىو تارىكى و بىدەنگىدا مل دەنىم... وەك
 ولاتىكى ژىر تەم كەوتوو... دەكەومە ناو خەمىكى بى سەر و شوين... ئەو
 خەمەى كە تەنھا خۆشەويستى راوى دەنى و بەس... ئەوئەش نىمە...!
 دەفتەرەكەى دانا پىكىكى دىكەى ھەلدا... سەيرى دەرەوہى
 كردهوہ... ژن و پياويك... دەستيان لەنىوقەدى يەكدى ئالاندبوو... لە ژىر
 چەترىكدا بوون... تىژ تىپەرىن... ئەوئەش لەگەل ھەر پىكىك گومى خەمى
 لىخنتەر دەبوو... سەرسامىش بوو بەو دنيايەى كە لەژىر باراندا
 دەشؤرا...!

ھەولېر - شوباتى «۱۹۷۹»

لە ژمارە «۶۷»ى «بەيان»دا... لە كانوونى يەكەم/ «۱۹۸۰»دا بۆلۆتەوہ.

شاعیر

پشت له شار و روو له دهشت ههنگاوی هه لگرتبوو... بی ئاوردانه وه
 ریگهی گرتبووه بهر... به رهو دیدهنی و شهیدایی ئاسمان و دار و بهرد و
 خۆل و گرد و نشیو... زۆر له میژه خهون به گهشتیکی ته نیاییه وه
 دهبینی... کۆتره شیعریکی عیشق له سه زاریتی و له ئاسمانی شاردا
 به ره لای ناکا... شاگه شکه بووه... ئەگه رچی خه میک دلی ته نیوه... وهک
 خه می ساته وهختی مائئاوایی دلداران: رووه و ئەو دهشته ملدهنی...
 به لکو فرمیسی جو دایی و تاسهی رامووسان و موچرکی ماچ بیی به
 سروشی شیعریکی عاشق و گوئا ته... وهک ژنیکی سکپر... ده زانی
 که هی به ره ژانی گه ورهیه... ژانی له دایک بوون... ئەوسا قولپی گریانی
 خه میک و قریوهی شیتانهی سه ریکی پر له راز و نهینی تیکه ل به
 یه کتری ده بن... سو فی ئاسا عه شقیکه گه وره... له ناو هه موو گهرد و
 به ردیکی سه ره ئەم زه مینه ده تویته وه... هه موو په نگه کان له چاوه
 په شه کانیدا شه پۆل ده دن... ئەوسا که ده بی به تاکه خه مخۆر و دیوانه ی
 سه ره ئەم زه مینه... که ئیلهامه که به سه ریا باری... زه وی ده بی به تو پیک و
 به هه وه سی دل یاری پیده کا... کاتێ دلی پر ده بی... نامۆیی و دلتهنگی و
 ته نکه خو شیییه ک تیکه ل به یه کتری ده بن... ئەوسا نازانی له چ
 سه رچاوه یه که وه کانی فرمی سک ده ته قی و زه وی خه میکی وشک و
 سووتا و ئاوده دا... ئاوری شمی ئەو سوژی عه شقه ی ئەوهنده ته نک و

ناسكە... بە تيشكى خۆر پەرى دەكرى... زياتریش ھۆگرى مرؤف و يادە مردووهكانە... لوورەى سەگىكى برسى دنيايەك خەمى بۆ دەريژى... لوورەى پر له ئاە و ترسى سەگەكەى ئەو شەوہ بۆ نەبوو بە شيعرئىك...؟ لەبرى شيعرەكە تير گريا... شەويك بوو سارد... يادى مائئاوايى «چيمەن» ھيشتا لە دليا سەوز بوو... چيمەن بۆ جيى ھيشت...؟ نايزانى... لوورە و ھاوار و نالەى سەگەكە چيرۆكىكى پر له داخى تەنيايى ئەو شەوہى بوو... كارەساتى مردنى ئەو حەزە لە شيعر گەرتر بوو... ھەر بۆيە دەگريا... ئەو شەوہ بۆ سەگەكەش گەرا... شەويك بوو سارد... پر لە باران و خەم و مەينەتى... نەيدۆزيبەوہ... ئەگينا لە پيخەفەكەيا دەيخەواند... بەو ھەموو دل ناسكيبەوہ چيمەن فرؤشتى... ئەو شەوہ باران تەرى كرد... نەخؤشيش كەوت... لەو شەوہوہ... شەوہى مائئاوايى... خەم و نەخؤشى و سەرشيتى روويان تيكرد... ئيستا ئەوسا نييە... ئەوسا كە بەيەكەوہ دەبوون... دەرياي رۆحى دەكەوتە سەر شەپۆلى رەنگاوپرەنگ... بيري دەچووہوہ كە ھەر ئيسك و گوشت بى... ئەوسا شيعرەكانى تامى ماچ و بۆنى قز و رەنگى چاوى «چيمەن» يان دەبەخشى... دؤستى ھەموو مرؤفئىكى پاك بوو... ئيستا شەيداي تەنيايى و شيعر و بيرە و جگەرەيە... كەمتر لە جارەن پيدەكەنى... زۆر كەمتریش دەدوى.

دواى نيوہرؤيەكى بەھارە... سووكتەر ھەنگاوى دەنا... بى وەستان... بە پەلە... دەيويست بۆ چەند ساتئىكش بى... لە ئازاوە و ژاوەژاوى شار دووربەكەويتەوہ... لەو رۆژوہ چيمەن دەستى لى بەرداوە... شيعرئىكى ئەو كارەساتەى بۆ نەھاتوہ... دەستئىكى بۆ قەرەويتەكەى برد... شلتىرى كردوہ... ھەموو ئەو پردانەى رووخاند كە ئەمیان بۆ شارى پر لە يادى ترش و تال دەبردوہ... ھەزار نەفرەتى لەو حەزەش كرد... رايھيئا كە

شەو و نيوەشەو و سەر بە بارەكاناندا بكا... لەو پۆژەووە نەفەسى كورت بوو... پۆمانىكى تەواو بۆ نەخویندراو تەووە... مانگىكە كۆتايى بە «بەرزايىهەكانى وىزەرىنگ» نەهیتاوە... كەى وا تەمبەل بوو...؟ ئەوسا بە شەو و پۆژىك پۆمانىكى تەواو دەكرد... هەموو چىرۆكى ئەوینىك... چىرۆكى خۆى بىردەخاتەووە... ئەو پاپۆرەشى نغرو کرد كە بۆ بەندەرى داھاتووى ناديار هەلیدەگرى... ئىستا نە داھاتوو دەمىنى و نە رابردوو... «زۆريا» ئاسا بۆ ئەو ساتە دەژيا كە هەناسەى تيا دەدا... ئەوسا كە چىمەن هەبوو... خەمىش رەنگىكى دىكەى هەبوو... لەو خەمە پەمەيانەى لە چاوانيا رەنگىدەدايەووە!!

مالتاوايى لى کرد... ئىتر باخچەكان گول ناگرن... ئەستىرەكانى شەوى ئاسمان ناجرىوتن... ئەوسا لە دليا چۆپى بوو... وەك دىمەنى هەلپەركى كچانى كۆك و رووت لە ژوورىكى ئاوينەبەنددا... چ دىمەنىكى جوان و قەشەنگە... لەگەل هەر هەنگاوىكا دەبوو خاوەنى دەرد و دلى خۆى... لە خەمى رابردووى... يادگارە ناشىرىنەكان... لە ترسى شەوانى داھاتووى پر لە مەينەتى دەربازى بوو... چ هيزىكى مەزنە... بگرە لە مردنىش دەترسا... بام بشمرى... هىچ نەبى شاعىرانە دەمرى... لەنىو ئەم دەشتە بى گوناھەدا... گەر لىرە بمرى... گولە كىويىهەكان دەمیان دەخەنە دەمىيەووە... بالندەكان دىن و پرسەى بۆ دەگرن... سىبەرى بۆ هەلدەپىژن... چەند خۆشە فرەى باليان... چەند جوانە... شاعىرىك لەناو كۆشى سروشتا مردوو... نوستوو نەك مردوو... لەناو بازنەيەكى پر لە گولالەسوورەدا راکشا... لە راکشاندا سەرتۆپى كۆشك و خانوو بەرز و بلندەكان... گومەزى منارە بەرزەكان ديارنەمان... دەموچاوى لە خاك و خۆل و گيا و گولالەكانا دەسوو... هەر لەسەر پشت و سك خولى دەخواردەووە و تلى دەدا... گول و سەوزەگىاي

ئەو ناوھى دەشتىلا... مەستىيەك لە كەللەي دا... تەشەنەي دەگرد و گيانى دەخستە سەر لەرز و سەما... دەيخرۆشاندا... ھەستايەوھ... ھەنگاوى نا... خىرا... خىراتر... گولەكان زياتر لەژىر پييدا دەپليشانەوھ... لە زاق و زىقى شار بەدووركەوتەوھ... لەم دەشتە چۆلەدا زياتر شتە زىندو و مردووهكان داواي مانا و بوون دەكەن... ھەر يەكەي ماناي خوۆي... بەرد و بالئندە و ئاسمان... ژانەسەرھ... زۆرى وەك ئەو بەو دەردەوھ مردن... نەگەيشتن... ھەزى لە فرين كرد... لە خوۆي پرسى... بوچى مرۆف بالى لى نەپراوھ...؟ نابى... ئەوسا سەرى بە ھەموو كون و كەلەبەرىكى شارا دادەگرت... ھەر پۆژە و چەندەھا مرۆقى بالئندە لە ئاسمانا بەرپووى يەكديدا دەكەوتن... لەسەر تاق و پەنجەرە و بانى ھەمامى ژنان باليان دەشكا... ئاي مرۆف...؟ موچرېكىك سەرتاپاي جەستەي گرتەوھ... دوورتر كەوتەوھ لە شار... شار يا زەلكاوى ليك و خوین...؟ شار گەورەترين درۆي شارستانىەت... لە زووئىكەوھ وازى لەو كەسانە ھىناوھ كە بەدووى تامى تووتن كەوتوون و خويان لەنيو گەلى ئافرەتە دۆخين شلەكانا دەدۆزنەوھ... ئەو شارستانىيەتە سفلسە و چارەسەرى قورسە... ئەوئندە دووركەوتەوھ... بە پىوھش سەرتۆپى خانووه ھەرە بەرزەكان و گومەزى زۆرى منارەكان لە چا و ون بوون... جگەرەيەكى ئاگردا... مژىكى قوولى لىدا... سەرى بەرزكردەوھ... دووكەلە چرەكە شىنايى ئاسمانى بىگەردى لەبەرچا و لىل كرد... ھەر زوو دووكەلە چرەكە پەرت و بلاو بووھوھ... ئاسمان وەك خوۆي دەرکەوتەوھ... چەند پەلە ھەورىكى لۆكەيى... بى سەر و شوين كوچيان دەكرد... لە كۆمەلە فيليكى زەبەللاھى ھەلاتوو دەچوون... جار جارەش دەبوون بە پەوھ ئەسپىك... بەلام ھەورى نەزۆك... لەسەر پەنجەي ھەردوو پىي خوۆي بەرز كردەوھ... ھەواي ئەو دەشتە پاكەي ھەلمزى... وەك سەماكەرىكى «بالى» چەند جارېك بەدەورى

خۆیدا سوورایهوه... کهمیک سهری گیژ بوو... بهرلهوهی بکهوئی... به
چۆکدا کهوت... له گولاله سوورهکان ورددهبووهوه... لهو خاله رهشی
دهروونی گولهکان...!

ههه نهوورۆزی پار بوو... لهسهه مهستی بهیهکهوه بووندا بوون...
نهوورۆزیک نهسوورایهوه لهیهکه دابیران... نهوورۆزهکهی پار ههه لهه
دهشتی دوورهشارهه سازکرا... ههه لهه دهووبهههه دهخوولانهوه...
وهه دوو ئاسکی کتوی قهلهمبازیان دهه... خالی رهشی گولالهکان بیرى
هینایهوه:

- چیمهن... ئەو خاله لهو خالهی سهه روومهتت دهچۆ...

- دیسانهوه شیعهه...؟

- نا چیمهن... خالی تۆ نهههه تریشه... ئەم گولانه ههه سالهی

بههاریکیان ههیه و بههس...!

- بوهسته... بۆ کوئی دهستم دهگری؟

- ناو ئەو گولهگههمانه...

- ئاخ...

دهستت خسته سهه دهه و لیوه تههکهکانی... بهیهکهوه پراکشان...
هههروو دهستی خستهبوونه ناو دهستهکانهوه... لیک نزیکه کهوتبووه...
سهیری لیوی تهه و تههک و په ئارههزوکانیت دهکرد... لیوی ژیرهوهی به
ترس و خووشیهوه دهلههزی... لیویک له چاوههروانیدا بلههزی... ئەوهنده به
جوانی و نهوسنانه بۆ دههوهه تهقی بوو... ههوههسی مردوویهکی وهئاگا
دههینا... دهنگ و ههه و هاوار و زاق و زیقی ژن و منال و پیاه دوور
دههاته بهههگویت... کت و په له بیدههگی و ماچیکی گههمدا توههوه...
گووتی:

- یهکههه جارمه...

- ھەستت بە چى كرد؟

- پمانى يەكەم دىۋارى ترس و شەرم.

- چىتر...؟

- گوناھ...

- چەند جارم پى وتى ياساى ئەوين گوناھى تيا نىيە.

- دە چى بکەم...

فرەى بالندەھەك وەئاگای ھىناوہ... ھەر لەسەر چۆك بۆ ئەو شوپنە
رۆى كە بالندەكەى لى فرى... ناو گول و گيا و دېك و دالەكەى پشكنى...
رۈو بە رۈوى ھىلانەھەك و دوو ھىلكە بۆوہ... بە پەرۆشەوہ... زۆر بە
نەرمى... وەك كەسى دلى كەوتووى خۆى بگرتتەوہ... دانە ھىلكەيەكى
خستە ناو لەپى... نەيزانى ھىلكەى چ بالندەھەكە... بە خۆيا ھەشاخا...
نەرمتر خستىيەوہ ناو ھىلانەكە... ھەستايەوہ... بە لای كۆمەلە سەگىكدا
پابورد... بە دل لىيان دەترسا... سەگەكانىيش بلاوہيان لى كرد...
ئەوانىش لەو دەترسان... چەند سەرنجىكى پىر لە خۆشەويستى و
خزمايەتییان گۆرپىيەوہ... ھەموويان ھەر زوو كەوتنە سەر لەپ...
جگەرەكە ھەر لە خۆيەوہ - بى ئەوہى مژىكى تىرى لى دابى - ببوو بە
سووتوو... نىگای ھەلپى... بە دەم شەنەباى تاو نا تاوېكەوہ گز و گيا و
گولەكۆيىيەكان كەرويشكەيان دەكرد... ھىلى تەلەفۆن گرژ و مۆنى كرد...
بالندەكانى ئاسمان جووكە و جىوہيان دەپژايە سەر ئەو دەشتە
سەوزە... دەتگوت بۆ ئەو نەغمەيە گولەكان دەكەونە سەما... ئەم
دەشتەش چۆگەلە ئاويك... رۈوبارىك... ئاوەدان و خۆشترى دەكرد... وەك
ئاسكىكى بەرەللاكرائى دواى راو تىتى تەقاند... غارى دەدا... دوور و
نزىك ئەسپىكى بەرەللاش كەوتە لۆقە... چىيە...؟ سەگ و ئەسپ و
بالندەكان دەترسن... غەرىبىك ھاتووہ و ئارام و سەربەستىيان لى

بشيويڻي... ماندوو بوو... ههستي به لهززه تېك كرد... بهرچاوي روونتر
 بوو... زهوقېكي بي هؤ گرتي... ههستي دهكرد منالېكي ههتيوخانهيه و
 بؤ رؤزي ههيني گهراوهتهوه كوڅشي داكي... كېلگهي خهياي له هه موو
 دركه خهويك بزار كرد... ئەم دهشته له باوهشي پر له ميهرى داكي
 دهچي... ترس و بي ئوقرهيي ناهي لي... چەند بهرديكي گرته تازه
 قووچهكي تازه كېلگهكان... بهريان نهكوت... گولېك كهوته سهر بهرديك
 و له ژيتر پيدا پليشايه وه... بهردهكه رهنكي گولگهكي خواسته وه... ويستي
 بؤ ئەم جوانييه كپ و بي دهنكه بگري... ئەو جوانييهي ناتواني له شهر و
 پوزي مروف دهربازي بي... بؤ ماويهكي كورت وهستا... كزهبايهك
 بونكي گهنيوي بؤ هينا... سهيره... ئەم دهشته پاكه و ئەم بؤگه نه...؟
 دور و نزيك نيگا و روانينهكاني هه لبري... بهسهر پانتايي دهشتي پر
 له سهوزه گيا و دريائي سهوزي گولگه گهنم و ئيره و ئهويي
 گولگه سوورهكان... ههردو شيو... دورتر تا ئەو هيلله سيحراوييهي
 ئاسمان به زهوييه وه ده بهستته وه... هيچ ديار نييه... دهبي ئازهلېك توپي
 بي...؟ بهم به هاره هيچ گه و به ره لاش نييه بتوچي... زستان بووايه...
 ئي... به لام هه موو شتيك شياوه... گومي ئەو جوانييه شلهقا... روانيني
 ليل كرد... هه ناسه ي تهنگتر بوو... نه يويست پر به سييهكاني هه واكه
 هه لمزي... رهنكي هه لبركا... ئەو ره وه ئەسپي شيعره ي خهريك بوو زين
 بكر... رهوييه وه و كهوته غار... نه گيرا... پؤل پولي ئەو كوتره كيوييانه ي
 مالي ده بوون... به ره و ئاسمانكي تر فرين... ئەو رووباري شيعره ي نياز
 بوو ئەم دهشته ته رتر كا... له سهرچاوه كه يه وه وشكي كرد... ئەم بؤنه
 نه عله تييه چي بو...؟ كه سه ما و كه رويشكه ي گيا و گولگه گهنمكاني
 راگرت... وهك خوي بؤ نواندنكي ديكه ئاماده كرده بي... له
 شانؤگه ريه كي دوو په رده ييدا... ههنگاوي ورد و خيرا ي دهنه... رووه و

گردیک... گهیی... بهسەر گردهکه شدا ههآزنا... ماندوو بوو... لهسەر گردهکه ههناسهی ههوانهوهیدا... خۆی دایه دهست نشیوی و تلۆر بۆوه... لهم ئان و ساته دا چاوی لهوه نهبوو چهند گولالهسوروی تری پلشاندوه... چهندهها شاره میروولهی تری ویران کرد... ههنگاوی ورد و خیرای دهنای... بۆ ئه و شوینهی ئەفسانهی جوانی له بیر بردهوه، له شانی گردهکه دابهزی... قوولتر روانی... لهویهری دامینی گردیک... زبلخانهیهک پهپکهی کردبوو... یهکیک له زبلخانهکانی دهرهوهی سنووری شار... ویستی له جیاتی شیعرهکه له دهفتهرهکی بهرباخهلی بنووسی.

«زبلخانهی ئەجامه و... پشانهوهی (هۆ)یکه.»

نزیك كهوتهوه... نزیكتر... له لایهکی زبلخانهكهوه لهسەر چیچکان بۆی نووشتایهوه... سهمای ههز و ئارهزوو نهما... كهف و كۆلی شیعر دامرکایهوه... خۆری عیشق ئاوابوو... سۆز... یاد... ماج... ختووره و تهزوو... بالنده... گۆلی کپوی... ئاسمان... گهرد و بهرد... کوان...؟ پهنگ و تامی تر ئەدنهوه... زبلخانه شار و ئاژاوهی بیر هینایهوه... چاویکی به شتهکانا خشانده... ئەو شتانهی له کات و شوینی خویانا - بهر له ئیستا - نمونهی جوانی و پیز و پهیوهندی و زهوقی مرۆف بوون... له دل و ئیمان و ههست و هۆش و چاوی ئادهمزادا نرخیان ههبووه... لهسەر زمانیان خۆشترین ئاوان... خۆشترین گۆرانی... سهمای شادییان بۆ کراوه... ئیستاش بی ناز ئاوا کهوتوون... بۆگهن و بۆگهنتر دهن... نهک هه مرۆف... بگره ئەم شته بی کهک و مردووانهش... چیرۆکی خویان ههیه... سههتا و کۆتایی... تراژیدیا و کۆمیدیا... دنیایهکی تره و به زمانیکی تر بانگی عهقل دهکا:

- ئەم بوتلی بیره شکاوه... ئیستا پره له قوراوی باران... دهبی میزی چهندهها عاشقی رازاندبیتهوه...؟ چهند ئاهونزا و خواست و

سكالا و ژانى به سهردا بارى بى...؟ خهونى سهوز و گورانى سوور...؟
 زور جارىش هه مووى درق و دهلهسه...
 - ئەم قوتووى جگه رهيه... هاو دەم و خه مړه ويني كام ياسا ولى
 نيوه شهو بوو؟
 - ئەمەش ئەسپى كام ئاغا بووه؟ كى دەلى ئەسپى عه ره بانه نه بووه؟
 - ئەم جووته پيلاوه...
 - ئەم ئەنگوستيلهيه...
 - ئەم...
 - ئەم...
 - داستانە و كوٹايى نايە... شيتييه... قيامهتيكه بو خووى... بير له
 چى دهكه يته وه...؟

تيكه لى خه يال و راستى... شته زيندو و مردووه كان... ئيستا و
 داهاتوو و رابردوو... بى ئەنجامى پرسياره كان... تيكرا سريان كرد...
 ههستى كرد گه لى نه فامه... نه يويست له مه زياتر خه يال به ره للابى...
 شهرم دايگرت كه ئەوهنده به ساوتلكه يى بىرده كاته وه... ماويه تى له
 عه شقى تر تيبگا... له ماناي ئەم گهردوونه... پرسيارى گران و سووك له
 يه كدى جيكا ته وه... زياتر شى سووكه شه ريكي ئەم به يانييه وا دلنهنگى
 كردووه... گوناھى كابر بوو «شانى بهر شان كهوت... كابر زور
 سه سه ريپانه گه رايه وه و تفىكى لى كردى... هه موو خه لكى ئەم بهر و
 ئەويه ره شق قامه كه ئاورپان دايه وه... وتت: ببوره...! ئەو شه پاز لاله يه كى
 ديكه ي سهروانده بنا گويت... شهري و شاعيريان نه وتوو... ملت كه چ
 كرد... كه كه وتيته سهر شه قاميكي چول... بيدهنگ گرياي...» ئيمرؤش
 هات گول بچنى... گوئى بو جريوه ي بالنده كان هه لخوا... بو چاوه كانى

چیمهن شیعریک بلی... شیعریکی مائناوایی... کهچی له هه موو ساتیک
 پتر به تال و بی شیعرتره... ئه وه بو...؟ نازانی... هات له هاش و هوشی
 ماشینه کان به دوور بی... کهوته وه سه ر خه یالی ئه وه ی به په له
 بگه رپته وه... بو ژووری ته نیایی... بچیته وه سه ر خویندنه وه ی رۆمانه
 ناسکه که ی «به رزاییه کانی ویزه رینگ»... دوا به شه که ی دیکه شی ته و او
 بکا... بزانی ئاخو «هیسکیفی» عاشق و شیت... دوا ی مردنی
 «کاترین» ی دلخواز و دل به ر چی به سه ر دئ... ئای له و عه شقه توند و
 تیژه... ره شه بایه نه ک عیشق...

چهند جوانه... چهند دلگیره کاتی گول په پایزییه کانی بو ده کا به
 چه پک...

ئه و رۆژه ش کاترین له ماله میرده که ی نه خووش ده که وئ...
 سه ره مه رگیه تی... دنیا گه لی سارد و سه ره... که چی په نجه ره کان
 ده کاته وه... بی ئه وه ی گوئی به و هه و سارد و ته زیوه بدا... ئه و هه وایه ی
 وه ک چه قوی تیژ شان ه کانی ده بری... ده یان خاته سه ر پشت... چونکه هه
 به بو ن و بینینی گول که یوییه کان ده کا... ئه و گولانه ی «هیسلیکیف» بو ی
 ده کردن به چه پک... که په نجه ره کان ده کاته وه... ره شه بای شیت وه ک
 سیحریک په رده کان ده خاته سه ر سه ما... خزمه تکاره که ده پارپته وه...
 کاترین ده زریکینی... «بیکه ره وه... دوا جارمه...» ئه سپی گریانیک
 هه لیده گری... هه ر به ددان په رده کان جیر به جیر ده کا... عیشق
 شیتیه... خوی به دار و دیواردا ده دا... سه ره مه رگه... دوا شت هه ر
 «هیسکیفی» له یاده... ئاخو عیشقی وا له سه ر ئه م زه مینه هه بووه؟ ...
 عه شقی وا... نه خیر...

کاتی پئی ده لی: «قهت به ته نیا نامرم... ده شی له قوولایی دوانزه

پیدا بمنيژن... به لام هرگيز به تهنيا نامرم... قهت به تهنياش ناسرهوم...
هرگيز... هرگيز...»

«ئامانجی ژيانم هيسکليفه... له م دنيايه دا هرچی ههيه کۆتايی پى
بى و نه ميني... به تهنها ئه و زيندوو بى... بوون و ژيانى من بهردهوام
دهبى... خوڤشه ويستيم بۆ ئه و وهک ئه و بهرده نهرانه ی ژير زهوى وان...
هر ئه وه نييه خوڤشم دهوى... به لکو من خوڤم هيسکليفم... ههردهم له
ميشکايه...»

چهند گه ورهيه تیکه لبوونی ئه و دوو زاته... ئای له بوون به يهک...
ئای بۆ تانه وه!!!

نه خير... ئه مه يان هر ئه ده به و بهس... چيرۆکه... له دلله وه خوڤزگه ی
دهخواست هيسکليف بى... ناخو عه شقیکی گه وره ئه م چيرۆکه ی
خولفاندوو... يان چيرۆکه که ئه م عيشقه ی وا به مه زنى و پيرۆزى
خستووته بهر دل و دروون...؟ کامه يانه...؟

گه يشته ئه م رایه ی که زۆرى ماوه شيعریکی نه مر و مه زن
بنووسى... زۆرتريشى ماوه تووشى عه شقیکی پيرۆتر بى... وهک هى
ناو چيرۆکه که... دهفته ره بچوکه که ی ده ره ینا و نووسى:

«ئه م عيشقه ی من چه شتم... شايسته ی شيعریکی گه وره نه بوو...
ئه گينا شيعره که منى دهنووسى...!»

هه ولير - کۆتايی سالى «١٩٧٧»

× ئه م چيرۆکه له ژماره «٤٩» ی مايسى «١٩٧٨» دا و له «به يان» دا
به ناوى «گه شت» بلا بوته وه.

پیرست:

۷	ریشوٰلہ
۱۹	ئەو شەوہی سەگم تیا خۆش ویست
۳۷	خوشکەکان
۴۹	ترس
۶۵	لەو دیو دەرگا ئاسنینه کەوہ
۸۱	بیوہژن
۹۱	گری
۱۱۱	تەنیایی شەویکی باران
۱۲۷	شاعیر

SHERZAD HASSAN

LONELINESS

STORIES

2005

142